

ΚΟΝΙΤΣΑ

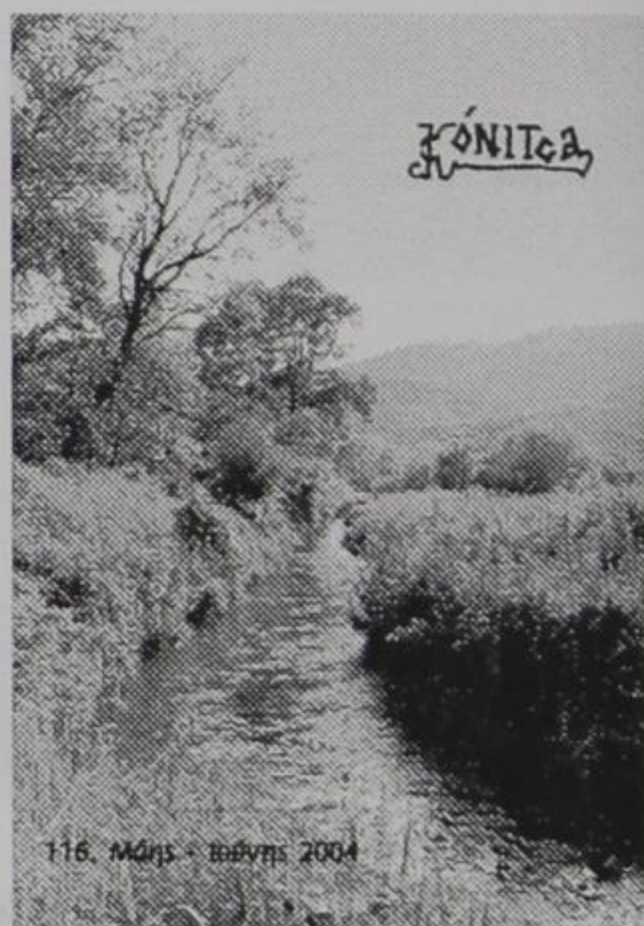
5. Μάης - Ιούνης 2004

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ - ΤΕΥΧΟΣ 116 - EURO 1,5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Ορειβ. καταφύγιο Παλαιοσελίου, Η.Α.	153
Έλληνες, αεί παίδες εστέ, Ν.Ρεμπέλη	159
Η γέφυρα Ρίου-Αντιρίου, Σ.Τ.	162
Ο Προμηθέας Δεσμώτης, Σωκρ. Ράγγα	163
Υγιεινή διατροφή, Ειρ.Οικονόμου	171
Οι Ηπειρώτες της Αιγύπτου, Απ. Βλάχου	173
Δεκαετία του 1870, Ι. Λυμπερόπουλου	177
Tahe wa-do, Ειρ.Κίτσιου	195
Βιβλιοπαρουσίαση Σ.Τ.	198
Ξυλόγλυπτες κασέλες, Ι.Λυμπερόπουλου	199
Η επαρχία Κόνιτσας και η Μόλιστα, Ι. Παπαϊωάννου	201
Ζωγραφιστές κασέλες, Ι. Παπαϊωάννου	202
Δελτίο τύπου Κ.Π.Ε.Κ.	204
Ανατομία πανηγυριού, Τ. Κανάτση	206
Μνήμη Φρόντζου, Γ. Νούτσου	207
Ποίημα Στεφ. Νούτση	207
Για τον Πύρσο ή Γκραμπάλα, Φ. Βέτσα	209
Ένας πατέρας και οι τρεις γιοί, Ν.Ρ.	211
Ιστορικό Βούρμπιανης	214
Επισκευή εκκλησιών στη Βούρμπιανη, Γ. Γκ.	216
Τύμφη Κόνιτσας	217
Η πέτρα του κλέφτη, Η. Πίσπα	219
Παλιές ιστορίες, Ι. Παγουρτζή	221
Ειδήσεις-Κοινωνικά-Νεκρολογίες	223

Φωτ. εξωφ. Π.Τ. (Ομορφιές
στο Βοϊδομάτη)

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος**

**Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:
Σωτη. Τουφίδης**

**Κόνιτσα 44.100
Τηλ. 26550 22464-22212
Fax: 26550 22464**

**Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ**

Γαριβάλδη 10, 45221 Ιωάννινα
Τηλ.-Fax: 0651 - 77358

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού 7 €
Εξωτερικού, Δολ. USA 25 Αυστραλία 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο "ΕΛΕΓΕΙΟ" Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΟΥ

Διανύουμε το πρώτο δεκάημερο του Ιουνίου και οι έντονες για την εποχή μας βροχοπτώσεις αποτελούν καθημερινό φαινόμενο. Οι άνθρωποι της υπαίθρου είχαν πολλά χρόνια να ζήσουν παρόμοια καιρικά φαινόμενα και φυσικά μια κατάσταση που τους δυσκολεύει αφάνταστα στις εποχικές τους εργασίες.

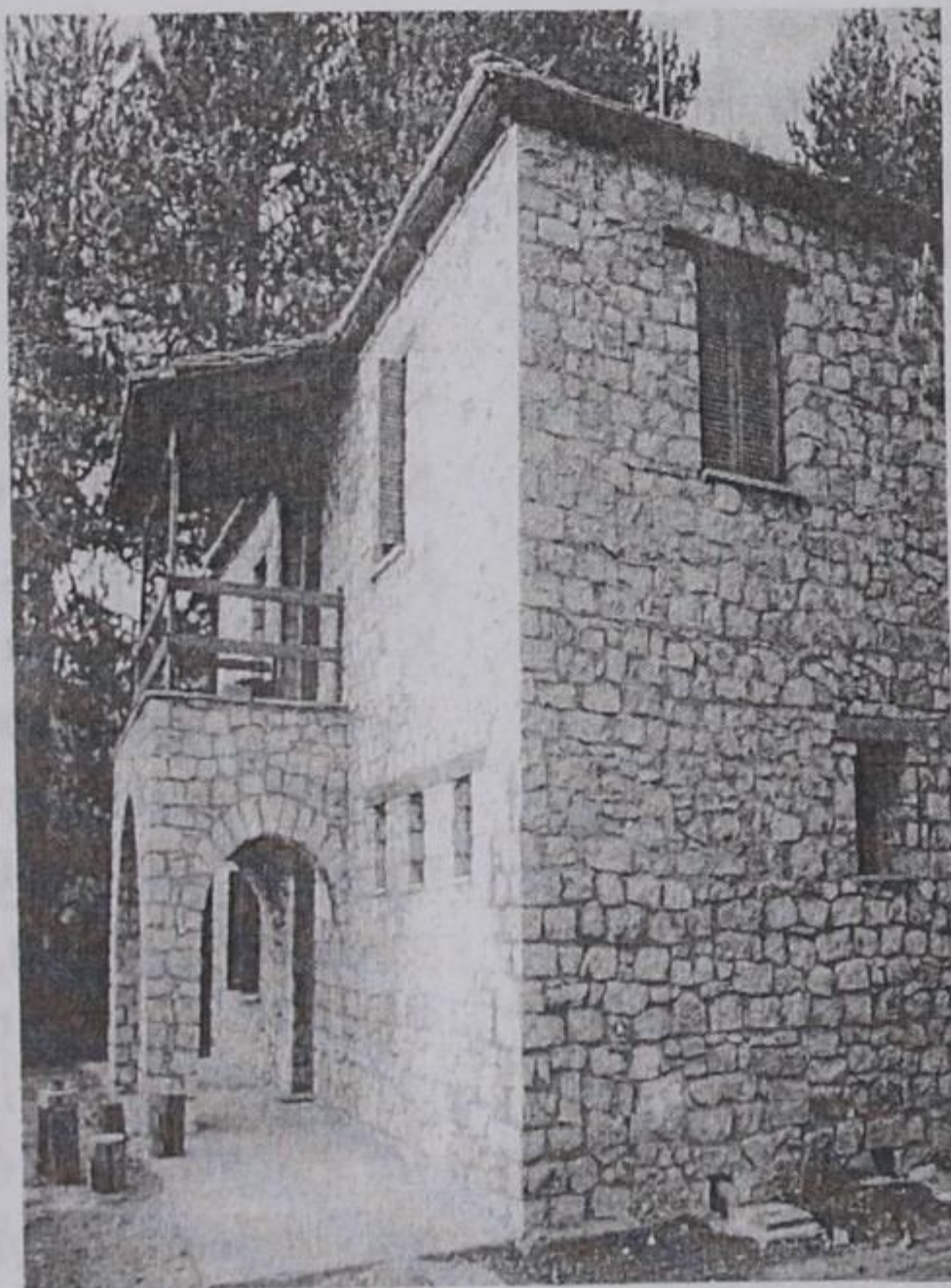
Ο βροχερός καιρός ήταν και η αιτία που καθυστέρησε η λειτουργία του πρώτου ορειβατικού καταφυγίου στο Σμόλικα στη θέση Μεγάλη Νάνε του Παλαιοσελλίου. Το ορειβατικό αυτό καταφύγιο εγγράφεται στο ενεργητικό του τελευταίου Κοινοτικού Συμβουλίου του Παλαιοσελλίου πριν την κατάργηση της κοινότητας με τον Καποδιστριακό νόμο. Όπως γράψαμε και στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας, κύριο μέλημα εκείνου του Συμβουλίου ήταν να βγεί η πε-

ριοχή μας, η Κοιλάδα του Αώου από την απομόνωση. Ζώντας την καθημερινή ερήμωση των χωριών μας σκεφθήκαμε να υπερπηδήσουμε τα φυσικά εμπόδια των ψηλών βουνών μας, ανοίγοντας ένα παράθυρο προς τον έξω κόσμο με την ανάπτυξη του ορειβατικού και φυσιολατρικού τουρισμού,

εκμεταλλευόμενοι τις πολλές δυνατότητες της περιοχής μας και ενδεικτικά αναφέρουμε τον Σμόλικα την απέναντι Τύμφη τον ποταμό Αώο και την Βασιλίτσα.

Μαζί με τον πρόεδρο της κοινότητας Γεώργιο Τζίμα ξεκινήσαμε μια σειρά επαφών με τον τότε προϊστάμενο

του Γραφείου ΕΟΤ Ιωαννίνων Γεώργιο Γκιώκα. Εδώ τοποθετείται η απαρχή του καταφυγίου. Ο πάντα προσιτός Γιώργος μας ενημέρωσε για την δυνατότητα ένταξής του στο πρόγραμμα "Ορεινός Τουρισμός και Πολιτισμός". Ο καλός μας φίλος αρ-

χιπέκτονας Θεοχάρης Φλίνδρας συνέταξε αφιλοκερδώς την αναγκαία μελέτη καθώς και τα αρχιτεκτονικά σχέδια του κτιρίου. Ο φάκελλος κατατέθηκε στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων η οποία διαχειρίζονταν το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Εδώ καθοριστική ήταν η παρέμβαση του πρώην νομάρχη κ. Νικολάου Ζαρμπαλά. Μέχρι την δημοπράτηση, την όλη υπόθεση χειρίστηκε ο μηχανικός της Νομαρχίας κ. Πιπεράγκας, ο οποίος βοήθησε πολύ για την έγκαιρη δημοπράτηση του έργου. Ο προϋπολογισμός του ανήρχετο στα εξήντα εκατομμύρια, από δε τη σχετική δημοπράτηση ανάδοχος αναδείχθηκε ο από τις Πάδες καταγόμενος μηχανικός Νικόλαος Σίμος με επιβλέπουσα μηχανικό την συμπατριώτισσά μας κ Ελένη Νικολού την οποία ευχαριστούμε πολύ για την πολλαπλή συμπαράστασή της. Αρχική μας πρόθεση ήταν να στήσουμε το καταφύγιο σε υψόμετρο τουλάχιστον στα 1900μ., πλην όμως τα μεταφορικά θα επιβάρυναν υπέρμετρα τον χαμηλό προϋπολογισμό του έργου και εκτός αυτού κρίναμε πως η επαρκής λειτουργία του καταφυγίου προϋπόθετε άφθονο και προπάντων πόσιμο νερό. Σημειώνουμε πως οι επισκέπτες θα έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν εκτός

των άλλων και ένα από τα πλέον εύγευστα νερά. Για τους λόγους αυτούς επιλέχθηκε η σημερινή τοποθεσία σε υψόμετρο περίπου τα 1700 μ. κάτι το οποίο καθιστά το καταφύγιο προσιτό σε πολλούς, ορειβάτες και μη. Πιστεύω πως το συγκεκριμένο καταφύγιο προσφέρεται για οικογενειακές εκδρομές καθώς και για ολιγοήμερες διακοπές χάρις στις πολλαπλές διαδρομές περιπάτου και δραστηριότητες ήπιου ορειβατικού τουρισμού τις οποίες προτίθεται να αναπτύξει ο επιχειρηματίας - μισθωτής του καταφυγίου κ. Χρήστος Στρατηγόπουλος.

Πρέπει να ευχαριστήσουμε τον Νομάρχη Ιωαννίνων κ Αλέξανδρο Κακριμάνη καθώς και το Νομαρχιακό Συμβούλιο για την ευγενή χειρονομία τους να εκχωρήσουν την διαχείριση του καταφυγίου στην Κοινωνική Επιχείρηση Παλαιοεσσελλίου η οποία αναπτύσσει παράλληλες δραστηριότητες στο πολιτισμό και τον τουρισμό. Σαν Παλαιοεσσελλίτες είμαστε ευτυχείς που θα φιλοξενήσουμε στη πατρώα μας γη πολλούς επισκέπτες. Τους προσφέρουμε ό,τι πολυτιμότερο έχουμε, μια υπέροχη φύση την οποία θεωρούμε αμόλυπτη και παρθένα, μοναδική απαίτησή μας είναι ο απόλυτος σεβασμός της. Νομίζω πως το όραμά μας για την δημι-

ουργία του πρώτου ορειβατικού καταφυγίου στο Σμόλικα θα εκφυλιστεί και θα τραυματισθεί ανεπανόρθωτα αν οι φιλοξενούμενοι δεν είναι οι φυσιολάτρες αλλά οι εποχούμενοι τουρίστες των θορύβων και των ρύπων. Προς ενημέρωση των αναγνωστών μας, δημοσιεύουμε την αριθμ. 2868/2004 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Γεωργίας η οποία αναφέρεται στον κανονισμό που διέπει τη λειτουργία των ορειβατικών καταφυγίων. Από τα άρθρα 1 και 6 καταδεικνύεται ότι προορισμός αυτών των καταφυγίων είναι η εξυπηρέτηση και μόνο, εκείνων τους οποίους χαρακτηρίζει ιδιαίτερη ευαισθησία προς την φύση.

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΑΡΙΘ. 2868

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ, ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΩΝ
ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΝ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ-ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 40 του Ν. 3105/ (ΦΕΚ29/Α) "Τουριστική εκπαίδευση και κατάρτιση, ρυθμίσεις για τον τουρισμό και άλλες διατάξεις"

2. Τις διατάξεις της παρ, 3 του άρθρου 2 του Ν, 3160/93 (ΦΕΚ118Α) "Ρυθμοίσεις για τον Τουρισμό και

άλλες διατάξεις".

3. Τις διατάξεις του Π,Δ. 27/1996 (ΦΕΚ 19/Α) "Συγχώνευση των Υπουργείων Τουρισμού, Βιομηχανίας, Ενέργειας, Έρευνας και Τεχνολογίας και Εμπορίου στο Υπουργείο Ανάπτυξης"

4. Τις διατάξεις του Π.Δ, 388/ 2001 (ΦΕΚ254/Α) "Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού και Υφυπουργών"

5. Την με αριθμό 485/31-10-01 Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης "περί ανάθεσης αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Ανάπτυξης Αλέξανδρο Καλαφάτη, Χρήστο Θεοδώρου και Δημήτριο Γεωργακόπουλο"

6. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Ορισμός Ορειβατικών Καταφυγίων. Ορειβατικό Καταφύγιο είναι κτιριακή εγκατάσταση με 80 ογδόντα το πολύ κλίνες σε υψόμετρο άνω των 900μ. που έχει κύριο σκοπό την ημερήσια ή ολιγοήμερη εξυπη-ρέτηση ορειβατών, αναρριχητών, πεζοπόρων, φυσιολατρών, χιονοδρόμων και ερευνητών της φύσης. Τα υφιστάμενα και λειτουργούντα καταφύγια κατά την δημοσίευση του νόμου 3105/2003 νοούνται ως έχουν.

Άρθρο 2

Χαρακτηρισμός - Έλεγχος Ορειβατικών Καταφυγίων. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης συγκροτείται πενταμελής Επιτροπή, η οποία αποτελείται από 1 υπάλληλο της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού, 1 υπάλληλο του Υπουργείου Γεωργίας, 2 εκπροσώπους της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας -Αναρρίχησης και 1 εκπρόσωπο της Ομοσπονδίας Εκδρομικών Σωματείων Ελλάδος, προκειμένου να ελέγχει την πιστή εφαρμογή του παρόντος Κανονισμού, να εισηγείται για την ίδρυση και το χαρακτηρισμό νέων καταφυγίων ως ορειβατικών, να εισηγείται τον αποχαρακτηρισμό όσων δεν τηρούν τις προϋποθέσεις και να προτείνει στον Υπουργό Ανάπτυξης τις τιμές διανυκτέρευσης.

Άρθρο 3

Διαχείριση Καταφυγίων

1. Φορέας διαχείρισης του ορειβατικού καταφυγίου μπορεί να είναι η Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α), σωματεία ορειβατών (πεζοπόρων -αναρριχνητών), η Νομαρχιακή και η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

2. Ο φορέας διαχείρισης θα ορίζει τον υπεύθυνο για τη λειτουργία του καταφυγίου, ο οποίος θα πρέπει να έχει αποδεδειγμένα γνώσεις βουνού, πρώτων βοηθειών και διάσωσης και γνώση μιας ξένης γλώσσας.

Άρθρο 4

Τιμές - Κρατήσεις- Ακυρώσεις- Εκπτώσεις

1. Οι τιμές διανυκτέρευσης και διημέρευσης, θα προτείνονται από την Επιτροπή του άρθρου 2 και θα εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης.

2. Πινακίδα τιμών διανυκτέρευσης, διημέρευσης και σίτισης καθώς και ο κανονισμός λειτουργίας είναι υποχρεωτικά αναρτημένα σε εμφανές σημείο του χώρου. Τα δε τιμολόγια που ισχύουν είναι άμεσα ανακοινώσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο.

3. Η χρέωση για διημέρευση θα αντιστοιχεί στο 20% της καθορισμένης τιμής διανυκτέρευσης.

4. Για την κράτηση θέσεων διανυκτέρευσης, πρέπει να ειδοποιείται ο υπεύθυνος του κάθε καταφυγίου με σχετικό έγγραφο όπου θα αναφέρονται οι ακριβείς ημερομηνίες χρήσης του καταφυγίου, ο αριθμός των ατόμων και ό,τι άλλο σχετικό, ενώ ο υπεύθυνος του καταφυγίου υποχρεούται να απαντά, εντός 3 ημερών, για την αποδοχή ή μη της κράτησης.

Σε καταφατική περίπτωση ο υπεύθυνος του καταφυγίου δύναται να ζητήσει προκαταβολή μέχρι 30% επί του συνόλου των διανυκτερεύσεων.

5. Δικαίωμα ακύρωσης της κράτησης και από τα δύο μέρη είναι δυνατή εφόσον πραγματοποιηθεί τουλάχιστον 20 ημέρες πριν την ημερομηνία

νία άφιξης, με υποχρέωση επιστροφής της προκαταβολής.

Σε διαφορετική περίπτωση ισχύουν τα εξής: α) εάν η ακύρωση γίνει από μέρος του ενδιαφερόμενου υποχρεούται στην καταβολή του 50% της συνολικής τιμής των συμφωνηθέντων ημερών (με συμψηφισμό της τυχόν εισπραχθείσας προκαταβολής) β) εάν η ακύρωση γίνει από μέρος του διαχειριστή, υποχρεούται στην άμεση επιστροφή της προκαταβολής.

6. Η τήρηση βιβλίου ημερήσιας κίνησης πελατών αποτελεί υποχρέωση του υπεύθυνου του καταφυγίου.

Άρθρο 5

Ορισμός διακριτικού τίτλου

Με αίτηση του φορέα διαχείρισης θα εγκρίνεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ονομασία των νέων ορειβατικών καταφυγίων. Τα υφιστάμενα ορειβατικά καταφύγια διατηρούν τους τίτλους που φέρουν κατά τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης. Δεν επιτρέπεται η αλλαγή της ονομασίας του καταφυγίου, εκτός εάν υποβληθεί αίτηση του φορέα διαχείρισης για αλλαγή της.

Άρθρο 6

Εσωτερικός Κανονισμός Α,

Α. Δεν επιτρέπεται:

1. Το κάπνισμα σε κανένα χώρο του καταφυγίου.

2 Η χαρτοπαιξία έστω και αν είναι χωρίς χρήματα, καθώς και παιχνίδια

που προκαλούν θορύβους.

3. Η χρήση μουσικής.

4. Η είσοδος σε άτομα που αποδεδειγμένα έχουν μολυσματικές ασθένειες.

5. Η κατάχρηση αλκοολούχων ποτών, και η είσοδος σε άτομα υπό την επήρεια οίνοπνεύματος ή ναρκωτικών ουσιών.

6. Η τοποθέτηση και χρήση τυχερών μηχανημάτων.

7. Η είσοδος σε κυνηγούς εφόσον φέρουν οπλισμό.

8. Η είσοδος-παραμονή ζώων εντός του καταφυγίου.

9. Η είσοδος στα υπνοδωμάτια με αρβύλες. Οι αρβύλες πρέπει να τοποθετούνται σε ειδικό χώρο.

Β

1. Σε περίπτωση δυσμενών καιρικών συνθηκών ο αναχωρών υποχρεούται να έχει προηγουμένως ενημερώσει το Φύλακα του καταφυγίου.

2. Απαγορεύεται στον υπεύθυνο του καταφυγίου να αποδέχεται κρατήσεις κλινών περισσοτέρων της δυναμικότητας του καταφυγίου.

Άρθρο 7

1. Το καταφύγιο πρέπει υποχρεωτικά να διαθέτει φαρμακείο πλήρως εξοπλισμένο για την αντιμετώπιση ατυχημάτων στο βουνό.

2. Το καταφύγιο διαθέτει υποχρεωτικά τηλέφωνο σταθερό ή κινητό ή

ασύρματο επικοινωνία.

3. Δεν επιτρέπεται να τοποθετούνται πλησίον των καταφυγίων ή εντός του δάσους διαφημιστικές πινακίδες παρά μόνο πινακίδες πληροφόρησης, οι οποίες θα εγκρίνονται από την αρμόδια Επιτροπή του άρθρου 2 ή από τα κατά τόπους δασαρχεία,

4. Οι διαχειριστές που δεν τηρούν τον παρόντα κανονισμό υπόκεινται σε ποινές οι οποίες ορίζονται από την τουριστική νομοθεσία για τα τουριστικά καταλύματα.

Άρθρο 8

Άδεια λειτουργίας

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μετά από εισήγηση του

Ε.Ο.Τ. καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την χορήγηση άδειας λειτουργίας ορειβατικού καταφυγίου.

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από την δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως

Αθήνα, 18 Φεβρουαρίου 2004

ΟΙ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Δ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Φ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ · ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: (0655) 24567

FAX: (06550) 24568

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 610 τ.μ.

στην Α. Κόνιτσα (κοντά

στη Μητρόπολη)

Τηλ. 210 2758906

Σολόγισσπα

Βοζαγτινής και Λαϊκής Τέχνης

Γιάννης Σινάνης

ΕΠΤΑΧΩΡΙ

Τηλ. 24670-84137 & 84127

“Ελληνες, αεί παίδες εστέ”

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟ, ΠΡΩΗΝ ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ

Σεις οι Έλληνες είστε πάντοτε παιδιά, είπε ένας Αιγύπτιος ιερέας στο Σόλωνα, που τον επισκέφτηκε γύρω στο 600 π.Χ.

Με αυτή τη φράση εννοούσε ότι οι Έλληνες έχουν αιώνια νιότη, ότι το μυαλό τους δεν γεράζει ποτέ, ότι είναι δραστήριοι, δημιουργικοί, πάντα με πνεύμα δροσερό και σπινθηροβόλο.

Σκεφθείτε τώρα τί θα έλεγε κάποιος άλλος Αιγύπτιος ιερέας σ' έναν Αθηναίο του 4ου ή 3ου π.Χ. αιώνα, ύστερα από την εξαιρετική άνθιση των Γραμμάτων και Τεχνών, που σημειώθηκε κατά τον χρυσούν αιώνα του Περικλή.

Πράγματι, οι Έλληνες, και ιδιαίτερα οι Αθηναίοι, χαίρονταν τη ζωή, διασκεδάζαν, έπαιζαν σαν παιδιά. Οι Ολυμπιακοί αγώνες, οι θεατρικές παραστάσεις, οι μεγάλες γιορτές κ.λ. μόνο στην αρχαία Ελλάδα είχαν τη θέση τους. Ποτέ δεν θα μπορούσαν να διοργανωθούν τέτοιοι αγώνες, τέτοιες εκδηλώσεις στην Αίγυπτο, στη Βαβυλωνία στην Ιουδαία.

Οι Έλληνες αγαπούσαν τη μάθηση και τη μόρφωση. Τον ελεύθερο χρόνο τους τον διέθεταν για να διδαχθούν κάτι.

Το δείχνει αυτό η λ. “σχολή”, που σημαίνει απραξία, χρόνο ανάπαυσης, ευκαιρία προς μάθηση. Σχολή (=ελεύθερος χρόνος) και γνώση ήταν έννοιες ταυτόσημες, εξ ου και οι σημερινές σχολές και τα σχολεία.

Οι αρχαίοι Αθηναίοι ήταν ελεύθεροι να ενεργούν και να αποφασίζουν, όπως αυτοί ήθελαν. Κανέναν περιορισμό, κανένα εμπόδιο από την Πολιτεία ή τη θρησκεία τους. Δεν πίστευαν εύκολα σε καθετί το νέο και καινούργιο. Κάθε νέα ιδέα, θεωρία, διδασκαλία έπρεπε πρώτα να την περάσουν από το φίλτρο του Λόγου και το ψιλό κόσκινο της Λογικής και ύστερα, ανάλογα, τη δέχονταν ή την απέρριπταν. Έτσι εξηγείται ότι γύρισαν την πλάτη στον Απόστ. Παύλο, όταν άρχισε να τους μιλάει για μια νέα εποχή και ανάσταση νεκρών.

Οι Αθηναίοι ήταν χαρωποί, γελαστοί, ευγενικοί, αστείοι. Η λ. “αστείος”, με τη σημερινή σημασία της, μας ήρθε από την αρχ. λέξη “αστείος” = του άστεως, ο αστικός, ο κάτοικος του άστεως, που ήταν ευτράπελος και ευγενής, σε αντίθεση με τον χωριάτη της υπαίθρου.

Οι Έλληνες αγαπούσαν τη δόξα, την καλή φήμη, τα πρωτεία, την υπε-

ροχή, την αρετή, τα αριστεία. Η φιλονικία Αγαμέμνονα και Αχιλλέα για τη Βρισηίδα δεν ήταν τόσο μια διαμάχη για μιά γυναίκα, όσο για μιά δημόσια αναγνώριση της αξίας και της γενναιότητας καθενός εκ των δύο. Ακόμα και τα ονόματα των Ελλήνων, με το α΄ ή το β΄ συνθετικό, δήλωναν κλέος (=δοξα), δύναμη, σκέψη, σύνεση, εξουσία, ευγλωπία, αριστεία κ.λ. Πρβλ. Ευαγόρας, Κλεόβουλος, Σοφοκλής, Δημοσθένης, Λεωκράτης κ.λ.

Οι Έλληνες λάτρευαν το ωραίο. Τα έργα τέχνης των αρχιτεκτόνων, των γλυπών και των ζωγράφων είναι απaráμιλλα. Έχουν λεπτότητα, συμμετρία, αρμονιά, φινέτσα, κάλλος ασύγκριτο, στοιχεία δηλ. που λείπουν από ανάλογα έργα των Ρωμαίων και των λαών της Ανατολής, στα οποία κυριαρχεί ο όγκος, το μέγεθος η χοντροκοπιά. Και είναι χαρακτηριστικός ο λόγος Άραβα μυθογράφου, που είπε ότι, ενώ παντού τα πάντα φοβούνται τον πανδαμάτορα χρόνο, στην Αίγυπτο μονάχα ο χρόνος φοβάται τις Πυραμίδες.

Στη λυρική ποίηση οι Έλληνες ήταν ασυναγώνιστοι στην έκφραση και εξωτερίκευση ποικίλων συναισθημάτων της ψυχής τους.

Ιδού ένα δείγμα ευγενικής λεπτότητας, σεμνότητας και νεανικής συ-

στολής:

“Γλυκειά μητέρα, δεν μπορώ να υφάνω στον αργαλειό· με έρωτα νέου με λύγισε η τρυφερή Αφροδίτη” (Σαπφώ, απόσπ. 114, μετάφρ. Λεκατσά).

Ο Αλκαίος, με αρκετό δισταγμό, λέει στη Σαπφώ:

“Αγνή Σαπφώ, με τις μενεξεδένιες πλεξούδες και το γλυκό χαμόγελο· θέλω κάτι να σου πω, μα μ’ εμποδίζει η ντροπή” (απόσπ. 55).

Και η έξυπνη κι ετοιμόλογη Σαπφώ του απαντά:

“Αν είχε πόθο όμορφο ή καλό κι η γλώσσα, αν δεν ανάδευε κάτι κακό να πει, καθολου δεν θα σκέπαζε, τα μάτια σου η ντροπή, μα λεύτερα θα το λεγες αυτό”. (απόσπ. 28, μετάφρ. Ηλ. Βουτιερίδη).

Τέτοιος λυρικός λόγος μόνο στην αρχαία Ελλάδα μπορούσε ν’ ανθίσει. Η Ιουδαία, βέβαια, δίδαξε στους ανθρώπους την προσευχή, τη λατρεία στο Θεό, στο Θεό των Ιουδαίων, ο οποίος, κατά την Π. Διαθήκη, δεν ήταν αμέτοχος σφαλημάτων και δολοπλοκιών. Μιά τέτοια ζωή δεν την δέχονταν οι αρ. Έλληνες, γιατί πέρα από τη ζωή με τις συχνές προσευχές, τη λατρεία, την κτηνοτροφία, το εμπόριο των Εβραίων, υπάρχει γι’ αυτούς και η χαρά της ζωής, η τέχνη, η λογοτεχνία, η ελεύθερη ζωή, μακριά από θεϊκές εντολές και διαταγές αφεντάδων, Προφητών

και μοναρχών.

Ο Ιουδαίος π.χ. υποτάσσεται αγόγγυστα κι αδιαμαρτύρητα σε ό,τι ο Μωσαϊκός νόμος επιτάσσει. Ο Έλληνας ερωτά, ερευνά, σκέπεται, συσκέπεται, κρίνει, συζητεί και ύστερα αποφασίζει ελεύθερα.

“Έλληνες αεί παίδες εστέ”. Όπως, είχαν παλμό και σφρίγος νεανικό· ήταν εραστές του ωραίου, όπου κι αν το έβλεπαν: στη φύση, στο Λόγο, στην τέχνη, στο ανθρώπινο σώμα κ.λ. Σχετικά με αυτό το τελευταίο, το επιβεβαιώνει και η περίπτωση των δημογερόντων της Τροίας, οι οποίοι, καθισμένοι στον πύργο των Σκαιών Πυλών, όταν είδαν την ωραία Ελένη να πλησιάζει για να δει κι αυτή από εκεί τη μονομαχία του πρώτου συζύγου της Μενελάου με τον Πάρη, είπαν ψιθυριστά μεταξύ τους:

“Δεν είναι αξιοκατάκριτο να υποφέρουν πολλά χρόνια βάσανα οι Έλληνες και οι Τρώες για μια τέτοια γυναίκα· καταπληκτικά μοιάζει στο πρόσωπο με αθάνατη θεά· αλλά παρ’ όλα αυτά, αν και είναι ωραία, ας γυρίσει στην πατρίδα της...” (Ομ.

Ιλ. Γ, 156-159).

Το ότι γέροι άνθρωποι θαυμάζουν, σαν παιδιά, το κάλλος της Ελένης, αποτελεί, χωρίς αμφιβολία, μιά αυθόρμητη αναγνώριση της ομορφιάς της. Ο Θεός Ποιητής, αντί να απαριθμήσει, ένα προς ένα, τα στοιχεία του κάλλους της, βάζει τους γέροντες να ομολογήσουν ότι δικαιολογημένα γίνεται αυτός ο πόλεμος για μιά τέτοια καλλονή. Τον τρόπο αυτό του σχολιασμού της ομορφιάς της Ελένης από τους δημογέροντες, μόνον ένας Όμηρος μπορούσε να επινοήσει.

Ετελείωσα. Έχει, όμως, και η αρχαία Ελλάδα αρκετά μελανά και τρωτά σημεία. Αναπόφευκτα. Αλλά, όποιος θαυμάζει τον κλασικό πολιτισμό της, όποιος αγαπάει την ελευθερία, τη Δημοκρατία, το Λόγο, την Τέχνη, θα παραβλέψει όλα αυτά και θα ακούσει τη φωνή του Θεμιστοκλή, του Μιλτιάδη, του Σοφοκλή, του Σωκράτη, του Πλάτωνα, του Περικλή, οι οποίοι, μαζί με άλλους, εξίσου ονομαστούς, δόξασαν και λάμπρυναν την αρχαία Αθήνα και την Ελλάδα γενικότερα.

Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΟΥ ΡΙΟΥ-ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ

Στις 24/5 έγινε η ολοκλήρωση της σύνδεσης των δυο πλευρών της γέφυρας Ριου-Αντιρρίου που είναι η μεγαλύτερη καλωδιωτή γέφυρα του κόσμου. Πραγματοποιήθηκε έτσι το όραμα του Χαριλάου Τρικούπη για τη γεφύρωση του στενού που χωρίζει την Πελοπόννησο από τη Στερεά Ελλάδα.

Η κατασκευή άρχισε τον Δεκέμβριο του 1997 και στις 8 Αυγούστου θα περάσει από τη μια μεριά στην άλλη η Ολυμπιακή Φλόγα ενώ η παράδοσή της στην κυκλοφορία θα γίνει τον ερχόμενο Σεπτέμβρη.

Είναι ένα έργο που αφορά και την περιοχή μας γιατί αρκετές γενιές δεινοπάθησαν όταν ταξίδευαν οι συμπατριώτες μας προς Αθήνα και το αντίθετο, περιμένοντας στο Ριο-Αντίρριο πότε θα καλμαρει η θαλασσοταραχή

για να περάσουν απέναντι. Επί τέλους τέρμα στην ταλαιπωρία των πορθμείων.

Μερικά τεχν. χαρακτηριστικά.

Συνολικό μήκος γέφυρας με οδικές προσβάσεις 3.500 μ.

Μήκος γέφυρας 2252 μ.

Ύψος των 4 πηλώνων από το βυθό της θάλασσας ως την επιφάνεια 65 μ.

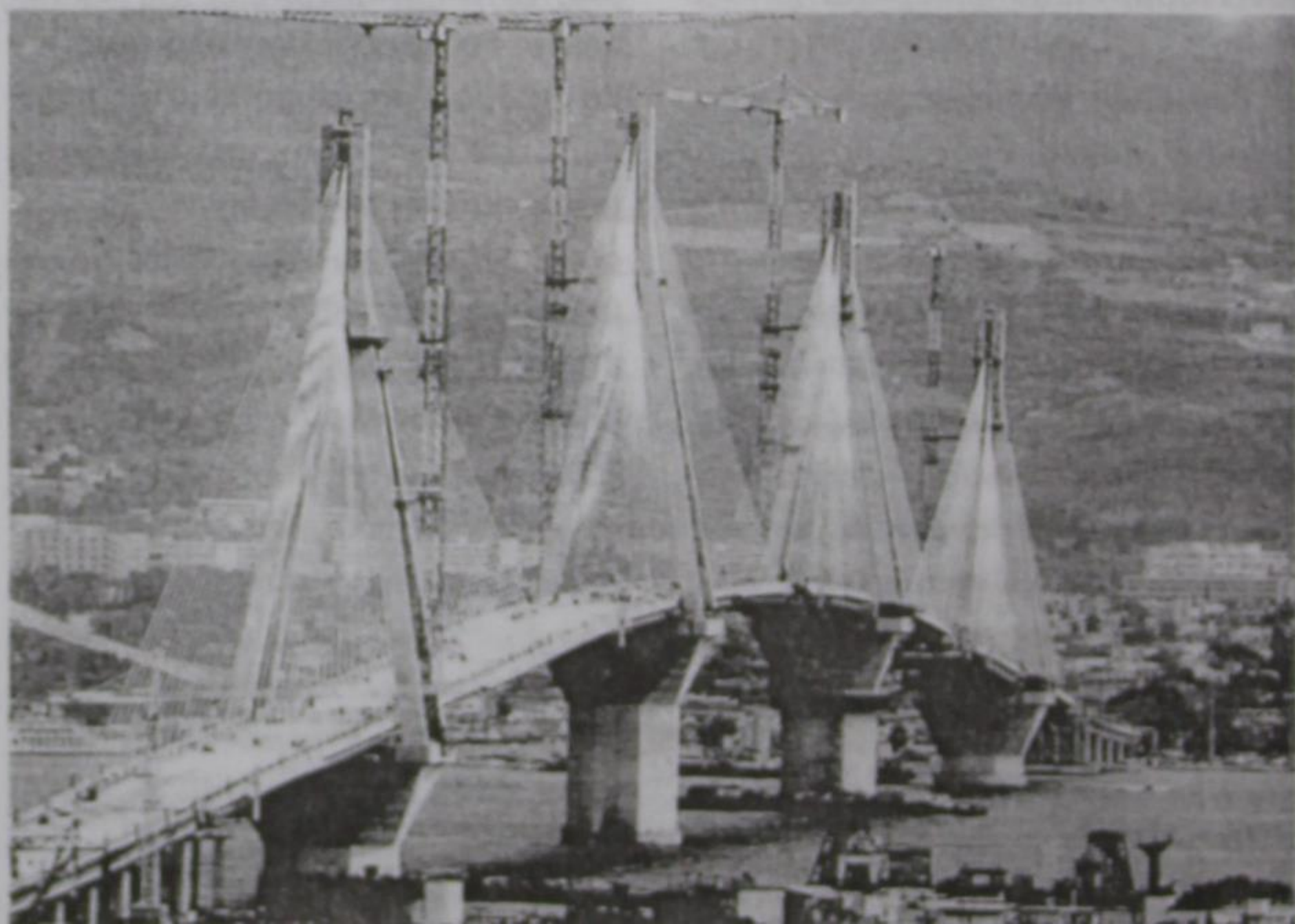
Ύψος οδοστρώματος πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας 48 μ.

Ύψος πηλώνων από το οδόστρωμα ως την κορυφή τους 227 μ.

Πλάτος καταστρώματος 27.2 μ. με δυο λωρίδες κυκλοφορίας με λωρίδα ασφαλείας και πεζοδρόμιο σε κάθε κατεύθυνση.

Τα διερχόμενα αυτοκίνητα θα κάνουν 4 λεπτά από τη μια άκρη ως την άλλη.

Σ.Τ.

Ψηλά στον Καύκασο... Ο Προμηθέας Δεσμώτης

ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗ ΡΑΓΓΑ

Ο Προμηθέας Δεσμώτης είναι ένα απ' τα μεγαλουργήματα του λόγου, πέρα από τόπους και καιρούς. Η αριστουργηματική αυτή τραγωδία του Μεγάλου Αισχύλου λάμπει σαν αστέρι ξεχωριστό με τα βαθιά και υψηλά της νοήματα.

Γεννημένη μέσα στην πιο ευτυχισμένη ώρα της αρχαίας αθηναϊκής πολιτείας, συμπυκνώνει και εκφράζει το μεγαλείο και την ομορφιά της αρχαίας αθηναϊκής δημοκρατίας κι ας είναι της δημοκρατίας της δουλοκτητικής κοινωνίας με τους 30 χιλιάδες ελεύθερους και τους 130 χιλιάδες δούλους.

Ένας μύθος πανάρχαιος που μεταδίδεται από στόμα σε στόμα κι από γενιά σε γενιά: Ο θεός Προμηθέας αγαπάει, συμπονάει τους ανθρώπους, και για να τους βοηθήσει κλέβει την φωτιά που είναι ιερό των θεών και τη δίνει σ' αυτούς. Για το μεγάλο τούτο αμάρτημα ο Δίας, ο θεός των θεών και των ανθρώπων, ο τύραννος θεός, καταδικάζει τον Προμηθέα σε φριχτά βασανιστήρια. Τον καρφώνει στο βράχο του Καύκασου. Ο Προμηθέας στέκεται παλληκάρι. Δε λυγίζει ούτε με την ψυχολογική βία ούτε με τ' άλλα μαρτύρια.

Σ' αυτό το μύθο αντανakλάται δυναμικά η αντικειμενική πορεία του ανθρώπου ως το μεγάλο σταθμό, την ανακάλυψη της τεχνικής. Η ανακάλυψη της φωτιάς σημαίνει επανάσταση στην ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων. Άλμα στην τεχνική και στην πρόοδο. Η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων συμπρώχνει στην αποσύνθεση την πρωτόγονη κοινότητα για να περάσουμε σε ανώτερους κοινωνικούς σχηματισμούς.

Ακριβώς το μύθο τούτο αναμορφώνει, και καινούργώνει ο Αισχύλος και πλάθει την υπέροχη τραγωδία του.

Για τους αρχαίους Έλληνες ο Προμηθέας δεν είναι απλώς ο θεός που έκλεψε τη φωτιά, το φως, τη γνώση, την τεχνική, τα ιερά τάχα, και μυστικά των μακαρίων θεών και τάδωσε στους ανθρώπους αλλ' είναι ο πάντα πρωτοπόρος άνθρωπος. Απ' την πρωτόγονη εποχή ο πρωτοπόρος αγωνιστής, ο πρωτοπόρος εφευρέτης, ο ήρωας της ελευθερίας που αφηφάει την τυραννία και τη βία, δε λογαριάζει τους ισχυρούς και δίνει τη ζωή του για το λυτρωμό του συνόλου, για την ευτυχία του λαού, για την πρόοδο της ανθρωπότητας.

Αιώνες ακτινοβολεί τούτος ο μύθος και θ' ακτινοβολεί και θα διδάσκει, θα

συνεπαίρνει, θα ενθουσιάζει και θα κινητοποιεί, με μια δύναμη αξεπέραστη, γιατί αντανakλάει και συμβολίζει την υπεράνθρωπη αντίσταση του ανθρώπου μπροστά στη βία των ισχυρών, γιατί εκφράζει την αντικειμενική νομοτέλεια για την ανέλιξη της ανθρώπινης κοινωνίας και το λυτρωμό του ανθρώπου.

Ο Προμηθέας υψώνεται σε μεγάλο σύμβολο αυτοθυσίας, γίνεται πελώρια διδαχή που φωτίζει μ' ένα ακαταμάχητο φως το δρόμο για το γκρέμισμα της τυραννίας, την κατάκτηση της ελευθερίας και δίνει ψηλά απ' τα βράχια του Καύκασου το μέτρο της ανθρώπινης τιμής, αξιοπρέπειας και υπερηφάνειας. Δε δειλιάζει. Δεν προδίνει. Δεν προσκυνάει. Δε συμβιβάζεται. Δε λυγίζει.

Τέτοια υπέροχα διδάγματα κατασταλάζει μέσα μας ο Αισχύλος, περασμένα όμως μέσα από το κωνευτήρι της τέχνης του κι απ' το διυλιστήρι της αισθητικής και καλλιτεχνικής συγκίνησης.

Με διαταγή του Δία, τα εκτελεστικά του όργανα, το Κράτος και η Βία, οδηγούν τον Προμηθέα στο βράχο του Καύκασου για να του σφυρηλατήσουν τα φοβερά δεσμά. Ο Ήφαιστος είν' ο θεός Σιδεράς. Αυτός θα τα σφυρηλατήσει. Λέει το Κράτος, το όργανο του Δία:

*«Να μας στα πέριορα του κόσμου
στους έρημους κι' απάτητους Σκυθικούς δρόμους.
Τώρα δουλειά σου, ω Ήφαιστε, όσα ο πατέρας
πρόσταξε, να γνοιαστείς, και τον άνομο τούτο
στα βράχια, στους ψηλούς γκρεμούς να πεδικλώσεις
μ' αλυσίδων ασύντριφτα δεσμά ατσαλένια
γιατί έκλεψε της πάντεχνης φωτιάς τη φλόγα,
τάνθος σου εσένα και το χάρισε τ' ανθρώπου.
Τέτοιο κρίμα λοιπόν χρωστάει να μας πληρώσει
για να μάθει του Δία την εξουσία να στέργει
και τους φιλόανθρωπους τους τρόπους του ν' αφήσει».*

Ο Ήφαιστος ξέρει πως κάνει άδικη πράξη μα δεν έχει την τόλμη ν' αρνηθεί: «Ωϊμένα, κλαίω, Προμηθέα, τα βάσανα σου» λέει ο Ήφαιστος. Συμπονάει τον Προμηθέα κι όμως τον αλυσοδένει. Διαφωνεί με την απόφαση του πατέρα του Δία κι' όμως την εκτελεί. Σιχαίνεται τη σκληρότητα του Κράτους και της Βίας κι' όμως αυτός εφαρμόζει τη βία, αυτός περνάει και σφικτοδένει τις αλυσίδες στα βράχια στο κορμί του Προμηθέα.

Κι' αρχίζει το δράμα του Προμηθέα, ένα δράμα που χρονικά απλώνεται απεριόριστα και κρατάει δεκάδες χιλιάδες χρόνια και τοπικά αγκαλιάζει όλη τη γη, στα «πέριορα» του κόσμου.

Καρφωμένος ο Προμηθέας απευθύνεται στον αιθέρα, στις φτερωτές αύρες, στις πηγές των ποταμών, στα θαλάσσια κύματα, στη Γη τη μάνα όλωνών μας:

*«Κοιπάξετε τι άτιμα βάσανα
με ξεσκίζουν, που αιώνες αμέτρητους
θα υποφέρω τραβώντας τα.
Γιατί τέτοιο ο καινούριος άρχοντας
των θεών για τα μένα σοφίστηκεν
ατιμότατο δέσιμο!!!»*

Η βαριά του Ήφαιστου, που έμπηξε τα καρφιά, έβγαλε βρόντημα π' ακούστηκε απ' τον Καύκασο παντού κι' έφτασε ως τα βάθη του Ωκεανού. Τ' άκουσαν οι Ωκεανίδες νύμφες, οι κόρες του Ωκεανού και πέταξαν με τις διπλογοργόφτερες φτερούγες τους κοντά στον Προμηθέα. Οι Ωκεανίδες τον περιστοιχίζουν, τον συμπονούν μα στην αρχή του συσταίνουν να υποχωρήσει, να δηλώσει μετάνοια στον τύραννο θεό.

Σιγά-σιγά όμως, βλέποντας τον αγώνα του Προμηθέα και νοιώθοντας βαθύτερα το δίκιο και της θυσίας το μεγαλείο, στο τέλος θα προτιμήσουν να υποφέρουν κοντά του και να μείνουν πιστές συντρόφισσες στον πόνο και στα βάσανά του.

Ο θεός Ωκεανός, φτάνει κι αυτός στα καυκάσια βράχια και συμπονάει τον Προμηθέα. Θέλει να τον βοηθήσει μα του συσταίνει ν' αλλάξει γνώμη και να μαλακώσει τα λόγια του προς το Δία:

*«Προμηθέα, Γνώριζέ το, συμπάσχω στα πάθη σου
... Θα το δεις και μονάχος σου, μάταια
πως δεν τόχω να λέω γλυκόλογα,
κι' έλα πέ μου, τι πρέπει, να κάνουμε,
γιατί φίλο πως έχεις ποτέ δε θα πεις,
από μένα πιο σίγουρο, τον Ωκεανό...
Μ' άφησε πια ταλαίπωρε, τη γνώμη πόχεις
και κύπτα απ' τα δεινά σου αυτά πως να γλυτώσεις»*

Αλλά ο Προμηθέας τον ξαποστελνει μ' ένα λεπτό κι' ειρωνικό συνάμα τρόπο:

*«... Άφισ με τώρα κι έγνοια σου από μένα εκείνου
τη γνώμη βέβαια δε γυρνάς, γιατί δεν έχει
εύκολο τόσο αυτί μόν κοιτάξε μην πάθεις,
κι ο ίδιος τίποτε κακό απ' αυτό το δρόμο».*

Ξέχωρα συγκλονιστική είναι η περίπτωση της Ιώς, της κόρης του Ινάχου,

που την ερωτεύτηκε ο Δίας μα δε μπόρεσε ο τύραννος θεός να τη χαρεί και μισπή απ' την Ηρα, τη γυναίκα του Δία, καταδικάστηκε αλλαξομορφισμένη σε γελάδα να παραδέρνει περιπλανώμενη δώθε και κείθε.

Διηγείται η Ιώ τα πάθια της και συμπάσχοντας με τον Προμηθέα δίνει μια ολοζώντανη εικόνα της τερατώδικης σκληρότητας του Δία, πούναι η σκληρότητα του κάθε άνομου αφέντη και τύραννου. Τη διήγηση της έτσι την αρχίζει η Ιώ:

*«Συχνά τη νύχτα στην παρθενική μου κλίνη
έρχονταν υπνοφαντασιές και με πλανεύαν
με λόγια δολερά: «Ω τρισευτυχισμένη,
πως κάθεται τόσον καιρό παρθένα ακόμη,
ενώ σε περιμένει η πιο μεγάλη τύχη;
Γιατ' έχει ο Δίας φλογιστεί απ' του ερωτά σου
τα βέλη, και να μοιραστεί ποθεί μαζί σου
τη γλύκα της αγάπης σου μα μη αποστρέψεις
του Δία τους γάμους κι έβγα, κόρη, στα λιβάδια
της Λέρνας, στου πατέρα σου τα βοσκοτόπια,
για να χορτάσει ο πόθος σου του Δία το μάτι.
Τέτοια όνειρα με τάραζαν όλες τις νύχτες
την άμοιρη, ώσπου τόλμησα να κάμω λόγο
στον πατέρα γι' αυτά των ύπνων μου τα σκιάχτρα...»*

Κι αφού ανιστορεί η Ιώ με φρίκη σε συνέχεια τον άνομο διωγμό και τα φοβερά πάθια που τραβάει από το Δία-τον Αφέντη, ο δυνατός Αισχύλος με το στόμα του Προμηθέα δίνει μια ζωντανή, ανάγλυφη πινελιά στο Πορτραίτο του Θεού:

*«Λοιπόν τι λέτε; - απευθύνεται στο χορό των
Ωκεανίδων- δε σας φαίνεται ο δεσπότης
πως είναι, των θεών, όμοια σκληρός στα πάντα,
που για να θέλει, αυτός θεός, θνητής γυναίκας
ν' απολαύσει τον έρωτα, την έριξε σε τέτοιους
κατατρεγμούς;»*

Όλες οι επιμέρους αντιθέσεις μέσα στο έργο τονίζουν και δυναμώνουν τη βασική αντίθεση, την κεντρική σύγκρουση ανάμεσα στον Προμηθέα και στο Δία, δηλαδή σε προέκταση, ανάμεσα στην ελευθερία και την τυραννία, ανάμεσα στη δικαιοσύνη και την αυθαιρεσία, ανάμεσα στην πρόοδο και τηνπισωδρόμηση, ανάμεσα στο φως και στο σκοταδισμό, μ' ένα λόγο, ανάμεσα

στο παλιό που αντιδρά στην εξέλιξη, την πρόοδο και την ελευθερία του ανθρώπου και θέλει να κρατηθεί στο παρελθόν, - και στο καινούριο, που αρπάζει την «παντοδύναμη» φωτιά της αντικειμενικής ανάγκης, αδράχνει τη φλόγα της ζωής, υψώνει αναμμένη την λαμπάδα της λευτεριάς κι εξορμάει προς το μέλλον ...

Η σύγκρουση κορυφώνεται στο έργο με τον ερχομό του Ερμή. Είναι το πετειναράκι, το κοπέλι του αφέντη που έρχεται μ' εντολή ν' αναγκάσει τον Προμηθέα, να τον καταφέρει να κάνει μετάνοια, να υποχωρήσει, να μαρτυρήσει το μυστικό που κρατάει, ότι η τυραννία του Δία θα γκρεμιστεί κι ο ίδιος θα λυτρωθεί. Ανησυχεί ο Αφέντης τύραννος και θέλει να μάθει πως θα γίνει αυτό κι από ποιον:

«Ερμής: Σε σένα το σοφό ...

στέλνει ο πατέρας προσταγή να φανερώσεις,
αυτούς τους γάμους που κομπάζεις πώς θα γίνουν
ταχ' αφορμή του θρόνους του να χάσει εκείνος...

Προμηθέας: Μήπως σου μοιάζω

πώς δείλιασα και σκιάχτηκα τους νέους θεούς σου;
μακριά από μένα αυτή η ντροπή · μα εσύ, το δρόμο
που πήρες νάρθεις, βιάσου να γυρίσεις πάλι
κι απ' όσα με ρωτάς τίποτα δε θα μάθεις»

Άμα μιλήσει ο Δεσμώτης και υποχωρήσει, το μαρτύριο τελειώνει. Μα ο Προμηθέας, σύμβολο αιώνιο του αγωνιστή και νικητή ανθρώπου, στέκεται αλύγιστος και κραυγάζει ψηλά απ' το βράχο:

«Τραντάζεται η γης,
και μαζί μου κανιέται βαρύ της βροντής
τ' αντιλάλημα ...

Απ' το Δία χυμάει κατά πάνω μου
αντάρα που τρόμο γεννά.

Μα ω μπτέρα μου εσύ, κι' ώ που συ
μες το φως σου τυλίγεις, αιθέρα, το παν,
πόσον άδικα, δείτε με, πάσχω!!!»

Τα μεγάλα ιδανικά, η Ελευθερία των Λαών, η Δημοκρατία, η Δικαιοσύνη, η Ισότητα, η Τιμή, η Αξιοπρέπεια, η Αλήθεια, η Ανθρωπιά, η Ομορφιά, όσο κι αν αλλάζουν και βαθαίνουν στο διάβα της ιστορίας, όσο κι' αν συγκεκριμενοποιούνται, καινούργωνονται και παίρνουν καινούριο νόημα σύμφωνα με τις κοινωνικές συνθήκες σε κάθε εποχή, στη ρίζα τους μένουν αιώνια σαν

ανάγκη, σαν πόθος, σα λαχτάρα, σαν αγώνας για τον εξανθρωπισμό τ' ανθρώπου.

Όσο υπάρχουν τυραννίες θα υπάρχουν και Προμηθείς Δεσμώτες. Οι Προμηθείς είναι «τέκνα της ανάγκης κι ώριμα τέκνα της οργής» που κλείνουν πάντα μέσα τους τις φουσκοδεντριάς μιας Άνοιξης σε κάθε τόπο κι εποχή.

Όσο οι λαοί μένουν σκλαβωμένοι και σταυρωμένοι, θα γεννούν Προμηθείς φωτοδότες μα και Δεσμώτες στον Καύκασο, στο Παλαμίδι, στο Χαϊδάρι, στη Γαύδο και σ' όλα τα Μακρονήσια της φριχτής Βίας. Είναι αναγκαίος, ο ωραίος, ο υπέροχος αγώνας για να γίνει η κοινωνία ένας

πανέμορφος κήπος όπου μέσα στη συνολική κοινωνική ευτυχία, ν'ανθίζει πολύμορφο, μυριόχρωμο, και πολύχυμο το λουλούδι της ατομικής ευτυχίας τ' ανθρώπου.

Όταν οι λαοί, με τη δύναμη τους και μ' οδηγό το φως των Προμηθέων λυτρωθούν, τότε θα γεννιούνται μόνο Προμηθείς φωτοδότες και ουδέποτε δεσμώτες, Προμηθείς ελεύθεροι, που αντί να καρφώνονται στον Καύκασο, θ' αρραβωνιάζονται στη Γη, θα παντρεύονται στις Σαφώς τη Σελάνα, στη μαγευτική Σελήνη και θα κάνουν μήνα του μέλιτος ψηλά στον Καύκασο!...

Σωκράτης Ράγγας

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ - ΖΕΥΓΟΛΑ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ
Τηλ.: (0655) 22529

Τηλ. Οικίας: (06510) 93622
Κιν.: 0945182799

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 1800 Τ.Μ. στην
Α. Κόνιτσα Ηλίας Τζήκας

Τηλ.: 0107702828
0945378016

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΡΟΥΜΠΑΣ

Ασφαλιστικός Πράκτορας

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ - ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
ΓΡΑΠΕΖΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΔΑΝΕΙΑ

Ν. Ζέρβα 2 Κόνιτσα 44100
Τηλ.: (0655) 23616-24957
Κιν. 0944412994

Υγιεινή Διατροφή

ΓΡΑΦΕΙ Η ΕΙΡΗΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ-ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ-ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ-ΔΙΠΛ. ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ

Η υγιεινή διατροφή είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της σωματικής αλλά και της ψυχικής υγείας. Είναι επιπλέον αναγκαία για την καθημερινή μας ευεξία και την πρόληψη πολλών ασθενειών, όπως είναι τα καρδιαγγειακά νοσήματα, ο σακχαρώδης διαβήτης, ηπατοπάθειες, νεφροπάθειες, παθήσεις του πεπτικού κ.α. Από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας έχουν θεσπιστεί αρχές για την καθημερινή μας υγιεινή διατροφή. Οι ενεργειακές ανάγκες του ανθρώπου είναι συνεχείς, ενώ η σίτισή του είναι από τη φύση της διαλείπουσα. Αυτό είναι χαρακτηριστικό της βιολογίας των θηλαστικών. Η διατροφική ισορροπία του ανθρώπου εξοικονομείται με πολύπλοκους μεταβολικούς, ρυθμιστικούς μηχανισμούς. Οι μηχανισμοί αυτοί είναι απαραίτητοι για την όρεξη και τη διαιτητική συμπεριφορά του υγιούς ενήλικα, για τις επιπλέον ανάγκες του παιδιού, της εγκύου και της γυναίκας κατά τη διάρκεια του θηλασμού. Σε άλλες περιπτώσεις είναι ανάγκη οι διατροφικές συνήθειες να τροποποιηθούν, όπως κατά τη διάρκεια ασθενειών ή τραυματισμών. Οι ακριβείς μηχανισμοί των εσωτερικών ρυθμιστών,

των χημειουποδοχέων, των ορμονικών, των νευρικών και νευροφυσιολογικών μηχανισμών που είναι υπεύθυνοι για τη διατροφική μας συμπεριφορά δεν είναι ακόμη απόλυτα γνωστοί. Οι διατροφικοί ρυθμιστές αυτοί λειτουργούν με αξιοζήλευτη ακρίβεια ολόκληρο το 24ωρο. Όταν αυτό δεν συμβαίνει τότε ομιλούμε για παρεκκλίσεις και προκαλούνται διαταραχές επικίνδυνες ακόμη και για τη ζωή του ανθρώπου, όπως π.χ. η παχυσαρκία και το σύνδρομο ανορεξίας. Από τα όργανα του σώματός μας ο εγκέφαλος σαν μοναδικό όργανο χρησιμοποιεί ενέργεια σε σταθερή βάση όλο το 24ωρο ανεξάρτητα εάν βρίσκεται σε κατάσταση ύπνου, ονείρου, διαλογισμού ή σε εγρήγορση. Η προσλαμβάνουσα καθημερινή μας τροφή περιέχει θρεπτικά συστατικά και παράγεται έτσι θερμότητα δηλ. ενέργεια επιπλέον του ρυθμού του βασικού μεταβολισμού.

Τα βασικά συστατικά της διατροφής μας σε καθημερινή βάση είναι:

Οι πρωτεΐνες πρέπει να αποτελούν το 10 - 15% των ημερήσιων θερμίδων και να τις προσλαμβάνουν κατά κύριο λόγο από τα ψάρια, τα πουλερικά, τα γαλακτοκομικά, τα δημη-

τριακά, τα όσπρια και από την λελογισμένη χρήση κόκκινου κρέατος. Οι πρωτεΐνες είναι οι πλέον θερμίδων, ακολουθούν οι υδατάνθρακες και τα λίπη σαν τα λιγότερα θερμίδων.

Οι υδατάνθρακες θα πρέπει να αποτελούν το 50-55% των ημερησίων θερμίδων, από τις πατάτες, τα λαχανικά, τα φρούτα και τα δημητριακά. Το ολικό λίπος να αποτελεί το 30-36% με συμμετοχή από κορεσμένα λιπίδια, λιγότερο του 10% των ημερησίων θερμίδων από το λίπος των κρεατικών, γαλακτοκομικών και αυγών και από μονοακόρεστα λιπίδια 10 - 18% που περιέχουν οι ξηροί καρποί και το ελαιόλαδο. Τα πολυακόρεστα λιπίδια να μην υπερβαίνουν το 8% των ημερησίων θερμίδων και να το λαμβάνουμε από τους ξηρούς καρπούς και τα σπορέλαια. Η ημερήσια κατανάλωση φυτικών ινών θα πρέπει να συνεχίζεται σε 25 - 30 γραμμάρια την ημέρα. Θα τις προσλαμβάνουμε από τα λαχανικά, τα φρούτα, τα δημητριακά και τα όσπρια. Απαραίτητο στοιχείο υγιεινής διατροφής σε ημερησία βάση είναι το νερό. Κατά μέσο όρο πρέπει να πίνουμε 6-8 ποτήρια νερό την ημέρα, δηλαδή 1/4-2 λίτρα ημερησίως. Όσοι υποβάλλονται σε δίαιτα συνιστάται να πίνουν ένα έως και δύο ποτήρια πριν το φαγητό, όχι όμως κατά τη διάρκεια του γεύματος, επει-

δή μειώνονται έτσι τα γαστρικά υγρά και επιβραδύνεται η πέψη. Στις μικρές και μεγάλες ηλικίες οι ανάγκες του οργανισμού είναι αυξημένες σε ιχνοστοιχεία, βιταμίνες και ασβέστιο για διαφορετικούς λόγους. Για το λόγο αυτό η περιεκτικότητα γαλακτοκομικών πλουσίων σε περιεκτικότητα όλων αυτών είναι λίαν απαραίτητη. Οι ανάγκες π.χ. ασβεστίου ανέρχονται σε 800 mg την ημέρα.

Ότι αφορά την διατροφή μας να προσέχουμε τα εξής :

1. Οι τροφές να είναι φρέσκες (φρούτα, λαχανικά, γαλακτοειδή) και να τα καταναλώνουμε έγκαιρα πριν την ημερομηνία λήξης
2. Να επιλέγουμε εύπεπτα και εύγευστα τρόφιμα
3. Να αποφεύγουμε τρόφιμα που μας δημιουργούν γαστρικό φόρτο και δυσπεψία
4. Να επιλέγουμε τρόφιμα που απορροφούνται εύκολα από τον οργανισμό μας, δηλ. έχουν μεγαλύτερη βιοδιαθεσιμότητα
5. Τα τρόφιμα που καταναλώνουμε σε ημερήσια βάση να είναι θρεπτικά, να περιέχουν τις ενδειγμένες ποσότητες υδατανθράκων, πρωτεϊνών, λιπών, βιταμινών και ιχνοστοιχείων
6. Οι τροφές να περιέχουν λίγη ζάχαρη, πολύ λίγα λίπη
7. Υγιεινή διατροφή και ωραίο φαγητό συνδιάζονται πολύ καλά

8. Το φαγητό μας να είναι μια ευχαρίστηση

9. Το πώς τρώμε μας χαρακτηρίζει και είναι καθοριστικό για την υγεία μας

10. Να ξαπλώνουμε τουλάχιστον δύο ώρες μετά το φαγητό.

Η μεσογειακή δίαιτα είναι σύμφωνα με την γνώμη του σύγχρονου επιστημονικού δυναμικού η καταλληλότερη διατροφική συνήθεια. Η δίαιτα αυτή προλαμβάνει διάφορες επικίνδυνες για την υγεία μας παθήσεις.

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΤΙΣΜΑ ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Υιοθετήστε ορισμένες υγιεινές, απλές αλλά και βασικές αρχές, κάποια μυστικά για να αδυνατίσετε χωρίς μεγάλες θυσίες. Σχετικά εύκολα θα απαλλαγείτε από τα περιττά κιλά:

Εάν περιορίσετε την ποσότητα της καθημερινής διατροφής και με ένα καλό συνδυασμό των τροφών βοηθήσετε τον μεταβολισμό σας, ώστε η απώλεια βάρους να είναι σταθερή και σίγουρη.

Να φροντίζουμε να τρώμε αργά-αργά, να μασάμε καλά την τροφή και να απολαμβάνουμε ακόμη και το φρούτο μας. Μόλις διαπιστώσετε σε κάποια φάση της ζωής σας ότι παχύνετε έστω και ένα κιλό φροντίστε να το χάσετε το νωρίτερο δυνατόν. Να πάρετε ένα κιλό σωματικό βάρος είναι μεν πολύ εύκολο, για να

το χάσετε όμως είναι αρκετά δύσκολο και δυσκολότερο σε μεγαλύτερες ηλικίες.

Να τρώτε πολλά, μικρά γεύματα το 24ωρο διότι έτσι αυξάνεται η μεταβολική δραστηριότητα του οργανισμού μας.

Το βραδινό μας πρέπει να είναι το φτωχότερο σε περιεκτικότητα θερμίδων, διότι έτσι αποφεύγουμε την πιθανότητα μεγαλύτερης αποθήκευσης λίπους.

Να μειώσετε στο ελάχιστο την ποσότητα ζάχαρης που καταναλώνουμε την ημέρα.

Προσπαθήστε να καλύπτετε με δραστηριότητες όλες τις ελεύθερες ώρες σας, ώστε να μην μένετε στο σπίτι σας πάνω στον καναπέ, μπροστά στην τηλεόραση. Στο σπίτι σας να έχετε συνεχή απασχόληση για να μη σκέπτεστε σε μόνιμη βάση το φαγητό. Ακούστε προσεκτικά μουσική, γράψτε κάτι που σας ενδιαφέρει, τηλεφωνείτε στους φίλους σας, διαβάστε ένα ενδιαφέρον βιβλίο, κάνετε οικιακές δουλειές, κάνετε μασάζ, φροντίστε τον εαυτό σας, ασχοληθείτε με τα παιδιά σας, επικοινωνήστε με τον σύντροφο σας. Προγραμματίστε να δεχτείτε καλεσμένους, οργανώστε εξόδους (συναυλίες, θέατρα, κινηματογράφο), εκδρομές, πνευματικές συναντήσεις, επισκέψεις στο γυμναστήριο, το κολυμβητήριο, βαδίστε σε καθημερινή βάση

και κάνετε ό,τι άλλο σας ευχαριστεί εκτός από το να μασουλάτε, να τσιμπολογάτε και να τρώτε όλη μέρα.

Η ιδανική δίαιτα δεν υπάρχει, ούτε υπάρχουν μοναδικές ή ίδιες συμβουλές για όλα τα άτομα. Ανάλογα με την προσωπικότητα, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, το πνευματικό, το νοητικό επίπεδο, τον τύπο του ατόμου, την ψυχοσύνθεσή του, την εργασία του, το φύλο, την ιδιοσυγκρασία, την ηλικία, την οικογενειακή του κατάσταση, τις προτιμήσεις του και τις διατροφικές συνήθειές του θα πρέπει να προσαρμόζει και τις διατροφικές του συνήθειες, την ικανότητα του να προγραμματίζει την ημέρα του και τις αξίες που θέτει ως κυρίαρχες της ζωής του.

Διαφορετικές διατροφικές ανάγκες και συνήθειες έχει ο φοιτητής, ο μαθητής, ο δημόσιος υπάλληλος, η νοικοκυρά, ο διανοούμενος, ο καλλιτέχνης, ο εργάτης, ο οικοδόμος.

Θέσετε ως πιθανό στόχο την υλοποίηση κοντινών προγραμμάτων απώλειας βάρους. Τα μακρόπνοα και μεγαλόπνοα σχέδια αποτυγχάνουν συνήθως. Εφοδιαστείτε με αισιοδοξία ακόμη και αν δεν τα καταφέρνε-

τε πολύ καλά ακόμη και με τη βοήθεια του ειδικού ψυχολόγου ή ψυχιάτρου.

Τίποτε στη ζωή αυτή δεν είναι απλό, είτε εύκολο. Η επιμονή και η υπομονή μας βοηθάει να ξεπεράσουμε τα όποια προβλήματα. Τις σημαντικές αποφάσεις για οτιδήποτε τις παίρνουμε μόνοι μας. Δεν πρέπει να τις παίρνουν οι άλλοι για μας, διότι τις συνέπειες των λανθασμένων αποφάσεων θα τις υποστούμε εμείς ο ίδιοι.

Η διατροφή μας παρέχει την ενέργεια που καθημερινά έχουμε ανάγκη.

Ο οργανισμός μας έχει την εκπληκτική ικανότητα να μετατρέπει την τροφή σε ενέργεια όπως ήδη αναφέρουμε. Όσο υγιεινότερη είναι η καθημερινή μας διατροφή, τόσο υγιεινά ζούμε εν γένει και εύκολα εξασφαλίζουμε τις προϋποθέσεις για καλή υγεία. Τα τελευταία χρόνια μειώσαμε την ποιότητα των τροφών, αυξήσαμε τον αριθμό των ημερησίων θερμίδων και ελαττώσαμε τις καθημερινές μας καύσεις, δηλ. την κίνηση.

(συνέχεια στο επόμενο)

100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Οι Ηπειρώτες της Αιγύπτου χθες και σήμερα

ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΒΛΑΧΟΥ

Η παρουσία των Ηπειρωτών στην Αίγυπτο αρχίζει κυρίως την εποχή της δυναστείας του Μοχάμαντ Άλι τις πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα από τους αδελφούς Κωνσταντίνο και Μιχαήλ Τοσίτσα, Γεώργιο Αβέρωφ, Στουρνάρη, οι οποίοι υπήρξαν Μεγάλοι Ευεργέτες, όχι μόνο του Ελληνισμού της Αιγύπτου, αλλά και της μητέρας πατρίδας.

Το 1903 ιδρύεται το πρώτο Ηπειρωτικό σωματείο στην Αίγυπτο, με έδρα το Κάιρο και διακλαδώσεις σ' όλη τη χώρα, με την επωνυμία Ηπειρωτική Αδελφότητα. Ο σκοπός ήταν καθαρά φιλανθρωπικός με ηθική και υλική συμπαράσταση των συμπατριωτών που ερχόταν από την Ήπειρο.

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο είχε ως Πρόεδρο τον αείμνηστο Φίλιππο Φιλίππου.

Από την πρώτη συνεδρίαση ορίσθηκε να εορτάζεται η μνήμη του Αγίου Γεωργίου του εξ Ιωαννίνων, που μαρτύρησε στα Γιάννενα, και να

θεωρείται ως ημέρα εορτής της Αδελφότητας. Αυτό γίνεται μέχρι σήμερα και γιορτάζεται πανηγυρικά από όλη την Παροικία, της δε θείας λειτουργίας προΐσταται ο εκάστοτε Πατριάρχης Αλεξανορείας. Η γιορτή

κλείνει με μία συνεστίαση όλης της Παροικίας που εφέτος έλαβε χώραν στην Ελληνική Στέγη Ηλιουπόλεως και παρέκάθισαν περίπου 250 άτομα.

Το 1907 επί Προεδρίας του Φ. Φιλίππου προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την συγγραφή της ιστορίας της Ηπείρου από την αρχαιότητα έως την νεώτερη εποχή. Το βραβείο έλαβε ο από τα Γιάννενα Καθηγητής της Ζωσιμαίας σχολής και η εργασία του τυπώθηκε στο Κάιρο.

Το 1912 ιδρύθηκε ο Πανηπειρωτικός Σύλλογος Καΐρου με τους ίδιους σκοπούς και τότε συγχωνεύθηκε με την Ηπειρωτική Αδελφότητα, με έδρα το Κάιρο.

Το 1933 Ο Σύλλογος ενισχύει την Ελληνική Κοινότητα Καΐρου για την

- Γεμάτοι αγάπη στην καρδιά μας για την πατρίδα.
- Εκατό χρόνια αγώνα για τη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.
- Εκατό χρόνια προσφοράς στην Παροικία.

ανέγερση σχολικών κτιρίων. Το ίδιο έτος αποφασίζει επίσης χρηματική προσφορά προς το Συσσίτιο της Ελληνικής Κοινότητας Καΐρου.

Το 1934 στη Γενική Συνέλευση ο Σύλλογος στέλνει μήνυμα διαμαρτυρίας στην Κοινωνία των Εθνών για τις πιέσεις που γίνονται στην Ελλάδα και στη Βόρειο Ήπειρο.

Το 1935 άρχισε διενέργεια εράνου για να ενισχυθεί η Γενική Διοίκηση Ηπείρου και να αγορασθεί ένα πολεμικό αεροπλάνο, που να φέρει το όνομα "ΗΠΕΙΡΟΣ".

Ο Σύλλογος το 1936 ανεκήρυξε Επίτιμο Πρόεδρο τον Γιαννιώτη Πατριάρχη Αλεξανδρείας Νικόλαο τον Ε΄.

Το 1944 ο Σύλλογος αποφασίζει χορηγία ποσού σε άπορους πατριώτες μαθητές για τη συνέχιση των σπουδών τους. Απονέμεται βραβείο στους αριστούχους μαθητές των σχολών της Ελληνικής Κοινότητας, της Αμπετείου και της Πατριαρχικής σχολής. Το βραβείο ονομάσθηκε η "ΠΙΝΔΟΣ" και απετελείτο από χρηματικό ποσό και βιβλίο.

Μια μεγάλη απόφαση ήταν η προσφορά ποσού για τη νοσηλεία Ηπειρωτών στο Ελληνικό Νοσοκομείο της Κοινότητας, ο δε Σύλλογος μεριμνά με χρηματική βοήθεια στους επαναπατριζόμενους Ηπειρώτες.

Οι Ηπειρώτες υπήρξαν εποικοδομητικά στοιχεία όχι μόνο για την

Παροικία, αλλά και γενικότερα για όλη τη χώρα, συναδελφωμένοι με το ντόπιο στοιχείο εργάζονται και προσφέρουν σ' όλους τους τομείς της ζωής, ήτοι στα γράμματα, στις τέχνες, στην επιστήμη και στο εμπόριο. Επιθυμώ να αναφέρω ότι οι φούρνοι που ήταν στα χέρια των Ηπειρωτών ξεπερνούσαν τους 3.000 εκλεκτής αρτοποιίας.

Πρώτοι οι Ηπειρώτες ξεκινούν τα οργανωμένα ζαχαροπλαστεία όπως το "Alcazar" του Χρήστου Δαγόπουλου, το "Semiramis" των αδελφών Ευαγγέλου που ξεχωρίζουν και στολίζουν το Κάιρο. Τα παντοπωλεία "Blue Nile" του Μιχάλη Μπαζάκα, "Garden City" του Σταύρου Λιάπη και τα πρώτα Super Market, ήτοι σειρά καταστημάτων "Thomas" των Τζαφέρη, Λαμπρίδη, Μάκου μας τιμούν ιδιαίτερα. Επίσης η μεγάλη μακαρονοποιία "Italia" των αδελφών Οικονόμου και οι κ.κ. Κ. Σταύρου, Φ. Καρκασίνης συμβάλλουν στη ζωή και εξέλιξη της Παροικίας.

Ο Σύλλογος παρά τις αντίξοες συνθήκες και την διαρροή κατά τις δεκαετίες του '70 και '80 παρουσιάζει μία μεγάλη δραστηριότητα στην προβολή της Ηπείρου και στην στήριξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Το 1987 πανηγυρίζει με μια πολιτιστική βραδιά (21.2.87) με ομιλητή τον Αλέξανδρο Μαρκόπουλο.

Το 1992 αναλαμβάνει τον εορτασμό της Εθνικής γιορτής του 1821. Η παρουσία του Δημάρχου των Ιωαννίνων κ. Φ. Φίλιου και του χορευτικού ομίλου "Κρυστάλη" τονώνουν το εθνικό φρόνημα.

Το 1994 διοργανώνεται πολιτιστική βραδιά με ομιλήτρια την Κα Μάρθα Παπαδοπούλου, από τα Γιάννενα.

Διοργανώνεται επίσης μια αξέχαστη βραδιά παρουσία του χορευτικού συγκροτήματος της Ηπειρωτικής Αδελφότητας Άνω Λιοσίων, ομιλήτρια της οποίας ήταν η Κα Νίκη Γκουντουβά από την Αδελφότητα της ηρωικής Κόνιτσας.

Το 1996 ο πολιτικός μηχανικός κ. Επαμεινώνδας Παπαχρήστου στον εορτασμό της Εθνικής Παλιγγενεσίας αναφέρεται στην προσφορά της Ηπείρου στον αγώνα του 1821 και στην Εθνική εξέγερση.

Το 1998 στον εορτασμό της 25ης Μαρτίου από τον Σύλλογό μας, συμμετέχει το Πανεπιστήμιο των Ιωαννίνων με ομιλητή τον Καθηγητή κ. Αποστ. Παπαιωάννου με θέμα: Η προσφορά των Παροίκων στον αγώνα του 1821.

Το χορευτικό της Κας Λ. Παπαδοπούλου "Το Κούγκι" συμμετείχε με

40 χορευτές.

Το 1999 ο λαογραφικός Σύλλογος της Κας Ερ. Φωτιάδου από τα Γιάννενα, στον εορτασμό της 25ης Μαρτίου χαρίζει ανεπανάληπτα πατριωτικά αισθήματα.

Το 2001 το χορευτικό του γιατρού Αθανασόπουλου "Το Σούλι" ζωντανεύει την εθνική υπερηφάνεια.

Ο Σύλλογος πανηγυρίζει τα 10 τελευταία χρόνια την πανήγυρη του Αγίου Γεωργίου του εξ Ιωαννίνων με ξεχωριστή μεγαλοπρέπεια, με τη συμμετοχή όλης της Παροικίας και με μία μεγάλη συνεστίαση.

Ο Σύλλογος έλαβε μέρος στα τρία τελευταία παγκόσμια Πανηπειρωτικά Συνέδρια Άρτας. Πρέβεζας και Ηγουμενίσσας, είναι επίσης μέλος της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος που ενώνει όλους τους Απόδημους Ηπειρώτες όλου του κόσμου.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, εκτιμώντας την προσφορά του Πανηπειρωτικού Συλλόγου Καΐρου, ανέλαβε να τυπώσει πέντε βιβλία με την ευκαιρία του Χρυσού Ιωβηλαίου.

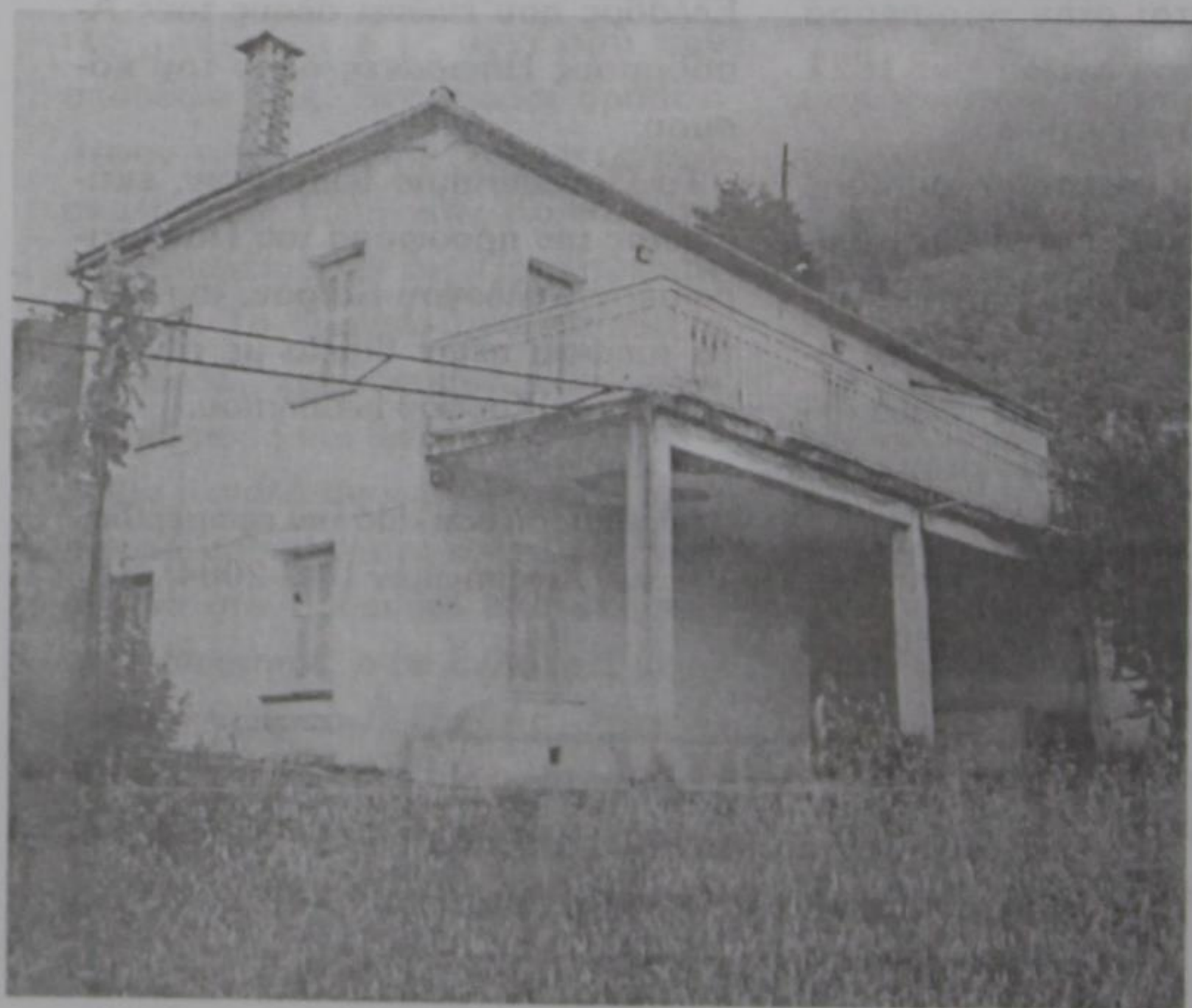
(Αναδημοσίευση από την εφημερίδα των Αιγυπτιωτών 10-4-2004).

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 369 τ.μ. στην Άνω Κόνιτσα
Πληροφορίες: Τηλ. 01.06611423

Ο Μητροπολίτης Κόνιτσας Χριστοφόρος (Δεκαετία 1960) μοιράζει τα αυγά του Πάσχα.
(Φωτ. Ντίνο Καραγιαννης πρώην Δ/ντή Α' Δημοτικού Σχολείου Κόνιτσας)

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Στην Κόνιτσα
(δίπλα από το
Α' Παιδικό
Σταθμό)
διώροφο
σπίτι 156 τ.μ.
σε οικόπεδο
600 τ.μ.
Πληροφορίες
στο Τηλ.
2655022014

ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1870

(ΒΑΣΙΣΜΕΝΟ ΣΤΙΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΚΑΙΝΑΣ ΒΕΚΙΑΡΗ)

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

6. ΣΒΗΝΩ ΤΟ ΧΤΕΣ

Στήν Κόνιτσα ξαφνιαστήκαμε καί δεν πιστεύαμε στα μάτια μας, όταν την άλλη μέρα αντικρίσαμε το σαράι του Ζεϊνέλμπεη, απέναντι απ' τό σπίτι μας, καμένο. Μύριζαν τ' αποκαΐδια ακόμα.

Η θυγατέρα του Λάμπρου Σουλιώτη, η καλή μου φίλη Δέσπω, πού έτρεξε να μας καλοσωρίσει μας αφηγήθηκε καί την τρομερή περιπέτεια της Τζενελμπήγαινας.

Το κακό ξεκίνησε απ' όταν η ίδια η Τζενελμπήγαινα, πραγματικός ζαμπίτης, μέτρωαμέι, ήθελε να παντρέψει τον Περτέφμπεη, με την θυγατέρα του αδερφού της Κιαζίμ μπέν, πανίσχυρου καί πάμπλουτου Κολωνιάτη, τοπάρχη της Καστοριάς

Δεν χρειάστηκαν προξενήτρες. Ηρθε ο Κιαζήμ μπένς ο ίδιος στην Κόνιτσα, με δικαιολογία να πληρώσει το χασιλίκι για το τζεφλίκι του της Μπλίζδιανης, είδε την αδερφή του, τά συμφώνησαν κι έκλεισε η υπόθεση. Ήταν δεν ήταν ντελής, γιαβουκλούς (γυναϊκάς), ντερμπεντέρης, μερακλής), ρέμπελος καί ζεβζέκης ο Περτέφ μπενς, πού κάθε βράδυ πέρναγε σε γκίζετλίκια, ήθελε δεν ήθελε την ξαδέρφη του, γιά γυναίκα, κανένας δε νοιάστηκε.

Κι έγιναν τα σινέτια, με τη συναίνεση της μάνας του πού έτσι έλπιζε ότι ο πρωτότοκος γιος της θάμπαινε σε μια σειρά, πού απαιτούσε το ζακόφι. Καί θα σταματούσανε τα σκάνδαλα. Θα ξέμεινε καί στην Κόνιτσα, πού τόχε μεγάλο καημό η δόλια, μετά το θάνατο του μπέν.

Αυτό ήταν τον περασμένο Μάη, πού εμείς λείπαμε στη Θεσσαλία...

Τέλη Ιουνίου, ξεκίνησε απήν Κόνιτσα, το ψίκι καβαλλαρία, για την Καστοριά να δώσουνε τα δώρα στη νύφη καί να την παραλάβουνε. Είχαν μαζευτεί κατά τίς τοπικές συνήθειες, όλα τα ξαδέρφια του Περτέφ μπέν, μέσα από την Αρβανιτιά κι από τα Γιάννενα. Κι άρχισαν στην Κόνιτσα γλέντια και γιορτές πού αντιλαλούσε όλο το Βαρόσι, καλοκαιριάτικα, Μεγάλο γεγονός ο γάμος του πρωτότοκου γιου του μακαρίτη μιρολάι του Τούρκικου στρατού, Ζεϊνέλμπεη, σπαχή της Κόνιτσας..

Ντουφεκιές κι όταν έφευγε το ψίκι, ντουφεκιές κι όταν ύστερα από μια

βδομάδα γύριζε με τη γριά Μπούλα της και τον ανατολίτη φυλαχτή της μπουμπουλωμένη η νύφη..

Η Τζενελμπήγαινα περίμενε στην έξω πόρτα του χαρεμιού. Κατέβασεν ο φυλαχτής τη νύφη από τ' άλογο, πού έσκυψε, προσκύνησε και φίλησε το χέρι της πεθεράς της. Όλη η Κόνιτσα ήταν μαζωμένη για χάζι και σεριάνι, εκεί στο νταβαντούρι και το σαματά, πάνω στους τοίχους, στα παράθυρα των σπιτιών, πίσω απ' τα καφασωτά, στα πεζούλια των θυρών, παντού και καναν σεριάνι με το ψίκι. Το προικιό της νύφης. Τά ομορφοστολισμένα παλληκάρια και τα βιολιά πούχαν έρθει από την Καστοριά..

Η Τζενελμπήγαινα, πήρε αγκαλιά τη νύφη, τη φίλησε και της πρόσφερε μέλι και βούτυρο. Ταυτόχρονα, της έδωσε ένα μικρό αγόρι να αγκαλιάσει και η μπούλα έβαζε στο χέρι του παιδιού ένα μήλο, πού είχε γύρω-γύρω σφηνωμένα μεταλλικά μετζίτια

Καθώς η νύφη έμπαινε με το δεξί της πόδι στο σαράι του Ζεϊνέλ μπέν, έπεσε από πίσω όλος ο ντουνιάς και ξετίναξε την αγριομηλιά πού ήταν στολισμένη με ζαχαρωτά, ζανταλούδια, σύκα και λουκούμια. Και η νύφη τράβηξε για το χαρεμλίκι.. Ένας ζουρλός από το Γκρισμπάνι και μια μαύρη γάτα, έκοψαν το δρόμο της νύφης, όταν ανέβαινε, μπροστά στην Κούλια, πούταν παρατεταγμένοι οι Γκέκηδες του Περτέφ μπέν.

Ξερόβηξαν οι περισσότεροι, γιατί ένα τέτοιο συναπάντεμα είναι γρουσουζιά. Η γριά Μπούλα-Ντεντέ, έκανε τα μαϊλίκια της, κι οι γυναίκες από το χαρέμι της Ζεινελμπήγαινας πετάχτηκαν κι άρχισαν τα προσκυνήματα στον Τουρμπέ του Μπαμπά Οσμάν, πούναι πιο κάτω από σαράι. Καί κάνα δυο χριστιανές έτρεξαν στον Αννικόλα ν' ανάψουν τα καντήλια του. Για να ξορκίσουν το κακό.

Όταν πήραν οι τζίκες τη νύφη κι έκατσαν στα μιντέρια γύρω-γύρω στο κουτσερέ, ακούστηκε πάνω από το ταμπούρι του τείχους, η ντουντούκα, το μπουρί, και πρόβαλε ο γαμπρός από το άλλο σπίτι γιαλαμπουκάτος με φουστανέλλα φουντωτή ολοκαίνουργη, ζάρφια και πεσιλιά γκέκις. Έλαμπε ολόκληρος. Και διάβηκε καμαρωτός ανάμεσα από τους προσκεκλημένους ξένους και ντόπιους, Τσελεπήδες, τσορμπατζήδες, σοϊλήδες και παρακεντέδες (Μπαμπάδες, ντερβίσηδες, ιμάμηδες, χοιζάδες, παπάδες, μπέηδες παλληκάρια παζαριώτες χριστιανοί και Τούρκοι πού κράταγαν κόκκινες λαμπάδες αναμένες, ενώ ο ιμάμης απ' το Σουλτάν Τζαμί της Κάτω Κόνιτσας, φορώντας το χρωματιστό κιουλάφι, και τα δώδεκα σειρήτια ολόγυρα, στην κορφή με ολοστρόγγυλο κουμπί στη μέση διάβαζε ευχές απ'τό Κοράνιο, Προχωρώντας

ο γαμπρός μπήκε στο καθιστικό, όπου βρίσκονταν η νύφη και οι γυναίκες, του σπιτιού δυο τρεις γειτόνισσες κι η μάνα της φίλης μου της Δέσπως. Η συνήθεια ήταν εκεί μέσα να βρίσκεται κι ακόμα ένας άντρας του σπιτιού, και στην περίπτωσή μας θάπρεπε νάναι, ο αδερφός του γαμπρού, Ισμαήλ μπέης. Αλλά εκείνος δεν συμφώνησε αυτόν το γάμο, κι ισχυρίστηκε ότι δεν μπόρεσε να ρθεί από την Πόλη. Κι έτσι στο καθιστικό βρίσκονταν ο Αλήμπεης, ξάδερφος του γαμπρού, απ' τό Λεσκοβίκο.

Η κρίσιμη ώρα είχε έρθει. Ο ιμάμης που ακολούθησε το γαμπρό μέσα στην αίθουσα, συνεχίζοντας τις ευχές του, κάποια στιγμή τέλειωσε κι έκανε νόημα στον Περτέφ μπέη να προχωρήσει προς τη νύφη. Και κείνος χωρίς δισταγμό, όπως από χαρακτήρα ήταν ασίκης, προχώρησε, θωπεύοντας τρυφερά το σκεπασμένο κεφάλι της νύφης μ' ένα κλαδί μηλιάς που κράταγε στο χέρι, και απότομα τράβηξε το φερειτζέ από το πρόσωπο της.

Έμεινε κολώνα πάγου, ο άνθρωπος. Τον χτύπησε αστραπή. Ασχημότερη γυναίκα δεν είχε δει στη ζωή του, Μούμια κανονική. Αποφώλιο, τέρας, Σπέρμα διαβόλου.

Κι έκανε πέρα. Αυτόματα και χωρίς να το καλοσκεφτεί, ξανασκέπασε τη νύφη, και βρέθηκε στην πόρτα του καθιστικού. Γύρισε την πλάτη του, σ' όλους που ήταν εκεί μέσα και περίμεναν, να τελειώσει ο γάμος, άφωνος, κατακόκκινος, εκτός εαυτού, δρασκελίσε το κατώφλι. Καί τραβώντας προς την εξώπορτα, πήρε των οματιών του. Και εξαφανίστηκε. Γαμπρός στην τρίχα στολισμένος και λουσαρισμένος.

Ο ιμάμης κι ο Αλήμπεης στην αρχή ξαφνιαστήκαν. Βλέποντας όμως κι αυτοί το πρόσωπο της νύφης, απ' τον μισοτραβηγμένο φερειτζέ, δε δυσκολεύτηκαν να καταλάβουν την τρικυμία που φούντουσε στο μυαλό του Περτέφ μπέη. Βγήκαν μαζί ίσαμε το διακωτό του χαρεμιού, κι όταν διαπίστωσαν ότι ο γαμπρός είχε πάρει των οματιών του... "ζήτησαν να βγεί από μέσα ή Τζε-νελμπήγαινα. Σέ λίγο εμφανίστηκε η Κυρά, με δακρυσμένα μάτια. Προσπάθησαν να την καλμάρουν και φώναξαν τον φυλαχτή πού είχε συνοδέψει απ' την Καστοριά στην Κόνιτσα τη νύφη. Εκείνος τάχε χαμένα, στο μαχμουρλίκι του. Ήταν και τουρκόφωνος και δεν καταλάβαινε πολλά, κάτι όμως υποψιάζονταν. Μόλις συνειδητοποίησε το τί είχε συμβεί, στην αρχή άρχισε με το Βαΐ-ανεσίκα κι' έπειτα έβαλε τις φωνές κι άρχισε τις κατάρες και τις απειλές στα Τούρκικα.

Ο κόσμος πού δεν χρειάστηκε πολύ να καταλάβει τί είχε συμβεί, αποτραβήχτηκε σιγά-σιγά, βέβαιος πώς το αναμενόμενο τσιμπούσι δεν θα γίνονταν

κι ο σκεμπές θάμενε αδειανός.

Στά μουλωχτά, ο Φυλαχτής, η Μπούλα, καί κάποιοι Λιάπηδες πληρωμένοι από τη Τζενελμπήγαινα, φύγανε μεσάνυχτα για την Καστοριά. Κι έμεινε η νύφη αμανάτι στο σαράϊ. Όλοι ξέρανε, και προ παντός η Τζενελμπήγαινα πώς η ντροπή και η προσβολή, πού έπαθε η θυγατέρα του Κιαζήμ μπέν δεν θα περνούσε έτσι απ' τον πατέρα της, που μόλις είδε να ξαναγυρνάει το ψίκι μουτρωμένο απ' την Κόνιτσα, κι άκουσε τα μαντάτα κι απ' το φυλαχτή, άναψε καί φούντωσε. Θόλωσε το μυαλό του. Άψωσε κι ορκίστηκε εκδίκηση σε όλο το σόι του Ζενέλμπεη.

Έτσι δεν πέρασαν ούτε δέκα πέντε μέρες από τότε, καί ενώ ακόμα ο Περτέφ μπές δεν είχε δώσει σημάδια στη μάνα του ότι ήταν ζωντανός, εμφανίστηκε στα Πλατάνια, στον Πάνω Μαχαλά της Κόνιτσας, ο Κιαμήλ μπές με εκατόν πενήντα αρβανίτες-Κολωνιάτες, με μπαϊράκι και μια κομπανία γύφτους με νταούλια, ζουρνάδες, γκάιντες και κλαρίνα, για να πάρει πίσω τη μονάκριβή του θυγατέρα.

Και χωρίς να χάσουν δευτερόλεπτο ροβόλησαν προς το σπίτι του Περτέφ μπέν. Η Τζενελμπήγαινα είχε πάρει τα μέτρα της, για τα καρισικλίκια (ανακατωσούρες). Το σαράϊ ήταν απόρθητο. Τείχη γύρω-γύρω πού ξεπερνούν τα δέκα μέτρα ύψος. Κεχαγιάδες, Πασαξήδες, Πεσβάντηδες και Παλληκάρια στα καρακόλια και στις ντάπιες ενισχυμένοι με νεόφερτους από την Καραμουρατιά. Πόρτες και πορτοπούλες μανταλωμένες.

Το πρωτοπαλληκάρο του Κιαζήμ μπέν, κάτω απ' την Κούλια, φωνάζοντας δυνατά, απαιούσε να εμφανισθεί ο Περτέφ μπές για να παλαίψουν. Όταν έμαθε ότι ο Περτεφ μπές είχε εξαφανιστεί, ζήτησε την Τζενελμπήγαινα, πού βγήκε στο παράθυρο καί αναζητούσε τον αδερφό της, να περάσει μόνος μέσα.

Ο Κιαζήμ μπές ξεπέζεψε. Του άνοιξαν την πόρτα οι Γκέκηδες της Κούλιας, καί τον συνόδεψαν μέχρι το χουτζερέ της Τζενελμπήγαινας, όπου τον περίμενε, κι η θυγατέρα του. Είπαν τί είπαν. Κανένας δεν έμαθε. Καί μετά κάμποσες ώρες, πού οι δικοί του κρατούσαν σε πολιορκία το σαράϊ, και τα παλικάρια του Περτεφ μπέν στέκονταν έτοιμα στίς πολεμίστρες, και τις ντάπιες, βγήκε ο Κιαζήμπεης συνοδεύοντας την κόρη του, μπουμπουλωμένη πάλι.

Στόν οβορό του σαραγιού, περίμεναν δυο άλογα, στολισμένα, έτοιμα για αναχώρηση» Πέσανε δυο τρεις ντουφεκιές, κι όλα έδειχναν πώς ο αναμενόμενος καυγάς είχε πάρει τέλος ειρηνικά. Εκεί στον οβορό του σαραγιού προσφέρθηκαν γλυκά στα παλλικάρια του Κιαζήμπεη.

Η ορδή του Κιαζήμ μπέν, τράβηξε τον κατήφορο προς το Μεϊντάνι. Παρή-

λασε απ' τό Παζάρι της Κόνιτσας, με τα όργανα να παίζουν καί να ρίχνουνε ντουφεκιές τα παλικάρια. Έτσι με το βασίλεμα του ήλιου, αυτοί πού έρχοταν απ' τήν Πλάκα, βεβαίωναν ότι είδαν όλο αυτό το ασκέρι στρατοπεδευμένο μέσα στα πεύκα, προς το Ζελιστινό, να ψήνουνε αρνιά για να περάσουνε τη νύχτα.

Μ' αυτό το πλευρό, κουρασμένοι, ανύποπτοι και ακμάκηδες, τραβήχτηκαν οι άνθρωποι της Τζενελμπήγαινας να κοιμηθούν. Αφέγγαρη αλλά γιομάτη μαγεία η νύχτα της Κόνιτσας.

Μια ώρα πρίν να φέξει άρχισε το παιρντί. Η Κόνιτσα αναστατώθηκε.

Οι άνθρωποι του Κιαζήμ μπέν είχανε ξαναγυρίσει καί σπάζανε πόρτες, ρίχνανε τοίχους παλεύοντας να μπούνε μέσα στο σαράι του Ζεινέλ μπέν. Κανένας δεν ήξερε τί ζπάνε. Είχανε με μπαμπεσιά και προδοσία του κουτσομουρτεζά Κιουσλή, πατριώτη του Κιαζήμ μπέν, έμπιστου τάχα της Τζενελμπήγαινας, περάσει χαράματα απ' τήν πορτοπούλα στο στενό του Λιάμπεν, καί τώρα πάλευαν καί με τα μέσα. Οι γείτονες στα παράθυρα και μέσα απ' τους οβορούς ρώταγαν να μάθουν τι γίνεται, γιατί άκουγαν θορύβους και φωνές αλλά δεν έβλεπαν τίποτα. Εμπόδισαν τα πανύψηλα τείχη του σαραγιού. Ώσπου κάποια στιγμή, ακούγονται κάτι γιουρούκοι να φωνάζουν" Γακί-νι-γιακί" Καί βλέπουν οι Κονιτσιώτες να ντουμανιάζει το σαράι. Η φωτιά απότομα μεγάλωνε, καί όταν φούντωσε για τα καλά, είδαν οι γυναίκες από το αρχοντικό των Λιάμπεν, να ξεπετιούνται από την πορτοπούλα, σαν τα μελίτσια πού καπνίζονται, οι Αρβανίτες του Κιαζήμπεν και να παίρνουν τον κατήφορο, αλαφιασμένοι, γιατί εν τω μεταξύ μέσα είχε ανάψει το ντουφεκίδι. Ανάμεσα σ' αυτούς πού τσακίζονταν να φύγουν ήταν κι ο Κουτσομουρτεζάς. Λίγο πιο κάτω κι απέναντι στο Λάκκο κάτω από αρχοντικό του Ελμάζ μπέν είχαν ξαπλωθεί οι Γύφτοι βιολιτζήδες του Κιαζήμπεν απ' τήν Καστοριά και συνόδευαν την πυρκαγιά και τους σκοτωμούς, με τούμπανα, πίπιζες και γκάιντες.

Κατ' αυτόν τον τρόπο κείνα τα χαράματα η ατμόσφαιρα της Κόνιτσας έμοιαζε περισσότερο με Κόλαση και με χορό και όργιο δαιμόνων..

Η μάνα του Περτέφμπεν, μαζί μ' όλες τις γυναίκες του σπιτιού, μόλις πρόλαβαν και σώθηκαν καταφεύγοντας στα διπλανά σπίτια της Ντούταινας του Λάμπρου Σουλιώτη και του Σαχίνμπεν... Η επέμβαση της τοπικής τζανταρμαρίας, με γκούσμπαση τον Χουσείν αγά, που ξεσκέπασαν τους σούγιαλους για να βοηθήσουν στο νερό, του Καϊμακάμν Σαλήχ Ζακήμπεν, το Χαμέτ Χαμδή εφέντη, του ίδιου του Σαχήμπεν καί των άλλων μπένδων, πού θεωρούσαν το

σπίτι του Ζεννέλ μπεν, σπαχή της Κόνιτσας, ιερό, κι απαραβίαστο. Άργησε να ρθεί, Κι όταν ήρθε με δυσκολία κατάφερε να σταματήσει το κακό στο Σελαμλίκι, που είχε γίνει στάχτη.

Το χαρεμλίκι έπαθε κι αυτό ζημιές, αλλά είναι ακόμα κατοικήσιμο. Ήταν σίγουρο πως ο κουτσό Μουρτεζάς Κιοσλής κουρουμά καπισί (νυχτοφύλακας) κείνο το βράδυ είχε τραβήξει τα κολντεμίρια, κι άφησε την πορτοπούλα του κήπου στο στενό του Λιάμπεν ανοιχτή. Έτσι μπόρεσαν να περάσουν μέσα οι πατριώτες του οι Κολωνιάτες. Τον είδαν οι γυναίκες να κινείται μες την νύχτα κούτσα-κούτσα. Ο καλτάκας, ο μπεζεβέγκης τίποτα δε λογαριασε, τίποτα δε σκέφτηκε, τριάντα τόσα χρόνια στην δούλεψη του σαραγιού. Αλλά έτσι είναι. Έχουν μπέσα οι Κολωνιάτες;

Η μητέρα μου και γώ, ακούγαμε την αφήγηση της Δέσπως, τρομερά συγκινημένες. Δεν ήταν μόνο πού ήταν γειτονιά. Ήταν και φίλοι μας. Οι επαφές και οι σχέσεις μας, οι σχέσεις, όλων εδώ των σπιτιών πού βρίσκονται γύρω μας είναι καθημερινές. Κυκλοφορούσε και μια παλιά φήμη, ένας μύθος, πού έφερνε τους Μπέρκους, τούς Σκουμπουρδήδες, τους Λιάμπηδες, τους Κιανάσπδες (την οικογένεια του Ζείνελ μπέν) και την οικογένεια του Σίσκου (την οικογένεια του Σαχίμπεν), ότι προέρχονταν από το ίδιο σόι. Και οι πρώτοι κατάφεραν να παραμείνουν χριστιανοί, έχασαν όμως τα τσιφλίκια τους. Οι δυο τελευταίοι εξισλαμίστηκαν μόλις τους το ζήτησαν οι Οθωμανοί όταν φθάσανε στην Κόνιτσα κι έγιναν σπαχήδες για να κρατήσουν τα τσιφλίκια τους.

Όταν η Δέσπω έφυγε, είδα τη μάνα μου να κλαίει. Τις είδε τι σκεφτότανε. Καί για να την κάνω να γελάσει, της λέω

-Πάει κι ο δεύτερος γαμπρός.

Τί έπαθες μου 'λέει; Ποιος είναι ο πρώτος και ποιος ο δεύτερος;

- Έλα της λέω, κάνεις πως δεν καταλαβαίνεις. Όχι, αλήθεια, μου λέει... Ποιος είναι?

-Πρώτος ο καημένος ο Ταρτούπης, πού θα τρέχει τώρα στους Καμινάδες να μας βρεί, και δε θα βρίσκει τίποτα. Καί δεύτερος ο Περτεφάκος.

- Σπαράξου, από τον τόπο σου, μέκοψε απότομα. Όχι... και να σε κάναμε χανούμ, και τζίκα...

- Ποιος τόπε, της λέω. Εμείς θα κάναμε τον Περτεφμπέν, Πετράκη και θα μας έλεγε κι ευχαριστώ.

-Καημένη μου! Θα σας σκότωναν και τους δυο οι άλλοι Τούρκοι. Δεν ξέρεις ότι έτσι τιμωρούνται οι Μουσουλμάνοι που γίνονται χριστιανοί?

-Κολοκύθια! Θα πηγαίναμε να ζήσουμε στο Μωριά, ή στην Ιταλία ή θάγι-

νόμαστε άγιοι... Άγιοι για την Πίστη μας, σαν τον Αγιάννη τον εκ Κονίτσης...

- Σταμάτα, σταμάτα δεν μπορώ να σ' ακούω. Σε χάλασε φαίνεται η Μπριγκίτα

Ξέσπασα στα γέλια.

-Το πήρες είδα στα σοβαρά. Αστειεύουμαι μανούλα. Δεν κατάλαβες. Σέ είδα δακρυσμένη κι είπα να πω ένα μασλάτι κι ένα σιακά, για να γελάσουμε....

-Ναί παιδί μου.... Καλά έκανες όμως κακά τα ψέματα.. Ένα-ένα σπίτι διαλύεται. Σήμερα του Ζεινέλ μπέν. Αύριο το δικό μας. Ταξιράτ! Έγινε κιόλας ο σεφτές.

Σταμάτα, της λέω. Είναι η σειρά μου να σου το πω. Μη κακομαντεύεις. Έχει ο καιρός γυρίσματα.... Από τ' αυλάκι πού πέρασε το νερό, θα ξαναπεράσει. Λέει η παροιμία.

- Μακάρι, μου λέει καί κατέβηκε στην αυλή να ρίξει μια ματιά στο κουτσέκι και στον κήπο.

Ύστερα από λίγο την ακολούθησα και γώ.

Γρουσούζικο, αυτό το καλοκαίρι του εβδομήντα τέσσερα..

Κάθε μέρα πού περνούσε αφότου γυρίσαμε στην Κόνιτσα, παθαίναμε και μια λαχτάρα απ' αυτά πού μαθαίναμε.

Είπανε πως ο Δεσπότης Γερμανός βρίσκεται σε μεγάλη σύγκρουση κι είναι τσακωμένος με τους Τατσοπουλαίους. Κείνοι και η παρέα τους, τον κατηγορούν άδικα για διάφορα. Τον συκοφαντούν οι χαβάνηδες καί φαίνεται να τον μισούν θανάσιμα. Η βασική όμως αιτία είναι ότι ο καλός κι άγιος αυτός Δεσπότης, που οι πατεράδες μας τον θυμούνται σά καθηγητή θρησκευτικών στη Ζωσιμαία, προσπαθεί να μαζέψει από παντού χρήματα, για το Παρθεναγωγείο καί τα άλλα Σχολεία. Παίρνει από τα Γιάννενα τα λάσσα. Έβαλε σε τάξη και τα έσοδα του Στομίου. Δίνει ακόμα κι απ' την τζέπη του. Κι όταν ζητάει κι απ' αυτούς όλους τους ψευτάρχοντας καί τους Ιησουίτες επίτροπους στην εκκλησιά, ν'ανοίξουν το πουγγί τους, αυτοί του γυρνάνε την πλάτη, και για να δικαιολογηθούν μηχανεύονται χίλια δυο κόλπα, καί παλιανθρωπιές. Δαγκώνουν όπου βρούνε γουρσουσήδες. Κατηγορούνε το Δεσπότη πως φέρεται σα γυναίκα και κουνιέται... Αλλά μαυτή την αβανιά,καί το λέγε-λέγε, στο τέλος θα κλείσουν τα σχολειά.. Κι αλοίμονό μας....

Ο γιατρός Μασίι νι πού μαζί με τους δικούς του είχε πάει στη Γένοβα μόλις έμαθε ότι λεφτερώθηκε η πατρίδα τους η Ιταλία, ξαναγύρισε μόνος του στην Κόνιτσα καί ψάχνει να βρεί αγοραστή για το ωραίο σπίτι πού έχει στο Περ-

βόλι. Θα το πουλήσει φαίνεται κι' αυτό .. Τί κρίμα! Καί ήταν ένας πολύ καλός γείτονας. Κι ένας θαυμάσιος γιατρός. Εγώ σκέφτομαι τον πατέρα μου πού αν τον είχε κοντά του, θά τον είχε κάνει καλά. Ο Ντομένικο Ματσίνι είναι από μεγάλο σόι κι ένας θαυμάσιος άνθρωπος, πολιτισμένος με μια εξαίσια οικογένεια. Τους είχαμε σχεδόν κάθε μέρα σπίτι... Καί τώρα τι θα γίνουμε?

Εγώ με ποιόν θα κάνω παρέα; τα παιδιά φύγανε... Τον Ντομένικο Ματσίνι εδώ τον λένε Κυριάκο, από το Ντομένικα, που σημαίνει Κυριακή. Στα Γιάννενα τον βάφτισαν και Κύριλλο, είδαν το κυρ, που ο ίδιος έχει τυπωμένο στις συνταγές του και υπόθεσαν ότι τον λένε Κύριλλο. Πόσο αγράμματοι και πρόχειροι είμαστε εμείς οι Ρωμιοί.

“Πάει και ο τρίτος γαμπρός! Ήταν εξαιρετικός ο παιδικός μου φίλος Πάολο, ανεψιός του Ματσίνι. Θα τον σκέφτομαι πολύ τώρα που είναι μακριά. Δεν τολμώ να το πω στη μάνα μου, μήπως μου βάλει τις φωνές...

Είχα καταλάβει από μισόλογα της μάνας μου, πως πριν από μήνες η θείσα Μάρθα της είχε ανακοινώσει πως από τους Μπεκιαραίους ρωτούσανε για μενά αν είμαι λέφτερη. Είχε διαδοθεί πως είμαι λογοδοσμένη με τον ανεψιό του Ματσίνι.

Εγώ έβλεπα όλους τους Μπεκιαραίους να με περιεργάζονται όπου με συναντούσαν και καταλάβαινα τις προθέσεις τους. Πολλές φορές έβλεπα και το Νικολάκη Μπεκιάρη όταν τελείωνε η εκκλησιά να μας παίρνει από πίσω, χωρίς να λέει τίποτα. Νάρχεται ίσαμε το Περβόλι κι έπειτα να εξαφανίζεται.

Με κολακεύει ο τρόπος πού φέρνεται. Εξάλλου είναι κι ένα ψηλόλιγνο παληκάρη με πολύ ζωηρά μάτια. Όλοι οι Μπεκιαραίοι είναι μελαχρινοί κάπως, αλλά όμορφο σόι.

Η μάνα μου δεν έλεγε να αποφασίσει. Είμαι βέβαια ότι το συζήτησαν στη Θεσσαλία και με τον πατέρα. Πήραν και τη γνώμη του Βασιλάκη που εδώ όταν ήταν ήταν κάνανε και παρέα. Με το "γαμπρό". Οι δισταγμοί, καθώς μου εξομολογήθηκε η θείσα Μάρθα εμπιστευτικά, ήταν όχι τόσο πού μια Μπερκοπούλου θάμπαινε νύφη εκεί κάτω, όσο που ο γερο Κωνσταντής Μπεκιάρης είχε κάτι σαν μελαγχολία και κλείστηκε στο σπίτι. Έτσι ο Νικολάκης αναγκάστηκε, τελειώνοντας το Σχολαρχείο, να μείνει στο μαγαζί, στη θέση του πατέρα του. Η μελαγχολία του Κωνσταντή ήταν και η αιτία που τα δυο -αδέρφια ο Κωσταντής κι ο Παναγιώτης είχαν χωρίσει. Πάντως ο Νικολάκης είχε καλό όνομα. Κράτησε και μεγάλωσε το μαγαζί. Λέγανε πώς είναι άξιος. Είχε καλοπαντρέψει τής τρεις μαγάλες αδερφές του κι έμενε αξόδευτη η τελευταία, πού έλεγαν ότι ήταν κάπως λειψή και δύσκολοξόδευτη. Για τον μι-

ρότερο αδερφό του δε λέγανε τίποτα. Κείνος κάνει καλές σπουδές στη Ζωσιμαία στα Γιάννενα. Καί δεν ακούγεται

Η ανύπαντρη αδερφή, ο πεθερός, η πεθερά κι ο κουνιάδος έμεναν στο ίδιο σπίτι. Ένα σπίτι που χτίστηκε από τον παπού του Νικολάκη, το Νικόλα Μπεκιάρη γύρω στα 1827. Λίγο πιο πάνω απ' τό Παζάρι της Κόνιτσας, στη συνοικία Μπουράτζανη του Βαροσιού. Η Μπουράτζανη έλεγαν ότι ήταν ο τόπος εγκατάστασης όλων των διωγμένων Χριστιανών από τους Λαλιάτες και Καραμουρατάτες στα 1670, περίπου, της περιοχής Δεπαλίτσας, Μεσογέφυρας και Μπουραζανιού. Για τους Μπεκιαρέους λέγανε ότι καταγόntonταν από το χωριό Καβάσιλλα. Χωριό πού θεωρούντανε της περιοχής πού έγιναν ότε οι διώξεις. Δεν ξέρω αν ήταν ντόπιοι, μαυριδεροί έτσι πού ήταν. Στο σπίτι αυτό γεννήθηκε ο Κωνσταντής Μπεκιάρης κι ο αδερφός του Παναγιώτης, πού έβγαλαν τη Ζωσιμαία στα Γιάννενα. Από τους πρώτους μαθητές της.

Το νάσαι απόφοιτος της Ζωσιμαίας Σχολής σαυτά τα χρόνια τα δικά μου είναι τίπλος τιμή και καθιέρωση στην κοινωνική ιεραρχία ανάμεσα στους Νοικοκυραίους της Κόνιτσας. Δεν το πετύχαινε όποιος-όποιος. Κρίμα που ο καημένος ο Νικολάκης αναγκάστηκε να διακόψει τις σπουδές του.

Αναμφισβήτητα, εμείς οι Μπέρκοι, λέγανε πως είμαστε σάλλη σειρά, πώς δεν είμαστε το ίδιο. Εγώ δεν το λογάριζα. Είμαστε λένε, παλιοί αρχόντοι. Ένα σκαλοπάτι παραπάνω. Μας λέγανε και Κασρινούς Τιμαριούχους, τσιφλικάδες. Και στην Κόνιτσα είχαμε μείνει λίγοι. Παλιά, καθώς μας λένε, κάποιοι Τούρκεψαν. Άλλοι φτώχηναν. Και κάμποσοι ξανακατέβηκαν στα Γιάννενα για να φυλλάξουν τα κεφάλια τους καί να κάνουν κάποια δουλειά πού να μην ντρέπονται.

Εμένα με είχανε φάει οι συγγενείς που κάθε μέρα λέγανε

- Δεν ξέρεις κόρη μου, τί πάει να πεί Μπέρκοβα!

Θέλοντας να με κανακέψουν, με κακομαθαίνανε. Παράσερναν και τη μάνα μου, να μη σκέφτεται σωστά.

Στή Θεσσαλία, είδαμε και καταλάβαμε, με το παραπάνω τί πάει να πεί Μπέρκοβα. Λυπάμαι μόνο τον πατέρα μου που κάθε μέρα βρίσκεται βουτηγμένος μεστη λάσπη καί ψήνεται από τον ήλιο για να κρατήσει το ξένο τσιφλικί. Να κρατήσει το όνομα των Μπέρκων και το αρχοντιλίκι. Να μας έλλειπε καλύτερα.

Στην κλίμακα των πλούσιων νοικοκυραίων της Κόνιτσας, οι Μπεκιαρέοι είχαν την πρώτη θέση. Προπορεύονταν βέβαια ο ξάδερφος του Νικολάκη, ο Γούσιος Παναγιώτη Μπεκιάρης. Παρόλα αυτά ο Νικολάκης ήταν γαμπρός

περιζήπιος. Έμπορας μαζί και Τραπεζίτης, μες το Ιμαρέτ του Παζαριού της Κόνιτσας. Αυτοί οι έμποροι, δάνειζαν με τόκο τους χωριάτες, έδιναν ένα ομόλογο κι έπαιρναν ενέχυρα ρολόγια, βραχιόλια, δαχτυλίδια κι ό,τι πολύτιμο κινητό είχε ο χρεώστης. Όλα αυτά τα ενέχυρα επιστρέφονταν όταν ξόφλαγε ο πελάτης. Όταν όμως δεν ξόφλαγε? Γιαυτή την ώρα, δεν ήθελα να ακούω τίποτα. Τα βάσανα και οι σκοτούρες απο τις Καμινάδες μέκαναν να βλέπω τα πράματα και απ' την πλευρά του χρεώστη.

Το προξενειό με το Νικολάκη Μπεκιάρη μας ήρθε με τη θείσα Ρίνκου Ζήσ-Τάση. Η μάνα μου, που είχε πρεμούρα με την παντρεία μου, κι ήθελε να ξαναγυρίσει στη Θεσσαλία, ξέχασε αυτά πούλεγε στην θείσα Μάρθα για τους Μπεκιαραίους και βρήκε το συνοικέσιο πολύ καλό.

Αμέσως έγγραψε τεσκερέ στις Καμινάδες. Ταυτόχρονα το κουβέντιαζε απέξω-απέξω και μαζί μου, πού τόχα μυριστεί αλλ' έκανα τον ανήξερο.

Έτσι αναγκάστηκα να της εξομολογηθώ. Ότι ο γαμπρός από καιρό με κατασκόπευε και ότι δεν έχανε ευκαιρία από το να μηχανεύεται τρόπους κάποι-ας συνάντησης και κουβέντας μαζί μου

Εμένα όμως με φύλαγαν από σαράντα δυο μεριές οι διάφοροι συγγενείς και κουσμεκιάρηδες. Στον Αν Νικόλα πήγαινα συνοδευόμενη από τρεις και καθόμουνα στο ειδικό στασίδι των Μπέρκων, του γυναικωνίτη, πίσω από τα καφασωτά ανοίγματα. Οι Μπέρκοι κι οι Καραπάνοι ήταν μεγάλοι δωρητές του Αν Νικόλα, της Μητρόπολης της Κόνιτσας. Και όταν χτίστηκε η εκκλησιά και αργότερα στον εξοπλισμό της συμπαραστάθηκαν με το παραπάνω. Έτσι δικαιούνταν ειδικό στασίδι κατά τις τοπικές συνήθειες. Τόσο δίπλα στο Δεσπότη, όσο και πάνω στο γυναικωνίτη

Ο Νικολάκης, άνθρωπος της εκκλησιάς και φίλος του Δεσπότη Βελλάς Γερμανού, κάθε Κυριακή βρίσκονταν εκεί στα πρώτα στασίδια Απ' αυτές τις θέσεις, με την αμφίβολη ορατότητα, γίνονταν οι απεγνωσμένες προσπάθειές μας, να γνωριστούμε.

Με το σκόλασμα της εκκλησιάς το μπουλούκι, η συνοδεία μου και γώ, τραβούσαμε για το Περβόλι κι από μακριά ακολουθούσε αμίλητος κι υπομονετικός ο Νικολάκης. Όπως έγγραφα παραπάνω. Κι αν τίποτα δεν είχαν ακούσει οι γυναίκες πού με συνόδευαν, ήταν πολύ εύκολο να καταλάβουνε ότι εδώ πέρα κάτι συμβαίνει. Γιαυτό και τα βήματα μας όσο πήγαινε κι επιταχύνονταν. Όσπου κάποια Κυριακή του Νοέμβρη, πού ο Ήλιος έκανε το θαύμα του στην Κόνιτσα. Λαμπρός ουρανός, εκτυφλωτική λιακάδα στο Περβόλι, όλες εμείς οι γυναίκες σε πείσμα ενός τέτοιου αστραφιτέρου πρωινού, κρατού-

αμε τίς ομπρέλλες ανοιχτές, εξασφαλίζοντας έτσι το δικό μου απυρόβλητο αί το αθέατο από το γαμπρό. Τότε κείνος βρήκε την ευκαιρία να μπει ανά-εσά μας και να με πειράξει.

Πλησιάζει το μπουλούκι. Ανασηκώνει την άκρη απ' τήν ομπρέλλα μου και αμογελώντας λέει κομπιάζοντας.

" Τέλος του Κόσμου. Βροχή Κατακλεισμός, Αννέτα!"

Αυτό ήταν. Οι γυναίκες του μπουλουκιού σα μέλισσες μαζεύτηκαν γύρω μου, για να με προστατέψουν; Έσμπρωχναν η μία την άλλη για να βιαστού-ιε, Χαμογέλαγα για όλο αυτό το караγκιοζλίκι, πού είχε καταλήξει να με κα-απατήσουν. Και καταλάβαινα πώς είχαμε γίνει θέατρο. Έκλεισα επιδεικτικά ην ομπρέλλα μου και προχώρησα. Το ασήμαντο αυτό γεγονός για όλους ους άλλους, σφράγισε το δικό μου μέλλον.

Τάκουγε η μητέρα μου σιωπηλή και ξεροκατάπινε

-Ντροπής πράγματα, έλεγε κάθε τόσο. Αλλά σταματούσε μέχρις εκεί. Εγώ γέλαγα από μέσα μου.

Στις εννιά του Δεκέμβρη, πού γιόρταζα, ήρθε στο σπίτι μας πεσκέσι, μια μεγάλη γλάστρα λουλούδια. Η κάρτα είχε τα αρχικά Ν. Μ. Που βρέθηκαν τέ-τοια εποχή λουλούδια στην Κόνιτσα; Η μάνα μου κι εγώ μείναμε σύξυλες. Είχα κατακοκκινίσει. Η μάνα μου μ' άρπαξε στην αγκαλιά της και με φίλησε. Πρώτη φορά ένοιωσα έτσι. Δίχως να καταλάβουμε το γιατί αρχίσαμε και οι δυο να κλαίμε.

Χριστούγεννα έφτασε απο τη Θεσσαλία πατέρας κι αδερφός. Φώναξαν το γαμπρό στο σπίτι, και ο γάμος μας έγινε τον Απρίλη του 1875. Βιαστήκαμε γιατί από τη μια μεριά το Μάν γάμοι δεν γίνονται κι απ' τήν άλλη στη Θεσσα-λία οι δουλειές περίμεναν. Έμπαινε το καλοκαίρι.

Και μπήκα σένα ξένο σπίτι, στο Μπεκιαρέικο, πούπρεπε από δω και μπρος από τη μια μεριά να στέκουμαι σούζα, κι απ' την άλλη να το κάνω δικό μου, Όμως το σπίτι αυτό ήταν γιομάτο κόσμο ξένο. Ξένα αφεντικά. Πεθερό.... πεθερά, κουνιάδα, κουνιάδο. Κι όλοι αυτοί θεωρούσαν το σπίτι αυτό δικό τους. Με περισσότερα δικαιώματα μάλιστα από μένα.

Έγιναν όλες οι εθιμοτυπίες, τα τζαΐζια, τα ζακόνια κι οι συνήθειες του τό-που. Φίλησα το χέρι της πεθεράς και του πεθερού. Φιληθήκαμε και με κου-νιάδα. Μπήκα στο σπίτι και με το δεξί πόδι κρατώντας στην αγκαλιά μου τον πρωτανεψιό του Νικολάκη. Μέβαλαν την Τρίτη κι άνοιξα φύλλο για πίτα. Και την Πέμπτη έγιναν τα Πιστρόφια της νύφης στο πατρικό μου σπίτι. Όλες αυ-τές τις μέρες είχα σφίξιμο στην καρδιά και περίμενα κάτι να μου συμβεί.

Αυτή η σφίξη έδειξε μύτη στο πατρικό μου. Εκεί μου ανηγγέλθηκε ότι πατέρας μάνα, κι αδερφός, φεύγουνε σε λίγες μέρες για το Βόλο. Κομματιάστηκε η καρδιά μου. Καλύτερα νάνοιγε η γη να με καταπιεί. Αυτός ο χωρισμός ισοδυναμούσε με θάνατο. Διαισθανόμουνα ότι δεν θα τους ξαναδώ. Ο γάμος μου από κείνη τη στιγμή άρχισε να σκοτεινιάζει και να μου δείχνει άλλο πρόσωπο. Το αληθινό πρόσωπο της Μοναξιάς. Προσπαθούσα με την λογική μου, να βάλω στον εαυτό μου τερμπιέ, για να τον πείσω ότι αυτό κάποτε θα γίνονταν, και μ' έπιανε ίλιγγος. Όλα γύρω μου στριφογυρνούσαν και μούταν αδύνατο να σκεφτώ. Πελαγοδρομούσα μέσα σένα χάος. Κι έκλαιγα με τίσ ώρες. Και αυτό τράβηξε πολλά νυχτοήμερα. Καταβάλλοντας μεγάλη προσπάθεια να το κρύβω για να δείχνω πώς δήθεν συνήθισα στην ιδέα της καινούριας οικογένειας, του χωρισμού των δικών μου. Ντρεπόμουνα τον άντρα μου. Ντρεπόμουνα τους δικούς του. Δεν ήθελα να δώσω αφορμή στην πεθερά και στην κουνιάδα να ξεχύσουνε στον άντρα μου φαρμάκι για την ακατάδεκτη ξένη, που μπήκε στο σπίτι τους, πριν από την σωστή ώρα, όπως κάθε τόσο μουρμούριζαν. Θάπρεπε, κατά τις συνήθειες του τόπου, πρώτα νάχε παντρευτεί κι η τελευταία αδερφή του γαμπρού κι έπειτα αυτός ν'αποφασίσει για την αποκατάστασή του. Τόβλεπα στα σουφρωμένα χείλη τους και τάκουα από τον ψίθυρο πού "δεν ακούγονταν"

Σ' αυτή την περίπτωση, μέσα στο καινούριο σπίτι μου κατάλαβα πόσο ανεκτίμητα καλός και τρυφερός, γιομάτος κατανόηση, ήταν ο άντρας μου. Κι ήταν ο μόνος άνθρωπος πάνω στον οποίο από δω και μπρος θα στηριζόμουνα και ο οποίος θα με στήριζε.

Πρίν γίνει ο γάμος, ο Νικολάκης είχε χωρίσει τη μακριά κρεβάτα του σπιτιού τους και δημιούργησε ένα δωμάτιο στο οποίο εγκατασταθήκαμε. Παρά το χωρισμό εξακολουθούσανε να λένε και το δωμάτιό μας κρεβάτα. Το χώρισμα έγινε από διπλό, μέσα κι έξω ξύλο. Έμεινε έτσι απόξω το ταχταπόσι, που σκέπαζε το μισό της σκάλας.

Όταν είχε πεντρεύει παλιότερα, μία από τις αδερφές του, ο Νικολάκης, χώρισε τον Μπεκιαρείκο κήπο στα δύο. Έτσι σχηματίστηκε ένα οικόπεδο στο πάνω κομμάτι. Εκεί έχτισε ένα σπίτι πανομοιότυπο με το άλλο, τό από κάτω, τα ίδια σχέδια, τους ίδιους χώρους. Το μισό απ' αυτό το σπίτι, δόθηκε προίκα στην αδερφή του, τη Χρυσικού, και τ' άλλο μισό προορίζονταν για τον αδερφό του Γούσια, όταν θα παντρεύονταν.

Ο άρρωστος πεθερός μου, κι η πεθερά μου η Μπεκιάρω, έμειναν στο χειμωνιάτικο του σπιτιού, πού πνίγονταν στον ήλιο το χειμώνα. Στο διπλανό με-

γάλο χουτζερέ, πού ήταν βορεινός, γίνονταν το μαγείρεμα κι όλες οι λάτρες του σπιτιού. Κοιμότανε κεί ίσαμε να παντρευτεί πάνω στα μπάσια, κι η ανύπαντρη αδερφή του Νικολάκη, με την υπηρεσία του σπιτιού την Κίκω. Η Μαρίνα, η αδερφή αυτή είχε προβλήματα βραδύτητας στη σκέψη κι ανεξήγητους φόβους. Έμεινε έτσι, αδειανός κι ελεύθερος ο απέραντος οντάς του σπιτιού με τον ξυλόγλυπτο μεσανταρά, στο βάθος.

Μόνιμα, πάνω στο ξύλινο νταβάνι, του οντά, κρέμονταν ρόδια, αχλάδια, κυδώνια κι άλλα φρούτα πού στέγωναν εκεί κι έδιναν στο χώρο ένα θεσπέσιο άρωμα. Τό άρωμα πού δεν μπόρεσα ποτέ να το χορτάσω. Το καλύτερο άρωμα πού γνώρισα στη ζωή μου. Εκεί, πάνω στο μπάσι του οντά κοιμότανε ο κουνιάδος μου ο Γούσιας, όταν βρίσκονταν στην Κόνιτσα.

Όλο το σπίτι ζεσταίνονταν με τέσσερα τζάκια.

Οι προίκες των τριών κοριτσιών του σπιτιού που παντρεύτηκαν και φύγανε απ' τό σπίτι, καθώς κι η αρρώστια του Κωνσταντή Μπεκιάρη δεν άφησαν περιθώριο να ολοκληρωθεί στο ισόγειο το Μαντζάτο του σπιτιού, πού θα έλυνε πολλά προβλήματα. Θάρχονταν το νερό μέσα στο σπίτι, πού, κυλάει στο ίδιο ύψος, ακριβώς απ' έξω από τον τοίχο του Μαντζάτου.

Το να βλέπεις από το πρωί ίσαμε το βράδυ έναν σοβαρό κι αξιοπρεπή άντρα, τον πεθερό, αμίλητο να κάθεται ντυμένος στη γωνιά, πάνω στο μπάσι, καί να σε κοιπάει με μελαγχολία -είχε ένα είδος καταθλιπτικής ψύχωσης- αρρώσταινες καί συ ο ίδιος. Τα συμπτώματα αυτής της αρρώστιας, καθώς έμαθα, χτύπαγαν πότε-πότε κάποιους Μπεκιάρηδες. Αυτό έλεγαν στην Κόνιτσα, κάθε φορά πού εμφανίζονταν, κάτι τέτοιο, ότι τον "έπιασε το Μπεκιαρέϊκο. Σήμα κατατεθέν της οικογένειας. Στήν αρχή ο πεθερός όταν πρωτοπήγα στο σπίτι, έβγαινε τη βόλτα του μέχρι το Παζάρι, καλοντυμένος,σοβαρός αλλά μελαγχολικός κι αμίλητος μόλις βασίλευε ο ήλιος, κι οι μοχθηροί Κονιτσιώτες σχολίαζαν, βγάζοντας τίσ παλιές κακίες τους, πώς ο κυρ Κωσταντής βγήκε τέτοια ώρα για να μην πατήσει τα μερμήγια. Γιατί τάχα τα μερμήγια ξαφανίζονται με το βασίλεμα του ήλιου.

Δεν περνάει εύκολα ή ώρα σ'αυτό το σπίτι. Κάθομαι, όποτε μου δίνεται ευκαιρία στο παράθυρο πού βλέπει το Παζάρι καί νοσταλγώ το σαράι των Μπέρκων. Το κουτσέκι πίσω από σπίτι μας, πού στέγαζε τους χουσμεκιάρηδες. Τα μουλάρια που μπαινόβγαιναν απ'τή μακριά γαλαρία φορτωμένα, για να φτάσουνε στην αποθήκη κάτω απ' τό κουτσέκι. Τ' άλογα καί τίσ φοράδες με τίσ ωραίες τραχηλιές καί τους ατσαλάκωτους καβαλαρέους. Το μαντζάτο πούχε όλα τα χρειώδη. Νερό καί νεροχύτη μέσα, φούρνους, καζάνια πού-

βραζαν για να υπάρχει μόνιμα ζεστό νερό στο σπίτι. Γιομάτα αμπάρια. Κι' ε-
ναν οντά απ' τον οποίο δεν έλειπαν ποτέ οι ξένοι επισκέφτες, χριστιανοί και
μουσουλμάνοι, όταν ήταν εδώ ο πατέρας, ή ο θείος Σπύρος.

Η πεθερά μου γκρίνιαζε πολλές φορές χωρίς αιτία. Μέβλεπε να δουλεύω
κι έλεγε. "Κάτσε και λίγο να ξεκουραστείς" Έτσι και καθόμουνα, πάλι φώνα-
ζε...". Μας περιμένουν τόσες δουλειές και συ κάθεσαι?

Αδιόρατα, άνοιγε τρομερά κι επικίνδυνα η απόσταση στις σχέσεις μας. Ό-
σο πέρναγε ο καιρός πεθερά και κουνιάδα, γίνονταν απέναντι μου πιο σκλη-
ρές, πιο απότομες, χωρίς προσχήματα, μόνιμα δυσαρεστημένες από τις κάθε
είδους προσπάθειες πού έκανα, για να τις ευχαριστήσω, να τις εξυπηρετήσω,
να δείξω ότι τις σέβομαι και τις υπολογίζω, τόσο τις ίδιες όσο και τον περ-
ρό μου, που πραγματικά τον λατρεύω. Τον σέβουμαι και τον αγαπώ. Τα μάτια
του σιάζουν μελαγχολία όταν καθόμαστε απέναντι στο σοφρά. Μ' όλη την
καρδιά μου επιθυμούσα να δω μια μέρα την πεθερά και την κουνιάδα, να
μου χαμογελούνε και να μου πούνε ένα ευχαριστώ... Μάταια επιθυμία. Όσο
περνάει ο καιρός τόσο και διαπιστώνω ότι η πεθερά είναι δεύτερο πράμα.
Γυναϊκούλα έτοιμη να με στραγγαλίσει. Κακός άνθρωπος. Ραπάνα. Με τίπο-
τα δε γίνονταν ζάφτι.

Αδούλευτη, πρωτόγονη κατωκονιτσιώτισσα! Στό νου της έχει μόνιμα μπου-
γιούμια (ξόρκια), ντουρούμια, ανακατεύει νταρταγάνια (βότανα) και σβησμέ-
να κάρβουνα. Μέσα στο χειμωνιάτικο. Δεν μπόρεσε να προσαρμοστεί στο
Μπεκιαρέϊκο. Όλη η γειτονιά περίμενε στα πεζούλια κάθε δειλινό, να μάθει
τα παράπονά της εναντίον μου. " Η ποίξα η δείξα". Έκαναν χάζι κι αυτή δεν
το καταλάβαινε.

Κάπου ζήλευε η καημένη. Όσο εγώ υπόμενα και δεν άνοιγα το στόμα μου
να παραπονεθώ. Σβήνω μόνη μου το χτές, κλείνω και το τελευταίο παράθυ-
ρο επικοινωνίας, αλλά με πνίγει η κλειστοφοβία.

Κάθε Κυριακή πρωί όλες οι νέες κοπέλλες, κατά μήκος του δρόμου που
πάει από το Μπεκιαρέϊκο στον ΑνΝικόλα, παραμονεύουν στα παραθύρια
τους και τις βλέπω, περιέργες να μας δούνε ν' ανεβαίνουμε με το Νικολάκη..
Και καταλαβαίνω πώς τις ξαφνιάζει ο τρόπος που ντύνομαι. Τα φουστάνια
πού φορώ, οι ταφτάδες μου, οι αμπάδες, οι μπουάδες, τα ατλάζια, τα κοσμή-
ματα μου, αυτά πούχαν έρθει από τη Ρουμανία και τη Ρουσία, για τη μπάμπω
μου την Καραπάνοβα και τώρα τάχω εγώ. "Βλέπω πώς περιεργάζονται, τη
διακόσμηση και τα μπρίλια, με το βαρακί και τα ολόχρυσά σιρίτια που τελει-
ώνει το μεταξωτό εσώρουχό μου με το αστάρι χαμηλά στον κνιμοδέτη καθώς

είμαι αναγκασμένη να βιάζομαι όταν περπατώ τον ανήφορο για να προλάβω το Νικολάκη, και νανασηκώνω το φραμπαλά μου. Είναι τώρα όλα αυτά της μόδας. Αλλά και για μένα μια μεγάλη χαρά και δόξα πού περπατώ δίπλα στον άντρα μου. Όλα αυτά δεν τα βλέπω μόνο, αλλά και τα ακούω, τά καταλαβαίνω από μισόλογα, πού λέγονται στα πεζούλια και στίς αυλόπορτες.

Την τελευταία Κυριακή πήγαμε μετά τη λειτουργία για καφέ στο Δεσπότη Γερμανό, που μας αγαπάει και τους δυο. Η συζητησή μας ήταν τα προβλήματα του με τίς αβανιές των αχαϊρευτων Κονιτσιωτών.

Τελικά, το Γενάρη του 1876, ο Επίσκοπος Βελλάς και Κονίτσης Γερμανός Τσενίδης ο πρώην καθηγητής από τη Βέρροια, ο βαθύτατα Χριστιανός, ο εκλεπτισμένος και ευγενής μέχρι σημείου παρεξηγήσεως, (τον είπανε φιλήντρα, θηλυπρεπή-γυναικωτό, ο αγαπημένος εξομολογητής μου, επαύθη, και έφυγε από την Κόνιτσα για το Άγιο Όρος, σε τρομερή ψυχολογική κατάσταση. Τον έδιωξαν οι Τατσοπουλαίοι μένα άλλο κακό τακίμι, βάζοντας αβανιά. Ο Νικολάκης όταν τον είδε να δυσκολεύεται, τον δάνεισε κάτι γρόσσια (λίγα χρήματα) διότι είχε μείνει πανί με πανί (παντελώς αδέκαρος.) ο άμοιρος, απτά δοσίματα και τίς δωρεές πού έκανε σταν σχολειά της Κόνιτσας. Κι αυτός μας άφησε, αμανάτι τη σπουδαία βιβλιοθήκη του, με πολύτιμα βιβλία και πανάρχαιες εκδόσεις καθώς κι 'ένα τηλεσκόπιο

Μεγάλο χτύπημα για μένα το διώξιμο του Δεσπότη. Άγιος άνθρωπος.

Δε θα τον ξεχάσω ποτέ...

Έπρεπε να παντρέψουμε τη μικρότερη αδερφή του Νικολάκη. Δεν ήταν όμως εύκολη δουλειά. Το κορίτσι αυτό ήταν αφηρημένο. Δεν ήξερε να ντυθεί. Ειρωγε τον αγλέουρα. Έκανε τα μαλλιά της μπουμπάρια με μπουρμάδες (ψεύτικες κοτσίδες). Κι έβγαινε στο δρόμο όπως-όπως, όταν της μιλούσανε κρυβότανε κι έλεγε κουβέντες που δεν τις λένε ούτε και τα μικρά παιδιά. Όσο κι αν την κρύβαμε την ξέρανε στην Κόνιτσα από το σχολειό, πού ήτανε πάτος. Μεγαλώνοντας έπεσε και παρολίγο να πνίγονταν στο μouxό του σπιτιού, κι αυτό όλοι ξέρανε ότι έγινε γιατί χάζευε προχωρώντας ανάποδα στην πίσω αυλή του Μπεκιαρεϊκου, μένα μάλιστα που έσκαβε στο διπλανό κήπο της Χρυσικούς.

Και τελάλη νάχαμε βάλει έτσι γρήγορα δεν θα γίνονταν γνωστό. Βούιξε όλη η Κόνιτσα. Καημός και ντέρτι του Νικολάκη. Αλλά κι όλου του σπιτιού.

Ο πατέρας μου έβλεπε απ' τη μια μεριά να χτυπιέται η Κόνιτσα και να κιντυεύουν άνθρωποι και περιουσίες απ' τούς Κολωνιάτες ληστές, κι απ' την άλλη, πως ο Βόλος θα αναπτύσσονταν γρήγορα σαν κέντρο εμπορικό και

πρότεινε στο Νικολάκη να συνεταιριστεί με τον αδερφό μου, επεκτείνοντας τις δουλειές τους. Κι ο Νικολάκης τόχε πάρει στα σοβαρά τώρα μάλιστα που άρχισε να λειτουργεί στην Κόνιτσα και πόστα καί θα μπορείς να στέλνεις γράμματα, (Λένε μάλιστα ότι γρήγορα θα βάλουνε καί τηλεγραφείο) αλλά βλέπεις, ο Νικολάκης, είναι το πρώτο παιδί της οικογένειας, έχει υποχρεώσεις στους γονείς του. Θα μεγάλωνε σύντομα κι η δική μας οικογένεια. Κατάληξε να στείλει εκεί τον Γούσια, τελειώνοντας τη Ζωσιμαία. Αλλά κι αυτό αναβάλλονταν. Ο Γούσιος έχει αντιρρήσεις.

Η συμπεριφορά των Κονιτσιωτών στον Δεσπότη Γερμανό, είναι αλήθεια ό-τι άσκησε στην αρχή πάνω μας μεγάλη απογοήτευση. Καί θέλαμε να φύγου-με. Ξεπεράστηκε όμως, με κάποια δυσκολία. Τόσο από τους Χριστιανούς, ό-σο κι από τους Μουσουλμάνους. Οι Βαροσλήτες Μουσουλμάνοι του είχαν α-φοσιωθεί κι ήταν από τους πρώτους πού έδιναν χρήματα όταν τους ζητούσε. Ιδιαίτερα για τα σχολειά. Γκρίνιαζαν όμως γιαυτό, οι Μπαμπάδες κι οι δερβί-σπδες απ' την Κάτω Κόνιτσα και πολλές φορές έβγαιναν στο Παζάρι με το μπουρί και λαλούσαν ενάντια τους.

Τάβάζαν με τους μπέπδες. Ποιέ όμως με το Δεσπότη, που τον σέβονταν κι αυτοί. Περίεργη σ' όλους μας ήταν η στάση πού κράτησε ο παπαΧρύσανθος.

Το Παρθεναγωγείο δούλεψε καί φέτος. Έφυγε ο Δεσπότης Γερμανός καί κανένας δεν δίνει πια παράδες. Ο Καινούριος Δεσπότης Βασίλειος φοβάται να ξανοιχτεί, μπας καί βρεθεί κι αυτός στη θέση του προηγούμενου. Είναι βέβαιο ότι θα κλείσουν κι άλλα σχολειά. Ο Νίκος Παπακώστας, διορίστηκε απ' τους Εφόρους του Ελληνικού Σχολείου ελληνοδιδάσκαλος. Να δούμε αν προκόψει κι αυτός εδώ. Οι Κονιτσιώτες αλάφιασαν καί πήρε το μυαλό τους αέρα. Δε θέλουν ντόπιους πού ανακατεύονται στα κοινά. Έχει τελειώσει τη Ζωσιμαία Σχολή ο Νικόλας Παπακώστας, εδώ καί λίγα χρόνια. Είναι λίγο μεγαλύτερος από μένα.

Σιά τέλη του 1876 γεννήθηκε ο πρωτότοκος γιος μου. Χαίρομαι που τον κρατώ στην αγκαλιά και χορταίνω. Κρίμα πού δεν είναι εδώ ο Δεσπότης μας να τον ευλογήσει. Η γέννα μου ήταν δύσκολη καί βοήθησε ο γιατρός Ματσί-νι. Δεν ήθελα άλλον. Μ' αυτόν μεγάλωσα. Αυτός με ήξερε. Ο άντρας μου έ-κανε σα τρελλός. Για να μου συμπαρασταθεί στη γέννα ήρθε κι η μάνα μου δυο μέρες πιο μπροστά από τη Θεσσαλία. Με καθψύχασε για την κατάστα-ση εκεί. Πάντως, καθώς είπε, ακόμα δεν ξεκαθαρίστηκε αν θα παραμείνου-νε στις Καμινάδες ή θα μεταφερθούνε όλοι στο Βόλο. Η παρουσία της μά-νας μου στον τοκετό και του γιατρού Ματσίνι, πού δεν τον κράτησε η Ιταλία

και ξαναγύρισε, μ' έκαναν να νιώθω σα στο πατρικό μου.

Όταν όλα τέλειωσαν με το καλό, μου φάνηκε ο άντρας μου τόσο ξένος. Τα μάτια του έδειχναν αδιάφορα. Δε μπορούσα να το εξηγήσω, γιό ήθελε, και-γιο τούκανα γιατί με βλέπει τόσο κρύα; Είναι κουρασμένος από τη δουλειά; Η μάνα κι η αδερφή του είναι το πάν μέσα στο σπίτι. Κανονικές τσαούσες. Ο Νικολάκης έτσι έρχεται, έτσι φεύγει. Τον έχουνε αυτές δουλέψει υπόγεια; Δεν αντέχει το κλάμα του παιδιού; Φταίω εγώ σε τίποτα; Πάντως κοιμάται τώρα στον οντά. Καλύτερα. Σηκώνουμαι τα μεσάνυχτα για ν' αλλάξω το μωρό, δυναμώνω τη μεγάλη λάμπα και κάνω όνειρα. Η ζωή που πέρασα ξαναζωντανεύει.

Η Κίκω με το παραμικρό ξεπετάγεται, καί βρίσκεται έξω από την πόρτα της κάμαράς μου. Κρυφακούει, έτοιμη να επέμβει. Είναι πολύτιμος βοηθός αυτή η γυναίκα, θα της το χρωστώ.

Βαφτίσαμε το παιδί στο σπίτι, για να παρευρίσκεται κι ο πεθερός, που τώρα πια δεν έβγαινε καθόλου. Τον είπανε Ηρακλή καί Γιάννη, καταπαίτηση του παππού που δεν θέλησε νά μπει το δικό του όνομα, όπως ήταν η συνήθεια, αλλά τόνομα ενός αδερφού του Γιάννη, που χάθηκε πολύ μικρός κι άφησε μεγάλο πένθος στο σπίτι. Εμένα, όπως και να τον έβγαζαν θα μου άρεσε. Πρίν βαφτιστεί σκεφτόμουνα να τον πούμε Ριχάρδο, Βύρωνα ή Λέαντρο ή κάτι τέτοιο. Δέν είναι όμως τόνομα πού θα με κάνει ναγαπήσω το παιδί. Είναι το παιδί το ίδιο. Στα βαφτίσια ήταν ο Καινούριος Δεσπότης Βασίλειος πού μου φάνηκε καλός άνθρωπος αλλά τίποτε άλλο. Άλλος άνθρωπος ήταν ο Γερμανός. Απ' τίς κινήσεις του και τους τρόπους του άνθιζε η κουβέντα. Ο Βασίλειος έδειχνε βαρύς, αδέξιος, χωρικός (Ο Θεός να με συγχωρέσει! Ούτε ένα χαμόγελο δεν έρριξε στο παιδί). Έηρθε στα βαφτίσια κι ο νέος Δήμαρχος της Κόνιτσας, ο Νταλήπ Μπέης, πού μόλις είδε να βγαίνει από μέσα ο Κωνσταντή Μπεκιάρης σηκώθηκε καί πήγε να τον υποδεχτεί καί να τον φιλήσει, τού είχανε μεγάλη εκτίμηση καί σεβασμό οι Τούρκοι.

.. - Ε! Κυρ Κωνσταντή. Πάμε καλύτερα βλέπω. Τώρα θα βγάλουμε καί το νεώτερο Κωνσταντή για να τηρηθούνε τα πατροπαράδοτα.

- Όχι φίλε μου Αλίμπεη. Τώρα το χρέος μας είναι να βγεί ο Γιαννάκης. Αργότερα θα δούμε τί θα γίνει καί με τον Κωνσταντή.

Με το παιδί, αιφνίδια τα πράματα άλλαξαν μες το σπίτι. Η πεθερά κι η κουριάδα γίνονται θυσία. Ευτυχισμένη εποχή. Διστυχώς δε βάσταξε πολύ.

Η Κίκω τάβαζε πολλές φορές με την πεθερά μου, αλλ' όταν την παντρέψαμε με κάποιον Σανοβίτη, ο γάμος της δε βάσταξε περισσότερο από πέντε μή-

νες. Ένα βράδυ τα μάζεψε και μας ήρθε δαρμένη. Έπεσε στα πόδια της πεθεράς μου και κλαίγοντας ζήτησε να την κρατήσουμε στο σπίτι σκλάβα. Αυτή δεν ξαναπάει στον Κάμπο, στο ψειροχώρι. Η πεθερά μου παρόλη τη σκληράδα της, λυπήθηκε και την κράτησε, τα κανόνισε και με το Δεσπότη να τους χωρίσει.

Ήταν σκληρή η πεθερά μου και άκαρδη αλλά στην Κίκω φέρθηκε καλά.

Νάταν τάχα η πεθερά μου έτσι όπως τη στόλιζε η Κίκω?

Πολλές φορές το σκεφτόμουνα. Όταν την έβλεπα να μας χορεύει όλους στο ταψί, χωρίς κανένα λόγο.

Ο θεός να την έχει καλά εκεί πού βρίσκεται τώρα. Ο θεός ας την συχωρέσει.

Εδώ τελειώνουν τα κείμενα της Κυράς, η φυλλάδα της. Ίσως αν ήταν κι άλλα, να σκόρπισαν, μέ τις περιπέτειες του σπιτιού. Πάντως και στα παραπάνω τα κενά δεν είναι λίγα.

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα

Τηλ./fax: 26550 29377

e-mail: surlams@otenet.gr

Ξενοδοχείο "Το Γεφύρι" Με 40 κλινοκλινάκια, εστιατόριο, μπαρ, θέρμανση, πάρκινγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γεφυρας Αιίου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-20...

Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας

■ @ccountant

Λάμπας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 04610 49955 - Fax: 04610 49966 • Κιν. 0942411090
E-mail: lappmez@otenet.gr

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Take wa-da-

ΚΙΤΣΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

Ήταν βράδυ, στη γνωστή λεωφόρο, που συνδέει τη θάλασσα με τους στύλους του Ολυμπίου Διός.

Θα σας περιέγραφα αυτό το βράδυ, αν ένας άσπονδος φίλος¹, δεν με απογοήτευε, λέγοντάς μου, ότι απέχω πολύ, από τις περιγραφές του αξιότιμου κ. Φλωμπέρ.

Που τον θυμήθηκε, ο χριστιανός!

Για να τον κάνω να θυμώσει όμως, έχω κι εγώ για κάτι τέτοιο τις μεθόδους μου, θα πω δύο λόγια γι αυτό το βράδυ, που θα παραπέμψουν αυτόν και τους απανταχού ομόφρονές του, ακόμα πιο πίσω κι απ' τον αείμνηστο κ. Φλωμπέρ!

Ήταν, λοιπόν, τόσο βράδυ, ώστε “η αλειτροπόδα”², βρισκόταν ήδη κρεμασμένη, πάνω απ' τις ταράτσες και τις καμινάδες των πολυκατοικιών!

Η φωταγωγημένη λεωφόρος, έσφυζε από ζωή, στην άσφαλτο εννο-

είται, γιατί οι Αθηναίοι είναι συνήθως εποχούμενοι, μέσα στο αυτοκίνητο περνούν τις περισσότερες ώρες της μέρας και της νύχτας τους, γλυκειά ζωή, δηλαδή!

Την αξιοπρέπεια του “σπεύδε βραδέως”, τουτέστιν βάδισμα κανονικό, δεν τη γνωρίζει κανείς εδώ.

Έχει καταντήσει σπάνιο φαινόμενο, να στέκεται κάποιος στα δυό του πόδια και να περπατά σαν άνθρωπος, κι όχι σαν αγρίμι, που το κυνηγάνε άλλα άγρια θηρία.

Στο φαρδύ πεζοδρόμιο, βάδισαν ελάχιστα άνθρωποι, μαζί μ' αυτούς κι εγώ.

Το επεισόδιο, εξελίχθηκε μπρος στα μάτια μου, κι ήταν σύντομο, πλην όμως σημαντικότατο.

Περπατούσα, λοιπόν, προς τους στύλους, ανέβαινα δηλαδή τη Συγγρού, οι δυο γυναίκες, έρχονταν αντίθετα, προς τα κάτω.

1. Ανύπαρκτο πρόσωπο: (ίσως κάποια υπολανθάνουσα ανασφάλεια δική μου).

2. Αλειτροπόδα: Οι πλειάδες (πούλια) στον Σαίξπηρ (Ερρίκος Δ΄) οι πλειάδες είναι ένα χαρακτηριστικό γαλαξιακό σμήνος αστερών, σε νηπιακή ηλικία, στον αυχένα του Ταύρου, μόνο έξι αυτά διακρίνονται με γυμνό μάτι (“Η κόμη της Βερενίκης” Γραμματικάκης).

Στη μυθολογία είναι κόρες του Άτλαντος και της Πλειόνης: Ταυγέτη, Ηλέκτρα, Αλκυονή, Αστερόπη, Κελαινώ, Μάϊα, Μερόπη.

Ο Σαίξπηρ περιγράφει τις πλειάδες στον Ερρίκο Δ΄ ως τους “επά αστέρες”, ενώ τον 19ο αιώνα ο Λόρδος Βύρων αναφέρεται σ' ένα του ποίημα, στη χαμένη Πλειάδα, που δεν φαίνεται πια, κι εννοεί τη Μερόπη. Το νεαρό αστέρι δείγμα ασταθούς συμπεριφοράς είχε προφανώς εξαφανισθεί ενάμιση αιώνα πριν.

Άγνωστες μεταξύ τους, η κάθε μία, με το δικό τους χαρακτηριστικό τύπο.

Η μία ψηλή, ωραιότητα, ντυμένη με γυαλιστερό επίσημο ένδυμα. Το “φωτοστέφανο της εξωτερικότητας”, έλαμπε γύρω απ’ την εξτρεμιστικά βαμμένη κόμη της, κάτι που αναμφίβολα τρελλαίνει τους άνδρες· αυτή η εξωτερική γοητεία, που μπορεί να υπάρχει και να βασιλεύει, μόνη και ασφαλής, άνευ ουδενός εσωτερικού ερείσματος!

Η άλλη μετρίου αναστήματος, με ντύσιμο κάπως παρωχημένο, που μαρτυρούσε ωστόσο την παλαιόθεν απελευθερωμένη γυναίκα, από τότε δηλαδή που η μαντάμ Κοκό Σανέ³, έδωσε το σύνθημα. Η κυρία αυτή είχε κάτι στην έκφραση του προσώπου της, που δήλωνε λεπτότητα στους τρόπους και τη συμπεριφορά, για να μην πω και μόρφωση, από Χάρβαρντ⁴ και άνω, παρακαλώ!

Ένας πολύ αδύνατος νεαρός με προσπέρασε βιαστικά, παίρνοντας την ευθεία, ώστε βαδίζοντας, να πέσει ακριβώς πάνω στην ωραιότητα, αλλά ξαφνικά μ’ ένα σάλτο, αρπάζει την τσάντα της άλλης κυρίας του Χάρβαρντ!

Η κυρία με το “φωτοστέφανο της εξωτερικότητας” όμως, καθώς φαίνεται, είχε ιδιαίτερη αδυναμία στην Ανα-

τολή και τις πολεμικές της τέχνες.

Αστραπιαία, πριν προλάβει να κάνει δυό βήματα ο νεαρός και το βάλει για τα καλά στα πόδια, απλώνει το μακρύ και σιδερένιο, κατά τα φαινόμενα, χέρι της και με κοφτερή την παλάμη, του αστράφτει ένα “απ-τσουμούν”⁵, ένα “Front fist” δηλαδή, καταπρόσωπο!

Πριν όμως συνέλθει, αυτός ο αδίστακτος τσαντάκιας εντελώς αναπάντεχα, αυτή, εκτινάσσει και το ατελείωτο πόδι της, το επενδυμένο με γυαλιστερό λαχανί σατέν, που κατέληγε πολυτελώς, σε σινιέ γόβα Νο 43 με εξόχως προεξέχουσα τη μύτη και τακούνι σπιλέτο· και του φέρνει κατάστηθα, μ’ όλα αυτά τα αξεσουάρ ένα “απ-τσίκι”⁶, ένα “Front kick” δηλαδή και τον ξαπλώνει κάτω ανεπιστρεπτή!

Η “αλειτροπόδα” άρχισε να κάνει τρελλούς κύκλους μ’ όλα της τα αστέρια, πολύ χαμηλά, μόλις λίγο πάνω από τη μύτη του νεαρού. Τέτοιο νόκ άουτ, του προξένησε η κοπελάρα.

Η κυρία του Χάρβαρντ, έσκυψε και απαλά, μήπως και βλάψει περισσότερο, τον ήδη βλαμμένο κακοποιό, πήρε την τσάντα της. Ύστερα πλησίασε την γυναίκα με το σατέν, την ευχαρίστησε ευγενικά, σχεδόν με δουλοπρέπεια, και τη ρώτησε πως θα μπορούσε τάχα κι’ αυτή, η αδαής, να μά-

3. Κοκό Σανέλ: Σχεδιάστρια μόδας. Είναι αυτή, που επιτέλους ξαλάφρωσε τις γυναίκες απ’ ό,τι τις βάραινε στο ντύσιμο.

4. Χάρβαρντ: ονομαστό πανεπιστήμιο των Η.Π.Α.

5. Απ-Τσουμούν (Front fist αγγλ.) στα κορεάτικα μπροστινή μπουνιά, κάτω από τη μύτη.

6. Απ-τσίκι (Front Kick) στα κορεάτικα, κλωτσιά στο στήθος (Στην αυτοάμυνα όλα αυτά).

θει αυτά τα “κόλπα”. Όμως πριν καλά καλά τελειώσει τη φράση της, η άλλη της απάντησε με έκφραση προσώπου και σώματος αδιαφιλονίκητα “μάγκικη”.

“Εσύ μαντάμ, δεν είσαι για τέτοια, μόνο ένας “φουσκωτός”⁷ θα σε σώσει”.

Αυτή έδειξε, ότι εννόπησε, αλλά ωστόσο απομακρυνόμενη διστακτικά, φάνηκε ν’ αναρωτιέται γιατί, γνώριζε πολύ καλά το επίθετο φουσκωτός και τι κατά περίπωση προσδιόριζε αυτό, από μανίκι, έως και σκάφος θαλάσσης δηλαδή, αλλά τι σόϊ φουσκωτός θα ήταν αυτός που θα την προστάτευε, δεν το καταλάβαινε καθόλου.

Εναπόθεσε λοιπόν τις ελπίδες της για πρεμία στον διαλογισμό που κάποτε, κάποιος φίλος της γκουρού της είχε υποδείξει, και αποχώρησε από το

πεδίο της μάχης.

Και η άλλη, η ωραιότητα, αφού μου έσκασε ένα βιαστικό χαμόγελο, γεμάτο από νικηφόρα λαμπρότητα, αποχώρησε κι αυτή, άνευ χειροκροτημάτων κι επευφημιών, που της άξιζαν στο κάτω-κάτω.

Έμεινα άναυδη από το γεγονός, και στις σκέψεις μου, ειλικρινά, δεν είχε καθόλου θέση ο νεαρός, που προσπαθούσε τώρα να σηκωθεί και να συνέλθει από το στραπατσάρισμα της εμφάνισης και του γοήτρου.

Καταπονημένη από το σοκ κάθισα στο περβάσι μιας βιρίνας ενός “rent a car”, σ’ αυτή την περίφημη στάση, όπως ακριβώς το γλυπό του Ροντέν⁸ και συλλογίστηκα:

“Τέλος πάντων, αυτή τη ζωή, πως πρέπει να τη ζει κανείς, διαλογιζόμενος ή αμυνόμενος; Ιδού η απορία!

7. Φουσκωτός: Η κυρία του Χάρβαρντ, η καημενούλα αγνοούσε ότι σήμερα ο κάθε ντ’ Αρτανιάν (σωματφύλακας), χάριν ειδικής γυμναστικής κι ορισμένων ενέσιμων ουσιών στο στήθος και στα μπράτσα, λέγεται φουσκωτός!

8. “Ο σκεπόμενος” Γλυπό του Rodin.

ΦΩΤΗΣ ΡΟΥΒΑΛΗΣ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ - ΠΑΙΔΟΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

Εκπαιδευθείς επί δετία εις Ν. Υόρκη, ΗΠΑ
στο υπερηχογράφημα καρδιάς

και στις καρδιακές παθήσεις εμβρυϊκής και παιδικής ηλικίας
Πτυχιούχος AMERICAN BOARD OF PEDIATRIC CARDIOLOGY

Μ. Καλλίδου 108 - 55131 Θεσσαλονίκη

Κιν. 6977 013892

ΒΙΒΛΙΟ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το τραγούδι του νεκρού αδελφού

Στό αμφιθέατρο του Πολεμικού Μουσείου στην Αθήνα έγινε η παρουσία του βιβλίου ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ -θρησκεία μου είναι η Ελλάδα- του γνωστού δημοσιογράφου Γιώργου Λογοθέτη. Στην εκδήλωση που τίμησαν με την παρουσία τους πολλοί γνωστοί δημοσιογράφοι, ηθοποιοί κ.α. μίλησαν για το βιβλίο ο κριτικός κ. Γεωργόσopoulos, ο ηθοποιός κ. Καλλέργης, η κ. Κατίνα Τέντα-Λατίφη που κατάγεται από τη Φούρκα Κόνιτσας κ.ά.

Ξεχωριστή εντύπωση έκανε το ποίημα για τον Μ. Θεοδωράκη της κ. ΧΥ

ΚΑΪ (Σιού Κάι) από τη Σαγκάη της Κίνας που τριάντα χρόνια μελετούσε μόνη την ελληνική γλώσσα και το όνειρό της ήταν να επισκεφτεί την Ελλάδα.

Στην εκδήλωση προβλήθηκαν αποσπάσματα από το Ντοκιμαντέρ DVD του Γ. Λογοθέτη βασισμένο στο "Τραγούδι του νεκρού αδελφού", του Μ. Θεοδωράκη.

Αναφέρεται στα γεγονότα του εμφυλίου και είναι γυρισμένο στα βουνά μας, όπου έγιναν και οι φονικότερες συγκρούσεις σ' εκείνον τον αδελφοκτόνο πόλεμο.

Είναι έργο ιστορικής μνήμης και φρονητισμού και αξίζει να το αποκτήσει ο καθένας μας.

Για βιβλίο και DVD.

Διάθεση: Εκδόσεις "ΑΓΚΥΡΑ" Λ. Κατσώνη 271 & Γ. Παπανδρέου Τ.Κ. 135 62 ΑΘΗΝΑ. Τηλ. 2102693800 - 4 Fax 2102693807

ΕΚΤΑΚΤΟ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟ

Με τον πιο πάνω τίτλο κυκλοφόρησε πρόσφατα το νέο βιβλίο του συμπατριώτη μας κ. Γιάννη Λυμπερόπουλου. Στις 96 σελίδες του περιλαμβάνονται 7 διηγήματα: 1) Καραγκιοζλίκια για ένα δεκαχίλιαρο, 2) Σαββατιάτικος τσακωμός, 3) Απρόσμενοι επισκέπτες, 4) Ταξιδεύοντας με μια συμπατριώτισσα της ανταλλαγής, 5) Η πρέσβειρα, 6) Ιφιγένεια, 7) Μανωλάκης ο ξάδερφος.

Ευχόμαστε στον ακούραστο δημιουργό, φίλο και συνεργάτη στο περιοδικό μας κ. Ι.Λ. κουράγιο και για άλλα έργα.

(Διεύθυνση συγγραφέα: Αγ. Δημητρίου 44
154 52 Ψυχικό τηλ. 210 7611362)

ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΕΣ ΚΑΙ ΖΩΓΡΑΦΙΣΤΕΣ ΚΑΣΕΛΕΣ, ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΙΟΝΙΑΔΕΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Έκδοση "Εκ Χιονιάδων" Αθήνα, 2004

Καί πάλι μας δίνεται η ευκαιρία να εκφράσουμε το θαυμασμό μας, για το καινούριο επίτευγμα της ομάδας των Χιονιαδιτών φίλων, που βγάζουν το συμπαθέστατο περιοδικό «Εκ Χιονιάδων» (Κώστας Σκούρτης, Βασίλης Σκούρτης κλπ).

Η Θαυμάσια έκδοση του βιβλίου για τις Ξυλόγλυπτες και Ζωγραφιστές κασέλες, που αποτελούν και συλλογή του χωριού, είναι ένα παράδειγμα προς μίμηση για όλη την επαρχία Κόνιτσας.

Ύστερα από έναν κατατοπιστικό πρόλογο του ομότιμου Καθηγητή Μιχάλη Μερακλή, που καταλήγει στο «Ευλογημένοι να είναι τέτοιοι άνθρωποι (μάλιστα νέοι, αυτό είναι έξοχο) που σε τέτοιους καιρούς, ιδιότυπων, ύπουλων χαλασμών, έχουν αποφασίσει να περισώσουν ό,τι μπορούν από τα ιερά και τα όσια του λαού, τα οποία βρίσκονται εδώ και καιρό στη ζώνη, όπως λέμε, υψηλού κινδύνου» ακολουθεί ένα εξαιρετο κείμενο του Κώστα Σκούρτη (αφού παρεμβάλλεται ποίημα του Απόστολου Ζώτου: Ωδή σε νυφική κασέλα, 6-14 Μάρτ 2002).

Στο κείμενο του Κώστα Σκούρτη τα

επί μέρους κεφάλαια αναφέρονται: *Στις Χιονιάδες* (μια γενική περιγραφή του χωριού, τον οραματισμό του δασκαλού Ευρυπίδη Ζωγράφου για ίδρυση Μουσείου Χιονιαδιτών Ζωγράφων, κλπ). *Στους Χιονιαδίτες Ζωγράφους* (την πατροπαράδοτη τέχνη της ι-

στορνήσης των ναών, τη ζωγραφική των φορητών εικόνων πάνω σε ξύλο, που γίνονταν συνήθως, όταν οι ζωγράφοι έμεναν στο χωριό το χειμώνα χρησιμοποιώντας για εργαστήριο κάποιο από τα δωμάτια του σπιτιού τους. *Τη δομή και τη λειτουργία μιας κομπανία ζωγράφων* κατά κύριο λόγο οικογενειακής. Τις άλλες επεκτάσεις της ζω-

γραφικής και διακοσμητικής δραστηριότητας τους στα σπίτια και τους δημόσιους χώρους. *Την πρώτη χρονολογημένη εικόνα Χιονιαδίτη* (1747). Τη σχέση και διασύνδεση των Χιονιαδιτών Ζωγράφων με τις άλλες ομάδες Ζωγράφων (Λινοτόπι, Καπέσοβο). Τις Τεχνικές που εφάρμοσαν όλα τα χρόνια της δράσης τους κλπ.).

Ακολουθεί το κεφάλαιο για τους *Διακοσμητές και Ξυλόγλυπτες Χιονιαδίτες*. Στο κεφάλαιο αυτό για πρώτη φορά (απ' ό,τι ξέρω) αποκαλύπεται ότι η Ξυ-

λουργική και ξυλόγλυπτική υπήρξε η τέχνη των Χιονιαδιών, που πσκέιτο από τα πολύ παλιά χρόνια σε συνδυασμό με τη λαϊκή Ζωγραφική. Ότι οι Χιονιαδίτες Ξυλουργοί ήταν πολυάριθμοι, ίσως και οι περισσότεροι.

Στό κεφάλαιο με τίς ΚΑΣΕΛΕΣ αναφέρεται ο ρόλος της ύπαρξής τους, μέσα στην οικιακή οικονομία και λειτουργία και οι διάφοροι τρόποι εξωτερικής διακόσμησής τους.

Έπεται το Κεφάλαιο για την κατασκευή και τα είδη της Χιονιαδίτικης κασέλας. Σαν ξύλο χρησιμοποιούνταν κυρίως, το πεύκο. (Σημ. Στο τεχνικό λύκειο Μετσόβου διδάσκεται πως σε τέτοιες χρήσεις χρησιμοποιούνταν και κέδρος, μηλιά, καρυδιά, ελιά). Για μεντρεσές στα καπάκια χρησιμοποιούνταν σιδερένιοι μεντρεσέδες που μπήγονταν στο ξύλο. Ειδική κλειδαριά και καρμιά φορά κρυφό κουδούνι για ν' ακούγεται όταν ανοίγει, κλπ. Σπάνια γράφονταν πάνω στην κασέλα το όνομα του τεχνίτη. Το σύνηθες ήταν το όνομα της νύφης και η χρονονολογία του γάμου.

Ακολουθεί *ανάλυση για τις ξυλόγλυπτες κασέλες*. (Τα διακοσμητικά θέματα, που συνηθίζονταν κλπ.). Και σε συνέχεια για τις *χρωματιστές κασέλες*. Τελικά όλο το βιβλίο είναι γιομάτο από ωραίες καλοτραβηγμένες, έγχρωμες φωτογραφίες των υπάρχουσών κασελών, στις οποίες παρατίθενται σχετικές σημαντικές επεξηγήσεις.

Προσθέτω εδώ και τα ακόλουθα. Το όνομα κασέλα, είναι μάλλον βενετσιάνικο. Το λέμε και μπαούλο. Η κασέλα

χρησίμευε και για κάθισμα του σπιτιού. Είναι γνωστό ότι κασέλες υπάρχουν σ' ολόκληρη την επαρχία μας και έπαιζαν τον ίδιο ρόλο. Μέσα στην Κόνιτσα ιδιαίτερα, υπήρχαν και τα λεγόμενα σιουπέτια, τα οποία είχαν καπάκια σχήματος κοίλου. Στά σιουπέτια αυτά το ξύλινο στοιχείο περιτυλίγονταν με δέρμα και η διακόσμησή τους γίνονταν με ειδικές μεγαλοκέφαλες διακοσμητικές πρόκες. Μ' αυτές τίς πρόκες γράφονταν οι ημερομηνίες και τα αρχικά του ονόματος της νύφης. Τα σιουπέτια δεν χρησιμοποιούνταν για κάθισμα, όπως οι κασέλες, λόγω του κοίλου του καπακιού τους. Υπήρχαν όμως και μικρά σιουπέτια, που ο ρόλος τους ήταν διαφορετικός, (φύλαξη εγγράφων, κοσμημάτων κλπ.). Στην Κόνιτσα έχω δει κασέλες που ήταν διακοσμημένες με μικρά κομμάτια (ψηφίδες) από ελεφαντοστούν (φίλντισι) σε ψηφοθέτηση- ενσωματωμένα στο ξύλο, με ωραία σχέδια.

Παρεμφερείς κατασκευές με τις κασέλες ήταν εκτός από το σιουπέτι, το μπαούλο, τό σεντούκι, τό φορτσέρι, καί το αμπάρι, (βάζανε συνήθως αλεύρι, σπάρι κλπ μέσα), η ντιβανοκασέλα κλπ.

Τελειώνοντας θα ήθελα και γω να επαναλάβω την ευχή του κ. Μ. Μερακλή, ειδικεύοντάς την στην επαρχία Κόνιτσας που είναι γιομάτη από κατάλοιπα χρηστικά αντικείμενα, ενός μοναδικού πολιτισμού που αξίζει και να συγκεντρωθούν, αλλά και να δημοσιευτούν κατά κάποιον τρόπο.

Γιάννης Λυμπερόπουλος

“Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ ΚΑΙ Η ΜΟΛΙΣΤΑ ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ”

ΤΟΥ ΧΑΡΙΛΑΟΥ Γ. ΓΚΟΥΤΟΥ

Ο εκλεκτός φίλος μου Χαρίλαος Γ. Γκούτος, αποφεύγει να φαίνεται και ν’ ακούγεται.

Δεν επιδιώκει την προβολή.

Μισεί τη φήμη.

Εργάζεται ακούραστα, αθόρυβα και μεθοδικά, με υπομονή και επιμονή.

Και ξαφνικά, σαν τις “κατεβασιές” του Σαραντάπορου, εμφανίζεται, όχι σαρώνοντας τα πάντα, αλλά σκορπώντας άφθονη εύφορη ιλύ γνώσεων, πολλών γνώσεων, για την ιστορία του τόπου του. Κάπως έτσι παρουσιάστηκε και τώρα ο αγαπητός Χαρίλαος με το βιβλίο του τούτο.

Σαν την εργατική μέλισσα συγκέντρωσε πλούσια ύλη στο κρηνί του, όχι μόνο από την τόσο ωραία και αγαπημένη του Μόλιστα και την Επαρχία Κονίτσης, αλλά και από τις όμορες Επαρχίες. Εκεί όμως που έσκαψε πάρα πολύ τη μνήμη ήταν η Μόλιστα.

Ασχολείται από τα νεανικά του χρόνια με τη γενέτειρά του και πάμπολλες εργασίες του είδαν το φως της δημοσιότητας. Άξιος γόνος-διάδοχος του αιμνήστου φίλου μου Γεωργίου Γκούτου, εκείνος πρώτος ασχολήθηκε με τη συλλογή των ιστορικών στοιχείων της Μολίστης.

Τούτη τη φορά ο συγγραφεύς, όπως είπα και πιο πάνω, είναι “κατεβασιά”, είναι χείμαρρος.

Καρμιά πτυχή της ιστορίας, του πολιτι-

σμού και του ήμερου ήθους των κατοίκων της Μολίστας, δεν άφησε ανεξιχνίαστη.

Αλλά από που ν’ αρχίσω την περιγραφή της ύλης, η οποία περικλείεται σε 288 σελίδες. Περιορίζομαι μόνο στους τίτλους των κεφαλαίων και τις λεπτομέρειες θα τις διαβάσει, όποιος πραγματικά αγαπά τη Μόλιστα και ενδιαφέρεται να μάθει την ιστορία της.

Κεφάλαιο πρώτο: *Περίγραμμα ιστορίας της επαρχίας της Κόνιτσας. Σελ. 13-55.*

Κεφάλαιο δεύτερο: *Περίγραμμα της Ιστορίας της Μολίστας σελ. 61-126.*

Κεφάλαιο τρίτο: *Η Κληροδοσία Νικολάου Ξεινού. Σελ. 134-152.*

Κεφάλαιο τέταρτο: *Οικογένειες και σπίτια Μολιστινών. Σελ. 155-188.*

Κεφάλαιο πέμπτο: *Ληστείες και απαγωγές στη Μόλιστα. Σελ. 192-217.*

Κεφάλαιο έκτο: *Νομικά έγγραφα σχετικά με Μολιστινούς. Σελ. 220-284.*

Θερμά συγχαρητήρια αγαπητέ Χαρίλαε για την τόσο λεπτομερή και επιμελημένη εργασία σου, που σίγουρα δεν θα έχεις εξαντλήσει όλα τα ιστορικά στοιχεία της Μολίστας.

Είμαι βέβαιος ότι γρήγορα θα ιδούμε και άλλη “κατεβασιά” να φέρνει ο Σαραντάπορος.

Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου
Κόνιτσα, Μάϊος 2004

Ξυλόγλυπτες και ζωγραφιστές κασέλες από τους Χιονιάδες της Ηπείρου

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΚΟΥΡΤΗ

Ο Κώστας Σκούρτης με τους “Εκ Χιονιάδων” συνεργάτες του, κυριολεκτικά μας εξέπληξε με το πρόσφατο εκδοθέν και καθ’ όλα από πάσης πλευράς τέλειο (καλογραμμένο, καλοτυπωμένο και πολύ προσεγμένο) και πλουμισμένο με εξαιρετικές έγχρωμες φωτογραφίες, βιβλίο του “Ξυλόγλυπτες και ζωγραφιστές κασέλες από τους Χιονιάδες της Ηπείρου”.

Αθόρυβα, μεθοδικά και δραστήρια, διέθεσε τον Ελεύθερο χρόνο του, για την παρουσίαση και διατήρηση των πάλαι ποτέ δρώμενων των κατοίκων των Χιονιάδων, αυτής της εντελώς ξεχασμένης απ’ όλους κοινότητας, εκεί ψηλά στις υπώρειες του Γράμμου, στα Ελληνοαλβανικά σύνορα.

Οι κάτοικοί του, όπως και των περισσότερων χωριών της Ελλάδος, το εγκατέλειψαν εξ ανάγκης, αφήνοντας έρημες τις εστίες τους με τα ιερά και όσιά τους, την ιστορία και τον πολιτισμό, να καταρρεύσουν, να εξαφανιστούν.

Ο Κώστας Σκούρτης, μαζί με τους συνεργάτες του, με το βιβλίο του αυτό σκάφτει με πάθος, κόπο και πόνο, στα λιθοσώρια για να φέρει το

φως, ό,τι η λήθη έχει σκεπάσει.

Οι κασέλες!

Αυτά τα περιφορνημένα ξύλινα έπιπλα, που σήμερα βρίσκονται σε Μουσεία ή σε παλιόσπιτα ή κοσμούν τους τοίχους ή κάποιους άλλους χώρους διαμερισμάτων σε μεγαλόπολεις (εντελώς άσχετοι και αφιλόξενοι χώροι), αν μπορούσαν να μιλήσουν, πολλά πάρα, πολλά θα μας έλεγαν.

Θα μα έλεγαν τους καϋμούς και τις αγωνίες των γονιών ως που να παντρέψουν την κόρη, συνήθως τις κόρες, ως που νάρθει η ώρα να παραγγείλουν στον Χιονιαδίτη ξυλόγλυπτη - ζωγράφο, την κατασκευή της κασέλας για να ανασάνουν, επιτέλους, και λίγο ευχάριστα.

Τη λαχτάρα της κόρης, που τοποθετώντας στην κασέλα τα εργόχειρά της, την προίκα της, μαζί έβαζε όλα της τα όνειρα, τα σχέδια, τις ελπίδες της, για το στήσιμο και στόλισμα της νέας εστίας, της δημιουργίας δικής της οικογένειας.

Την προσπάθεια του ξυλόγλυπτη-ζωγράφου ο οποίος επιστράτευσε όλες του τις καλλιτεχνικές δυνάμεις, για να σκαλίσει και να ζωγραφίσει την κασέλα με τα καλύτερα σχέδια.

Και ίσως ο Χιονιαδίτης ξυλογλύπτης-ζωγράφος, να ήταν ο μοναδικός στην Ήπειρο και όχι μόνον.

Αυτές, λοιπόν, τις πλουμισμένες κασέλες, ο ακούραστος Κώστας Σκούρτης, μπόρεσε με κόπο και μόχθο πολύ, να φωτογραφίσει και ν' αποτυπώσει στο βιβλίο του τούτο, κατά τον καλύτερο τρόπο.

Και το πέτυχε πλήρως. Ο αναγνώστης θα το διαπιστώσει μόλις πάρει στα χέρια του αυτό το βιβλίο.

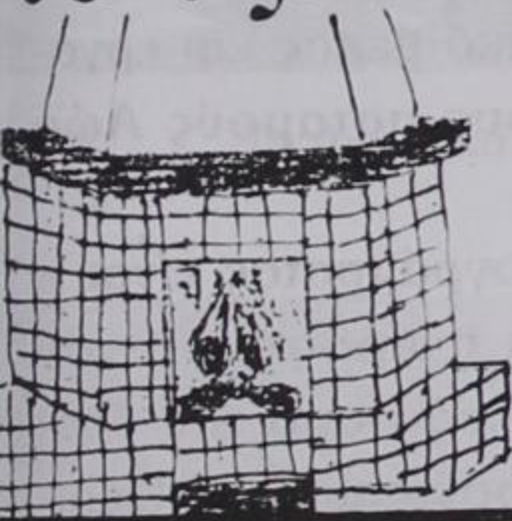
Θερμά συγχαρητήρια τόσο στον συγγραφέα Κώστα Σκούρτη, όσο

και στον Βασίλη Σκούρτη, Πρόεδρο του εκπολιτιστικού Συλλόγου Χιονιάδων (γυιό του φίλου μου και συναδέλφου "εν όπλοις" Κώστα Σκούρτη), και εύχομαι, με τον ίδιο ζήλο, να συνεχίσετε τις ανασκαφές στους Χιονιάδες και γρήγορα να μας παρουσιάσετε και άλλα παρόμοια ευρήματα του πολιτισμού και της ιστορίας του αγαπημένου τόπου σας, των Χιονιάδων Κονίτσης.

Κόνιτσα 3-5-2004

Ιωάννης Παπαϊωάννου

ΤΟ ΤΖΑΚΙ

Pension

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΜΠΑΝΙΟ, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΑΡΚΙΝΓ

Δεμερτζίδης Ευάγγελος

ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΟΖΑΝΗΣ
ΤΗΛ.: 0655-22867, ΚΟΝΙΤΣΑ

Χρήστος Γκόγκος

Χειρουργός Οδοντίατρος

Διδάκτορας Ενδοδοντολογίας Α.Π.Θ.

Ερμού 73-Πλατεία Αγίας Σοφίας
546 23 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310-265.168
Κιν.: 6977-032.376

ΓΕΩΦΑΡΜΑ

Μελέτες - Κατασκευές ΚΗΠΩΝ - ΕΡΓΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
ΑΠΕΝΤΟΜΩΣΕΙΣ - ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΕΙΣ

- ✓ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ
- ✓ ΦΑΡΜΑΚΑ
- ✓ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ - PET SHOP
- ✓ ΣΠΟΡΟΙ
- ✓ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ
- ✓ ΕΙΔΗ ΚΗΠΟΥ
- ✓ ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΕΚΖΗΣ
ΓΕΩΠΟΝΟΣ Γ.Π.Α.

Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 28α ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ.- Fax 0651,31770

email: geofar@ln.gr

Δελτίο Τύπου

Συνεργασία του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας με σχολεία της Πρεμετής και της Τσιαρτσιόβας Αλβανίας με θέμα:
Ο Αώος το ποτάμι που ενώνει Ελλάδα και Αλβανία

Οι διεθνείς συνεργασίες των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι μία από τις επτά θεσμικά προβλεπόμενες δράσεις τους. Είναι απαραίτητες εφόσον τα περιβαλλοντικά προβλήματα έχουν διεθνή χαρακτήρα. Οφείλουμε να συνεργαστούμε με τα σχολεία και εκπαιδευτικούς φορείς του εξωτερικού για την κοινή αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών, με την προοπτική της προστασίας της οικολογικής ισορροπίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της ποιότητας της ζωής.

Στα πλαίσια αυτά το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας, εκτός των συνεργασιών με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, συνεχίζει για δεύτερο χρόνο τη συνεργασία του με σχολεία της Αλβανικής μεθορίου.

Το Δημοτικό σχολείο Nonda Bulka της Πρεμετής, εκπροσωπούμενο από 36 μαθητές-τριες, 8 εκπ/κούς και το Διευθυντή του σχολείου κ. Stavri Shamo, επισκέφτηκε το ΚΠΕ Κόνιτσας στις 26 Μαΐου 2004 όπου παρακολούθησαν μονοήμερο πρόγραμμα.

Το σχολείο Thoma Dode της γειτονικής Τσιαρτσιόβας, που απέχει μόλις δέκα λεπτά από το Τελωνείο της Μέρτζιανης, εντάχθηκε επίσης

σε μονοήμερο πρόγραμμα του ΚΠΕ Κόνιτσας, την 1η Ιουνίου 2004. Συμμετείχαν 34 μαθητές-τριες και 10 εκπ/κοί συνοδευόμενοι από το Δ/ντή του σχολείου κ. Ligor Thanasi και το Δήμαρχο της περιοχής της Τσιαρτσιόβας κ. Veil Memeti.

Αφού ξεναγήθηκαν στο χώρο του ΚΠΕ και ενημερώθηκαν για τις δράσεις του, ακολούθησε πρόγραμμα με θέμα: "Ο Αώος το ποτάμι που μας ενώνει". Το πρόγραμμα περιελάμβανε θεωρητικό μέρος και εργασίες πεδίου στους ποταμούς Αώο και Βοϊδομάτη.

Στόχος του προγράμματος είναι η επικοινωνία και η προστασία του ποταμού Αώου, μέσα από την υλοποίηση κοινών προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης από σχολεία της Ελλάδας και της Αλβανίας. Ειδικότερα επιδιώκεται η συνεργασία των τριών Δημοτικών Σχολείων της Κόνιτσας και σχολείων της Αλβανικής μεθορίου. Την προσπάθεια υποστηρίζει και ο Σύλλογος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Κόνιτσας.

Το πολύ φιλικό, αδελφικό, κλίμα είναι αυτό που χαρακτηρίζει τις συναντήσεις και δείχνει τη διάθεση όλων για συνεργασία.

Το Δημοτικό Σχολείο Πρεμετής στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπ/σης Κόνιτσας (26-5-2004).

Ανατομία πανηγυριού

Κάτω απ' τον πλάτανο να σκάει το κλαρίνο, να γίνεται
χίλια κομμάτια...

Χίλια κομμάτια να γίνεται κι η νύχτα, γεμάτη πυρετό,
γεμάτη πάδη...

Τρεις δίπλες ο χορός σα φίδι, αργόσυρτος, κι απ' των ματιών
τα κρυφομιλήματα, να λιγοθυμούν οι ψυχές, να δένονται οι γλώσσες...

Κι ο πρωτοχορευτής "τι να της κάνω της καρδιάς που'ναι παραπονιαάρ
φορές με κάνει και γελώ, φορές κι αναστενάζω..."

Και μες στο βαθύ χάραμα, το γύρισμα αργό, ηδονικό, μεθυσμένο
"γλυκοχαράζουν τα βουνά κι οι όμορφες κοιμούνται..."

Στο φράχτη να διαμαίνεται η Μαρούσιω, να'χει να μολογάει
την άλλη μέρα στη γειτόνισσα, για κείνον που καζάντισε στα ξένα
κι έριξε "μάτσο τα λεφτά", μα και για κείνη με το κόκκινο
φρουστάκι το κοντό, που πέρα-δώθε κούναε το κορμί της σα δεν ντρέπονταν!!!

Να'χουν και τα παιδιά να μολογάνε, για τα παστέλια τα γλυκά,
για τα ζαχαρωτά τους...

Τα όργανα-ριγέ γραβάτα, μπρεζιαντίνη στα μαλλιά, άσπρο
σκαρπίνι γύφτικο, όλο σκερτσάκια, όρθια, να τον λαλούν παθητικά
"... αχ της αγάπης το σεβντά..."

Ο σερβιτόρος - άσπρο πουκάμισο, μπλοκάκι και στυλό, παραγγελιές
να παίρνει με σβελτάδα περισσή "Μια μπίρα Φίξ,
μισό κιλό ψητό, μια λεμονίτα κρύα..."

Κι η νια που χρόνια τον περίμενε απ' τα ξένα,
-κρυφό καημό, κρυφή χαρά - να τονε καμαρώνει,
τον άντρακλα το μερακλή, με το μουστάκι το στριφτό,
με το λεβέντικο χορό.

Τα πανηγύρια μας, στον Άγιο, στην Κυρά,
όλα μια λύπη, μια ομορφιά...

Τάσος Κανάτσος

ΜΝΗΜΗ Κ. ΦΡΟΝΤΖΟΥ

Πνευματικό μνημόσυνο του Κων/νου Φρόντζου οργάνωσαν οι φίλοι της ΛΥΚΟΡΡΑΧΗΣ-ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙΟΥ τον Μάϊον του 2004 στο χωριό τους.

Εν συνεχεία τοποθέτησαν πινακίδα στην θέση ΓΕΦΥΡΑ επί του ρέματος Ντιβοϊκα (Λυγερής) που φέρει το όνομά του - ΓΕΦΥΡΑ ΚΩΝ/ΝΟΥ ΦΡΟΝΤΖΟΥ, η οποία κατασκευάστηκε με τις ενέργειες του άξιου τέκνου της Πυρσογιάννης, και είναι η μεγαλύτερη προφορά του στο χωριό μου. Προσωπικά τον γνώρισα την περίοδο 1958-1966 στα Γιάννενα, που διέμεινα και είχα προσωπικές επαφές, καθότι είναι χωριανός της μάνας μου.

Η ιδέα και πρόταση της ονομασίας της Γέφυρας με το όνομά του στην ονομασία των οδών του Ρυμοτομικού σχεδίου έγινε από εμέ και εγκρίθηκε από το Τοπικό Συμβούλιο, το Δημαρχιακό Συμβούλιο και υπεγράφη από την αρμόδια Υπηρεσία της Νομαρχίας Ιωαννίνων. Η δε τοποθέτηση της πινακίδος είναι χρέος μου να υπάρχει για να δεικνύει την αγάπη των χωριανών μου προς τον μέγα Δάσκαλο-οικονομολόγο-Νομικό-Βουλευτή Πρόεδρο της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών, Δήμαρχον Ιωαννίνων. Τον Ηπειρώτη, ευεργέτη της επαρχίας Κόνιτσας και της Ηπείρου. Ήταν ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ. Ήταν ΟΡΑΜΑΤΙΣΤΗΣ. Αιώνια η μνήμη του.

Γεώργιος Ε. Νούτσος = Λυκορραχίτης - Πυρσογιαννίτης

Στη μνήμη του Κώστα Φρόντζου

Αείμνηστε αετέ, γίγαντα της Ηπείρου Κώστα Φρόντζου
κάμποσα χρόνια πέρασαν που διάβηκες την Αχερουσία Λίμνη
η απουσία σου φτώχηνε την Ήπειρο και όλον τον κόσμο,
τα λαμπρά σου έργα όμως κρίζουν, ότι για 'σένα θα 'ναι άσβεστη η μνήμη.

Οι στόχοι σου ήταν υψηλοί και μέγας ο ηπειρωτισμός σου
την εύανδρο την Ήπειρο θέλησες στον ουρανό να υψώσεις
την κοιτίδα του ελληνισμού είχε στόχο ο βηματισμός σου
παρά τα εμπόδια και παρά των μισελλήνων τις εναντιώσεις.

Στάθηκες βράχος ακίνητος σ'όλη την ζωή σου
χωρίς ποτέ να προδώσεις τις εθνικές καταβολές σου
και έκανες έργα αθάνατα πάντα με την πνοή σου
και οι ερχόμενες γενιές θα 'ναι προσκυνητές σου.

Το δάσος έκανεσ θέατρο, περίπτερο την' αλάνα,
τα μπουντρούμια τ'Αλή Πασά κτίριο πανέμορφο
έκανεσ πολυόροφο κτίριο για την Ε.Η.Μ. στα Γιάννινα
και κήπο ζωολογικό δίπλα στο δικό σου θέατρο.

Η αδάνατη όμως αρχαιοελληνική ψυχή
τον Κώστα Φρόντζο τον συγκίνησε πολύ.
Το θέατρο της Δωδώνης σαν αντίκρυσε είπε με μια πνοή
εγώ θα το φτιάξω για να αντηχήσει πάλι η αρχαία φωνή.

Πίκρες, φαρμάκια και εμπόδια ουδόλως πτόησαν εκείνον.
Ανέσκαψε το θέατρο και το αναστήλωσε
και κάλεσε τον κόσμο να έλθει να ακούσει τον αρχαίο λόγον
από περίφημους διάσους που αυτός εκάλεσε.

Τι ήταν ο ξεσηκωμός εκείνος του λαού
λες και αναστήθηκε η αρχαία η ψυχή του,
μιλιούνια ήλθαν στο θέατρο από παντού
κι ο Φρόντζος εκαμάρωνε για το μέγα επίτευγμά του.

Ως και ο Αθηναγόρας, ο ηπειρώτης Πατριάρχης
του έστειλε μήνυμα στις θεατρικές εκείνες παραστάσεις
και του μνηούσε, στη Δρυ του Δία θα 'πεμπε τις δεήσεις του σαν ποιμενάρχης
αν μπορούσε να'τανε κι αυτός σ' αυτές τις εκδηλώσεις.

Οι μισέλληνες όμως βρίσκονται παντού,
θανάσιμα μισούν τον μέγα των Ελλήνων πολιτισμόν
κι έτσι της Δωδώνης το θέατρο εγκατέλειψαν από χρόνου πολλού
για να γίνει τόπος γιδοβοσκών και περιήλθε εις μέγα μαρασμόν.

Η ζωή όμως ποτέ δεν τελειώνει
κι αν ήλθαν χρόνια δίσεκτα στην Ιερή Ελλάδα
ο πυρσός της ελευθερίας πάντα θα φουντώνει
και πάλι γρήγορα θ' ανάψει της λευτεριάς η δάδα.

Στέφανος Νούτσης
συγγραφέας - ποιητής

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: Άνοιξη 1945 ΤΟΠΟΣ: Πυρσόγιαννη Κονίτσης

(Έτσι συνέλαβαν τον ήρωα του 1940 και της Εθν. Αντίστασης
Πύρσο ή καπετάν Γραμπάλα)

Η συντριπτική πλειοψηφία των ανδρών του χωριού, μάστοροι της πέτρας, ταξιδευόμενοι από μικρές ηλικίες σ' όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη. Από Ασία, Ευρώπη, Αφρική, μέχρι Βόρεια Αμερική από τις αρχές του περασμένου αιώνα.

Η Άνοιξη ήταν η περίοδος που με τελετουργικό τρόπο γινόταν το ξεκίνημα των μπουλουκιών, σιναφιών για τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα. Την άνοιξη όμως του 1945 παρά το τέλος του πολέμου στην Πυρσόγιαννη όπως και σ' όλη την Ελλάδα, η ειρήνη δεν έλεγε να στεριώσει.

Στην Ιταλογερμανική κατοχή 1941 - 1944 σχεδόν όλοι οι κάτοικοι του χωριού μετείχαν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στις αντιστασιακές οργανώσεις της περιοχής. Η πλειοψηφία είχε οργανωθεί στο Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ) και στον ένοπλο και εφεδρικό ΕΛΑΣ.

Οι νέοι είχαν οργανωθεί στην Ενιαιία Πανδημοκρατική Οργάνωση Νέων (ΕΠΟΝ), στην Εθνική Αλληλεγγύη (Ε.Α.) και οι μικρότεροι στα "Αειτόπουλα".

Μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας 12-2-1945 όπου ο ΕΛΑΣ παρέδωσε τα όπλα και αυτοδιαλύθηκε, στην Πυρσόγιαννη άρχισαν να κάνουν δειλά - δειλά την εμφάνισή τους μικρές ομάδες από ενόπλους ξενοχωρίτες παρακρατικούς, που τους αποκαλούσαμε "Χίτες - Μπουραντάδες". Αυτοί εκμεταλλευόμενοι την πολιτική και διοικητική αστάθεια της περιόδου, όπως σ' όλη την Ελλάδα, έτσι και στην Πυρσόγιαννη, άρχισαν να ξυλοκοπούν, να βρίζουν και να βασανίζουν κατοίκους του χωριού μόνο και μόνο επειδή συμμετείχαν στην αντίσταση με το μέρος του ΕΛΑΣ και για κανένα άλλο λόγο.

Την περίοδο εκείνη τα βασανιστήρια των μπουραντάδων δοκίμασαν πάρα πολύ κάτοικοι στο χωριό χωρίς καμιά αιτία.

Χαρακτηριστικά θυμάμαι ότι το πιο πολύ ξύλο έδωσαν στον Σπύρο Χατζή του Χαράλαμπου.

Σιγά-σιγά λοιπόν, αφού κανείς δεν τους ενοχλούσε, οργανώθηκαν με την υποστήριξη παρακρατικών και εθνοφυλάκων και έρχονταν πιο οργανωμένα και πιο συχνά με επικεφαλής κάποιον Λαβίδα.

Την ημέρα της γιορτής της Ανάληψης όμως έγινε και η πρώτη σύλληψη. Η γιορτή της Ανάληψης γιορτάζονταν απ' όλο το χωριό, στο εξωκλήσι της Ανάληψης, λίγο έξω από το χωριό, στα δυτικά. Όταν τελείωσε η λειτουργία πήραμε το δρόμο του γυρισμού και συγκεντρωθήκαμε στο καφεζαχαροπλαστείο του Σπύρου Παπαλάμπρου κοντά στην πλατεία, δυτικά του σχολείου στο Καμπανέλι, όλοι μαζί σαν μια παρέα.

Στη συγκέντρωση αυτή παραβρίσκονταν και ο Σωκράτης Πύρσος λοχαγός πυροβολικού στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο, ήρωας του πολέμου, αφού αυτός ήταν επικεφαλής του τμήματος που ανακατέλαβε το ύψωμα Γκραμπάλα και μάλιστα δύο φορές μετά την ανακάλυψή του από τους Ιταλούς. Έτσι πήρε και το ψευδώνυμο Γκραμπάλας που είχε ως καπετάνιος του ΕΛΑΣ στην Αντίσταση.

Την ημέρα εκείνη διάλεξαν οι μπουραντάδες να κάνουν την πρώτη σύλληψη και εμφανίστηκαν πέντε α-

πό αυτούς στο χωριό, μπροστά στη συγκέντρωση. Ήρθαν με εντολή να συλλάβουν έναν ήρωα, τον Σωκράτη Πύρσο. Ο Σωκράτης γρήγορα κατάλαβε τι έψαχναν και όταν όρμησαν προς το μέρος του για να τον συλλάβουν πήδηξε τη μάντρα της πλατείας, περίπου στη θέση που είναι ο πλάτανος και βρέθηκε στην πλατεία του Αη-Γιώργη, σπάζοντας όμως το ένα του πόδι. Δεν το έβαλε όμως κάτω και κουτσός πήρε τον κατήφορο στο ρέμα προς τη θέση Μαντένια όπου και τον συνέλαβαν.

Ο Σωκράτης Πύρσος ή Γκραμπάλας έμεινε πολλά χρόνια στην εξορία. Με τους Αγγριιώτες αδειούχους συνεχόριστους έστελνε πάντοτε χαιρετισμούς σ' όλους τους Πυρσογιαννίτες στο Αγγίνιο. Για μένα η ημέρα εκείνη ήταν το τελευταίο προσκύνημα στο όμορφο ξωκλήσι της Ανάληψης.

Είχε δυστυχώς ήδη αρχίσει ο αδελφοκτόνος πόλεμος. Ο εμφύλιος πόλεμος 1946-1949.

Φάνης Βέτσας

Ένας πατέρας και οι τρεις γιοί του

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟ, ΠΡΩΗΝ ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ

Ένας πλούσιος πατέρας μοίρασε στους τρεις γιούς του την περιουσία του. Κράτησε μόνο ένα πολύτιμο δαχτυλίδι και είπε: “Αυτό θα δοθεί σ’ εκείνον από σας, που θα κάνει την πιο ωραία και πιο γενναία πράξη”. Οι γιοί του ανεχώρησαν και επέστρεψαν ύστερα από τρεις μήνες.

Ο πρώτος είπε: “Ένας ξένος μου εμπιστεύτηκε ένα κιβώτιο με χρυσάφι, χωρίς να πάρει γι’ αυτό καμιά εγγύηση. Θα μπορούσα ακίνδυνα να το κλέψω· αλλά, αντί να κάνω αυτό, όταν γύρισε, του το επέστρεψα πιστά”.

Ο πατέρας απάντησε: “Έπραξες καλά, αλλ’ όμως δεν έκανες παρά το καθήκον σου. Θα ήσουν ο πιο δόλιος άνθρωπος του κόσμου, αν το είχες κλέψει. Καθένας οφείλει ν’ αποδίδει εκείνο, το οποίο ανήκει σε άλλον”.

Ο δεύτερος είπε: “Περνούσα μια μέρα κοντά σ’ ένα ιχθυοτροφείο και είδα να ρίχνουν εκεί ένα βρέφος. Χωρίς τη βοήθειά μου, θα είχε πνιγεί. Έτρεξα πρόθυμα και το έβγαλα σώο από το νερό”.

“Και η δική σου πράξη είναι καλή, απάντησε ο πατέρας, αλλά και συ

δεν έκανες, παρά το καθήκον σου. Είμαστε υποχρεωμένοι να βοηθάμε ο ένας τον άλλο στους κινδύνους”.

Ο τρίτος είπε: “Μια μέρα βρήκα έναν εχθρό μου να κοιμάται στο χείλος ενός γκρεμού. Λίγο αν στρεφόταν, θα έπεφτε στο βάραθρο. Τον ξύπνησα και του έσωσα τη ζωή”.

“Α! παιδί μου, είπε ο πατέρας, αγκαλιάζοντάς τον τρυφερά. Σε σένα ανήκει το δαχτυλίδι. Το να κάνει κανείς το καλό στους ίδιους τους εχθρούς του, είναι η πιο ωραία, η πιο γενναία και η πιο αρεστή στο θεό πράξη”.

Το κείμενο μοιάζει πολύ με παραβολή του Χριστού. Ας μου επιτραπεί τώρα, τηρουμένων, κάπως, των αναλογιών, να κάνω μερικές παρατηρήσεις παραλληλισμού και σχολιασμού.

Ο ουράνιος Πατέρας μοίρασε με απλοχεριά αγαθά και αξιώματα στους ανθρώπους, λαϊκούς και κληρικούς, κρατώντας και προορίζοντας μόνο τη Βασιλεία των Ουρανών (βαρύτιμο δαχτυλίδι) για τους όπου γης, εκλεκτούς και αντάξιους της αποστολής των.

Στην πρόσφατη διαμάχη, που κα-

(ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ “ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ” ΤΟΥ Α. ΚΑΝΤΑΚΙΔΗ (ΣΕΛ. 79) ΜΕΤΑΦΡΑΖΩ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ).

κώς, κάκιστα, ξέσπασε μεταξύ των δύο Προκαθημένων, ο Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος ενήργησε σύμφωνα με την Πατριαρχική και Συνοδική πράξη του 1928 και ο Αρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, σύμφωνα με το Σύνταγμα, τους νόμους του Κράτους και τα ισχύοντα από το 1928. Στους διαξιφισμούς, που ακολούθησαν, διακρίνει κανείς εύκολα καλογερίστικο πείσμα, αυταρχισμό, εχθρότητα, έλλειψη αγάπης και κατανόησης, εγωισμό, φιλαρχία, πρωτοκαθεδρία και ίσως, οικονομικά συμφέροντα, πράγματα τελείως αντίθετα προς τη διδασκαλία του Χριστού.

Στη θέση, τώρα, έστω, του ενός εκ των δύο Προκαθημένων, αν βρισκόταν ένας άλλος Ιεράρχης, συνετός, σοβαρός, ταπεινόφρων και μειλίχιος, θα ενεργούσε σύμφωνα με τους άγραφους νόμους και τις υπαγορεύσεις της συνείδησής του, σύμφωνα με τις επιταγές της καρδιάς του, το συμφέρον της Εκκλησίας, της Ορθοδοξίας και του χριστεπωνύμου ποιμνίου του. Θα προείχε, γι' αυτόν τον καλό Ιεράρχη, η αγάπη και η ενότητα, έξω από μικροπρεπείς απαιτήσεις και φιλονικίες. Κατ' ακολουθίαν, ο πράος και ψυχραιμος αυτός Ιεράρχης θα κέρδιζε τη Βασίλειον Ουρανών (βαρύτιμο δαχτυλίδι).

Ας συνειδητοποιήσουν, τέλος πάντων, οι δυο Προκαθημένοι και οι περί αυτούς λαλίστατοι Άγιοι Πατέ-

ρες, ότι παίζοντας "εν ου παικτοίς" βλάπτουν και καταρρακώνουν ανεπανόρθωτα το κύρος της Εκκλησίας και της Ορθοδοξίας.

Ο Χριστός είπε: "Αγαπάτε τους εχθρούς υμών, καλώς ποιείτε (=να ευεργεείτε) τοις μισούσιν υμάς (Λουκ. ΣΤ, 27).

Αποτεινόμενος στους μαθητές του, τους είπε: "Υμείς εστέ το άλας της γης. Εάν δε το άλας μωρανθεί εν τίνι αλισθήσεται;", δηλ. αν το πνευματικό άλας χάσει τη δύναμή του, αν τα μυαλά σας πάρουν αέρα, θα ακολουθήσει σαπίλα και διαφθορά (Ματθ. Ε, 13).

Ο Χρίστος επίσης είπε: "Μακάριοι οι ειρηνοποιοί, ότι αυτοί υιοί θεού κληθέσονται (Ματθ. Ε, 8). Και θέλοντας να τους δείξει την υψηλή αποστολή τους, διεκήρυξε: "Υμείς εστέ το φως του κόσμου. Ου δύναται πόλις κρυβήναι επάνω όρους κειμένη" (Ματθ. Ε, 14).

Και ο Απόστολος Παύλος, αναφερόμενος στα προσόντα των επισκόπων, γράφει προς Τιμόθεον Α': "Δει τον επίσκοπον ανεπίληπτον είναι, μιας γυναικός άνδρα, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδασκτικόν...". Και προς Τίτον ... μη αυθάδη, μη οργίλον, μη αισχροκερδή...".

Αντί όλων αυτών, οι δύο Προκαθημένοι ερίζουν και διαπληκκίζονται "δίκην αλεκτόρων". Εμωράνθη το

αλας...

Είθε το Άγιον Πνεύμα, το οποίο συχνά “τύποις” επικαλούνται, να τους φωτίσει το μυαλό, και αυτοί, με τη σειρά τους, να φωτίσουν όλους τους ανθρώπους, γιατί, όπως ο Χριστός λέγει, τον λύχνον οι άνθρωποι τοποθετούν, όχι κάτω από το αγγείο, αλλά ψηλά στο λυχνοστάτη, για να φωτίζει όλους, όσοι είναι μέσα στο σπίτι (Ματθ. Ε, 15). Η πλάνη, λοιπόν, των δύο Προκαθημένων, είναι φανερή.

Οι Λατίνοι έλεγαν: “Humanum est errare, sed stultum in errore perse-

verre”, δηλ. ανθρώπινο είναι να πλανάται κανείς, αλλά ανόητο να παραμένει στην πλάνη.

Ας μεταμεληθούν, λοιπόν, όσοι παρατένωσαν το σχοινί και εκεί, προ του ιερού Θυσιαστηρίου, ας θυμηθούν το απόφθεγμα του Χριστού: “Ο υψών εαυτόν ταπεινωθήσεται, ο δε ταπεινών εαυτόν υψωθήσεται” (Λουκ. ιη, 14). Διαφορετικά, δεν πρόκειται *Εκείνος*, στον οποίο προσεύχονται, να σχίσει το χειρόγραφο των ατοπημάτων και αμαρτημάτων τους.

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ. ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου 6, 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 10564

Τηλ: 3242626

Τηλ: - Fax.: 3244988

Κιν. 094-676109

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικία απέναντι από τον Ξενώνα
“Το ΔΕΝΤΡΟ”

Τηλ. 210 - 2132988 - 6974608381

Το ιστορικό της λειτουργίας του συνδέσμου κοινότητας Βούρμπιανης (Απο το 1883 έως το 1983)

(συνέχεια από τα προηγούμενα)

Την 8 Δεκεμβρίου 1919 συνήλθε η Γεν. Συνέλευση των μελών του Συνδέσμου και έγινε ανάγνωση της λογοδοσίας του Δ. Σ. και εκλογή των μελών της Εξ. Επιτροπής.

Την 12 Ιανουαρίου 1920 έγινε νέα Γεν. Συνέλευση. Εις αυτή μετά την ανάγνωση της Εκθέσεως της Εξ. Επιτροπής και την έγκριση των πεπραγμένων του Δ.Σ. έγιναν αρχαιρεσίες δια την εκλογή νέου Δ.Σ. Η ανάδειξη των μελών αυτού έγινε εις τις 18 Ιανουαρίου μετά την συγκέντρωση και των αποτελεσμάτων των Τμημάτων. Εξελέγησαν Πρόεδρος ο Ν. Οικονόμου, Αντιπρόεδρος ο Λ. Λαμπρινίδης, Γραμματεύς ο Β. Δημάρατος και Ταμίας ο Άλεξ. Λαμπρινίδης. Το νέο Δ.Σ. την 25 Ιανουαρίου παρέλαβε το αρχείο και την διοίκηση του Συνδέσμου.

Το έτος αυτό το Δ.Σ. διέθεσε ποσό δια να επισκευασθεί ο δρόμος προς "Άγιο Παντελεήμονα, επλήρωσε το ενοίκιο της κατοικίας του Δ/ντού της Σχολής, αύξησε τον μηνιαίο μισθό της καθαρίστριας, αγόρασε και έστειλε εις Βούρμπιανη σημαίες, σήματα και βιβλία, χορήγησε βοηθήματα εις άπορες οικογένειες. Μετά

από πρόταση του Δ/ντού της Σχολής κ. Εύρ. Σούρλα ενεκρίθει δαπάνη και έγιναν ενέργειες δια την δημιουργία σχολικού κήπου εις κτήμα της Εκκλησίας παρά την θέση Πηγαδούλι. Επίσης αγοράσθει ντουλάπα δια τα σχολικά όργανα και σκεύη και διετέθει ποσό δια την επισκευή της Σχολής.

Εις τον Σύνδεσμο συνεζητήθει η σκέψη να πωληθεί το κτήμα της οδού Σοφοκλέους που ανήκει εις το Κληροδότημα. Επίσης εδόθει παραγγελία εις το Χωριό να γίνουν ενέργειες δια να ευρεθούν τα έπιπλα και σκεύη του Οικοτροφείου που χάθηκαν, απεφασίσθει δε η ανασύσταση και λειτουργία του Οικοτροφείου (εφ' όσον θα παρουσιασθεί ικανός αριθμός οικοτρόφων) και εστάλει χρηματικό ποσό δια να ευρεθεί και ενοικιασθεί κατάλληλο οίκημα και δια τα πρώτα έξοδα λειτουργίας του Οικοτροφείου. Τέλος, με την έναρξη του σχολικού έτους έγιναν ενέργειες να σταλεί διδασκάλισσα δια να μη μείνει κλειστό το Παρθεναγωγείο.

Ο Σύνδεσμος εκτιμώντας την δράση του κ. Εύρ. Σούρλα τόσο εις την Σχολή όσο και εις το Οικοτροφείο και την προσφορά του εις το έργο

του Συνδέσμου του προσέφερε ως δώρο ένα χρυσό ώρολόγι.

Την 20 Δεκεμβρίου 1920 εις την Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου έγινε η λογοδοσία των πεπραγμένων του Δ.Σ. και η εκλογή των μελών της Εξελεγκτικής Επιτροπής. Κατά την Β' Γεν. Συνέλευση εις τις 3 Ιανουαρίου 1921 έγινε ανάγνωση της Έκθ. της Εξελ. Επιτροπής, έγκριση του έργου του απερχομένου Δ.Σ. και αρχαιρεσίες δια την εκλογή νέου Δ. Συμβουλίου.

Η ανακήρυξη των μελών του νέου Δ.Σ. έγινε την 21 Φεβρουαρίου 1921 μετά την συγκέντρωση και των αποτελεσμάτων των Τμημάτων, εξελέγησαν δε ο Πρόεδρος ο Ν. Οικονόμου, Αντιπρόεδρος ο Ι. Μάνος, Γραμματεύς ο Β. Παπαλάμπρος και Ταμίας ο Ι. Λάλος.

Το νέο Συμβούλιο μόλις ανέλαβε τα καθήκοντα του ενδιαφέρθη δια τα ζητήματα του Οικοτροφείου, εζήτησε από την εφορεία Βουρμπιάνης και ετακτοποίησε εις κατάλληλο οίκημα την στέγαση του Οικοτροφείου, έδωσε δε εντολή η προμήθεια τροφίμων να γίνεται με δημοπρασία. Μετά την μετάθεση εις Ιωάννινα του κ. Εύρ, Σούρλα διόρισε Διευθυντή του Οικοτροφείου τον κ. Βενζαδέ και αργότερα τον μετατεθέντα εις το Σχολείο της Βουρμπιάνης Αλ. Βελογιαννίδη.

Επίσης, συνέχισε τις ενέργειες δια την ίδρυση του Σχολικού κήπου και την περίφραξη αυτού με συρματό-

πλεγμα που προσέφερε συμπατριώτης διαμένων εις Ιωάννινα, ενέκρινε δε την αγορά και τοποθέτηση υαλοπινάκων εις την Σχολή και την προμήθεια ειδών που ήταν αναγκαία εις αυτή. Εφρόντισε δια την ολοκλήρωση της επισκευής του δρόμου Αγίου Παντελεήμονα και της γέφυρας του ποταμού εις μύλον Παναγίας, εχορήγησε βοηθήματα εις πτωχούς και ενίσχυσε οικονομικά τις οικογένειες των εφέδρων στρατευσίμων.

Το Δ.Σ. απεφάσισε να δίνεται μηνιαίο βοήθημα εις την Διδασκάλισσα και τον Επιμελητή του Οικοτροφείου και μηνιαίο επίδομα εις Ελληνοδιδάσκαλο που θα εδέχετο να διορισθεί εις Βούρμπιανη με δικαίωμα να σπίζεται εις το Οικοτροφείο, επλήρωσε τον Ιατρό δια επισκέψεις του εις ασθενείς τροφίμους του Οικοτροφείου, ενέκρινε δαπάνη δια τα έξοδα της εορτής του Συνδέσμου και έδωσε αμοιβή εις τον Ιερέα Κύρκαν Πάλαν δια εργασία που έκαμε μετά από εντολή του Συνδέσμου. Εις την Κεντρική Εκκλησία «Κοίμησις της Θεοτόκου» έστειλε σημαία, σταυρό και έξαπτέρυγα. Τέλος, εξόφλησε τα καθυστερούμενα πολύ παλαιά κονδύλια εις τους διδασκάλους Χ. Ρεμπέλη, Ι. Γκιόκα και Δ. Μπάρκη. Γενικά το Δ.Σ. αύξησε κατά πολύ την δραστηριότητα του Συνδέσμου και εβελτίωσε τα οικονομικά με εισφορές πολλών συμπατριωτών και φίλων.

(συνέχεια στο επόμενο)

ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ

Η Βούρμπιανη είναι το μοναδικό χωριό στο νομό Ιωαννίνων και σίγουρα δεν είναι υπερβολή σε όλη την Ελλάδα, που ανάλογα με τον πληθυσμό του, έχει τις περισσότερες εκκλησίες. Οκτώ (8) εντός του οικισμού και εννιά (9) εξωκλήσια, σύνολον : Δέκα επτά (17).

Οι προγονοί μας απ' ό,τι φαίνεται, ήθελαν ο κάθε μαχαλάς να έχει και τη δική του εκκλησιά την οποία οι ενορίτες φρόντιζαν ανελλιπώς.

Οι νεότεροι Βουρμπιανίτες ευαίσθητοι σε θέματα της πολιτισμικής μας κληρονομιάς, προσέφεραν χρήματα και προσωπική εργασία για την επισκευή των εκκλησιών που σώζονται μέχρι σήμερα χάρη στην επιμονή τους να τις σώσουν από την καταστροφική μανία του χρόνου.

Η επιτροπή που ανέλαβε την επισκευή του Αϊ Γιώργη στο μαχαλά Σιομπάδες που ήταν έτοιμος να καταρρεύσει, Ιωάννης Κιτσαντώνης-Νικόλαος Μποζώνας-Απόστόλος Νταλαγιώργος και Γεώργιος Γκιώκας, μετά από επίπονες προσπάθειες μιας τριετίας, βρίσκεται στην ευχάριστη θέση ν' ανακοινώσει ότι ολοκληρώθηκε η επισκευή του, χάρη στην χρηματική προσφορά των περισσότερων Συγχωριανών μας.

Ο γράφων δικαιολογημένα αισθάνεται διπλή ικανοποίηση γιατί εκπλήρωσα μια υπόσχεση που είχα δώσει σε έναν αγαπητό και καλοκάγαθο συγχωριανό μας, τον αείμνηστο Γιώργο Φούντο, τον οποίο όταν επισκεπτόμουν λίγο προτού φύγει από τη ζωή, η πρώτη του κουβέντα που μου έλεγε ήταν, "Γιώργο ο Αϊ Γιώργης θα πέσει". Είμαι βέβαιος σήμερα που βλέπει από ψηλά την εκκλησία του Μαχαλά του η ψυχή του θα αγάλλεται.

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφέρουμε ορισμένους από τους Συγχωριανούς μας, που η προσφορά τους υπήρξε καθοριστική στην επισκευή του Αϊ Γιώργη.

Η ευεργέτιδα κυρία Ειρήνη Θεο-

δοσιάδου-Σοριάνο και η νύφη στον αείμνηστο αδελφό της Νικόλαο Παναγιώτα Θεοδοσιάδου, πέραν των χρημάτων που προσέφεραν για την επισκευή των εκκλησιών Άγιο Νικόλαο και Αγία Παρασκευή, ήταν πολύ αξιόλογη η προσφορά τους και σίγουρα καθοριστική, για την αποπεράτωση της επισκευής του Αϊ Γιώργη.

Ο ευεργέτης Χαράλαμπος Τσούκας προσέφερε ένα σημαντικό χρηματικό ποσό. Η κυρία Γεωργία Μποζώνα πέρα από την αξιόλογη χρηματική προσφορά στη μνήμη της αγαπημένης της κορούλας Ειρήνης, συνεχίζει να προσφέρει μαζί με το σύζυγο της Νικόλαο και προσωπική εργασία. Ο Απόστολος Νταλαγιώργος χρηματική προσφορά και προσωπική εργασία. Η κυρία Αικατερίνη Φούντου και η κόρη της Μαρίνα χρηματική προσφορά και πλήθος άλλων Συγχωριανών μας που τα ονόματά τους έχουμε δημοσιεύσει σε προηγούμενα τεύχη.

Η επιτροπή αισθάνεται την υποχρέωση να ευχαριστήσει και δημοσίως όλους τους Συγχωριανούς μας που από το υστέρημα τους προσέφεραν χρήματα για την επισκευή του Αϊ Γιώργη ευχόμενοι το παράδειγμα τους, να μιμηθούν όλοι οι Συγχωριανοί μας.

Για την επιτροπή
Γεώργιος Γκιώκας

ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΚΑΓΙΑΚ ΣΛΑΛΟΜ

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε το 6ο πανελλήνιο πρωτάθλημα Καγιακ Σλάλομ στην πίστα του Εύηνου στις 30 Απριλίου - 2 Μαΐου 2004.

Στα αγωνίσματα που συμμετείχαν Σωματεία η "ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ" ανακηρύχθηκε πρωταθλήτρια Ελλάδος για το έτος 2004. 5 χρυσά, 2 ασημένια και 2 αργυρά μετάλλια συγκέντρωσαν οι αθλητές - τριες της Πολυνίκης Σύλλογος η Χαλκίδα.

Τα Χρυσά κατέκτησαν οι (1) ΛΑΚΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ στο Κ1 Ομαδικό Ανδρών, (2) ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ στο Κ1 Ομαδικό Ανδρών, (3) ΜΟΥΡΕΧΙΔΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ στο Κ1 Ομαδικό Ανδρών, (4) ΚΑΖΟΥΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ στο C1 Ατομικό, (5) ΜΟΥΡΕΧΙΔΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ στο Κ1 ΕΦΗΒΩΝ Ατομικό.

Τα ασημένια κατέκτησαν οι (1) ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ στο Κ1 Ατομικό Ανδρών και (2) ΚΑΡΑΚΟΓΛΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ στο Κ1 Ατομικό Νεανίδων.

Τα χάλκινα κατέκτησαν οι (1) ΛΑΚΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ στο Κ1 Ατομικό Ανδρών και (2) ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ στο Κ1 Ατομικό Παίδων.

Μετά τους αγώνες οι αθλητές ΝΙ-

ΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, ΛΑΚΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΜΟΥΡΕΧΙΔΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ και ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ επιλέχθηκαν από τον Ομοσπονδιακό προπονητή για κοινόβια της Εθνικής ΣΛΑΛΟΜ.

Επόμενοι αγώνες στις 20 και 27 Ιουνίου, οι αγώνες ανάπτυξης του Σλάλομ.

ΤΟΞΟΒΟΛΙΑ

Πολύ καλή εμφάνιση πραγματοποίησαν οι αθλητές του Τμήματος στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα 70m που πραγματοποιήθηκε στο Γήπεδο του Εθνικού Γ.Σ. στην Αθήνα.

Στην κατηγορία Ανδρών στο Σύνθετο Τόξο ο ΑΓΟΡΟΥ ΚΩΣΤΑΣ.

Συμμετείχαν 400 αθλητές - τριες από 50 σωματεία της χώρας. Στο Ομαδικό Ολυμπιακού Τόξου η Ομάδα της ΤΥΜΦΗΣ

κατείταγη 7η συγκαταρτώνοντας βαθμολογία από όλους του αθλητές - τριες.

Επόμενος αγώνας το Κύπελλο Ελλάδος 70m στις 5 - 6 Ιουνίου στην Αθήνα.

ΝΕΑ, ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Προπονητικό Camp Κανόε Καγιακ Σλάλομ και Τοξοβολίας θα γίνει στην Κόνιτσα από 25 Ιουνίου - 10

Αυγούστου 2004. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται μέχρι 10 Ιουνίου στα γραφεία του Σωματείου και στα ΤΗΛ. 26550 - 23162, 23935, 23226, 6945 295082.

Ο πρόεδρος και το Δ.Σ. του Σωματείου ευχαριστούν όλους τους φορείς που συμβάλλουν με τον οποιοδήποτε τρόπο ώστε να υπάρχουν στη λειτουργία των τμημάτων του Σωματείου. Ευχαριστούν το Δήμαρχο Κόνιτσας, τον Εμποροεπαγγελματικό σύλλογο, τον Αντιδήμαρχο κ. Λάκκα, τους προέδρους του Δ.Σ. του Δήμου, ΑΔΕΚ και Κατασκευαστικής για τη συμβολή τους.

Σε δηλώσεις του ο πρόεδρος του Σωματείου ΑΓΟΡΟΥ ΚΩΣΤΑΣ καλεί τους νέους να επιλέξουν τον αθλητι-

σμό ως τρόπο ζωής και να παρακολουθούν τις δραστηριότητες ενεργά συμμετέχοντας στα τμήματα.

Τον θαυμασμό τους εξέφρασαν παράγοντες της Ομοσπονδίας ΚΑΓΙΑΚ και ΤΟΞΟΒΟΛΙΑΣ για τη δράση του Δ.Σ. του Σωματείου καθώς και την γνώση των αθλημάτων.

Το Παγκόσμιο Κύπελλο που έγινε στην Ολυμπιακή Πίστα του Ελληνικού παρακολούθησαν ο πρόεδρος του Σωματείου ΑΓΟΡΟΥ ΚΩΣΤΑΣ, ο προπονητής του τμήματος Καγιάκ ΧΡΗΣΤΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ καθώς και οι αθλητές ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ και ΝΙΚΟΛΑΟΥ.

Με τα χρώματα της Εθνικής αγωνίστηκε ο αθλητής ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο άρτιο και οικοδομήσιμο (352 τ.μ.) κάτω από το Ασ. Τμήμα Κόνιτσας.

Τηλ. 2655 22384

Κιν. 6977074672

ΕΥΗ ΣΚΟΥΡΤΗ-ΚΑΡΑΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχομαι: ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΡΙΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
9-12 π.μ. και 5-8 μ.μ.

28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 25
ΛΥΚΟΒΡΥΣΗ

Τηλ.: ΙΑΤΡ. 28.25.298
ΟΙΚ. 28.20.644

Η πέτρα του Κλέφτη στο Δίστρατο

Πώς πήρε το όνομα αυτό η “Κιάτα Φούρλουη” όπως είναι γνωστή στα βλάχικα, στο Δίστρατο.

Η πέτρα του Κλέφτη βρίσκεται στο δρόμο προς τα χωριά Αβδέλλα - Περιβόλι.

Όταν φτάσουμε στην Πάντια Μάρη (μακρυά πεδιάδα), στρίβουμε δεξιά. Είναι κοντά στο ρέμα “Βάλια Στάθα”.

Δυστυχώς μόνο μια φορά την είδα το 1948, όταν ήμουν δεκάξι χρονών, από τότε δεν μπόρεσα να ξαναπάω.

Δεν φαίνεται από το δρόμο, είναι παράμερα και είναι γνωστή στα γύρω χωριά ως κλέφτικο λημέρι. Εκεί λημεριάζανε, εκεί γυμνάζονταν, δεν τους έβλεπε κανείς από τα караβάνια των κираιτζήδων που περνούσαν στο δρόμο.

Αυτό όμως το ήξεραν οι Τούρκοι και πολλές φορές έκαναν “γιουρούσια” με τ’ ασκέρια τους, χωρίς κανένα αποτέλεσμα βέβαια, γιατί οι κλέφτες ήταν καλά οργανωμένοι με τα караούλια τους.

Οι Τούρκοι αναγκάστηκαν να μένουν μόνιμα στην Πάντια Μάρη, όπου έφτιασαν ταμπούρι για να ελέγχουν τα γύρω χωριά. Παρ’όλα αυτά δεν είχαν κανένα αποτέλεσμα.

Την ονομασία η πέτρα την πήρε από έναν κλέφτη που είχε κυκλωθεί από τους Τούρκους κι προσπαθούσαν να τον πιάσουν ζωντανό για να τον παν στα Γιάννινα.

Βλέποντας ο κλέφτης τον κίνδυνο να αιχμαλωτιστεί, προτίμησε να σκοτωθεί παρά να πέσει στα χέρια τους. Όπως αναφέρει η Παράδοση, ο Κλέφτης πήδησε στο κενό και για καλή του τύχη εκείνη τη στιγμή φύσαγε δυνατός αέρας και φούσκωσε η φουσανέλα, οπότε έπεσε στα μαλακά και έτσι διέφυγε από τον κλοιό.

Μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Διστράτου 1938.

Αυτή την ιστορία την άκουσα όταν μικρό παιδί ακολουθούσα το κοπάδι με τα γιδοπρόβατα του χωριού που έβοσκε ο παππούς μου Γεώργιος Ν. Μάιπας.

Εκεί είχαν το λημέρι τους οι καπεταναίοι τα αδέρφια Γκαρέλια και ο καπετάν καλόγερος, εκεί και ο λήσταρχος Ζιώγας από τη Λάβδα που είχε μάνα από το σόι του παππού μου Μάιπα.

Η πέτρα αυτή του Κλέφτη έχει και σπηλιά. Εκεί κρύφτηκαν το 1913 σαράντα οικογένειες για να γλιτώσουν από το σπαθί του Μπεκίρ Εφέντη που ευτυχώς οι αρματωμένοι από τα γύρω χωριά τον ανάγκασαν στο παλαιοχώρι να γυρίσει πίσω...

Πριν τον πόλεμο του 1940 οι δά-

σκαλοι έκαναν εκδρομές με τις μεγαλύτερες τάξεις του δημοτικού σχολείου στη βρύση της Γερακίνας και στην Κιάτρα Φούρλου. Οι εκδρομές ήταν ολοήμερες γιατί η απόσταση ήταν αρκετή.

Από τότε δεν ξανάγινε καμία εκδρομή για την Κιάτρα Φούρλου γι' αυτό οι σημερινοί νέοι του χωριού μας δεν τη γνωρίζουν.

Αξίζει τον κόπο να τη γνωρίσουν. Τώρα άλλαξαν οι συνθήκες και οι δρόμοι είναι εύκολοι.

Κάνω πρόταση στους δασκάλους του χωριού μας να συνεχίσουν την παράδοση και να βγάζουν και καμιά φωτογραφία.

Ηλίας Πίσπας

Πειραιάς Μάης 2004

Δάσκαλοι και μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Δίστρατου σε μια εκδρομή στην Γερα-

Παλιές ιστορίες

(Αυτό το περιστατικό που γράφω έγινε στα πρώτα χρόνια μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους και μου το διηγήθηκε πολλές φορές η Αρετή, κόρη του Σπύρου Γκότζου).

Τα τρία αδέρφια, Σπύρος, Γιώργος ή Γούσιας και Νικόλας Γκότζος, είχαν ένα κτήμα στο Λιτοβούνι (τοποθεσία στον κάμπο της Κόνιτσας).

Το Νικόλα τον είχαν σκοτώσει οι ληστές επί τουρκοκρατίας και άλλη φορά θα γράψουμε γι' αυτό το περιστατικό. Στο παρόν θα αναφερθούμε στην απαγωγή του Σπύρου Γκότζου από τους ληστές.

Οι Γκοτσαίοι είχαν πολλά χωράφια, τα περισσότερα ποτιστικά, αρκετά δάση και τριακόσια πρόβατα τα οποία πήγαιναν οι τσομπαναραίοι στα βουνά του Στομίου και στο Κεράσοβο το καλοκαίρι. Είχαν αγελάδες καθώς και φοράδες που γεννούσαν μουλάρια και τα πουλούσαν γιατί οι μεταφορές εκείνα τα χρόνια γίνονταν με ζώα αφού δεν υπήρχαν αυτοκίνητα.

Είχαν μεγάλη παραγωγή από σιτηρά, καλαμποκιά και άλλα αγροτικά προϊόντα. Δηλαδή μεγάλη επιχείρηση για κείνον τον καιρό.

Μια μέρα παρουσιάστηκαν στο Λιτοβούνι τρεις ληστές, ο ένας ντυμένος ενωματάρχης και οι άλλοι χω-

ροφύλακες.

Στο κοισέκι (αποθήκη), εκείνη τη στιγμή ήταν ένας χουσμεκιάρης (υπηρέτης) και τον ρώτησαν που είναι ο Σπύρος Γκότζος. Τους απάντησε ότι δεν ήταν εκεί και τους έδειξε πιο πέρα εκεί που όργωνε το χωράφι. Αυτοί δεν πείστηκαν γιατί υπολόγιζαν ότι ο Γκότζος θα ήταν πολύ πλούσιος και δε θα ασχολούνταν ο ίδιος με δουλειές.

Του είπαν τότε να πάει να τον φωνάξει, γιατί τον ζητάει, δήθεν, η αστυνομία για μια ανάκριση. Τον φώναξε ο χουσμεκιάρης κι εκείνος χαιρέτησε τους ληστές και τους είπε να πάνε μέσα να τους κεράσει κανένα ποτό.

Αυτοί τον έπιασαν και του έδεσαν τα χέρια και τα μάτια. Κατέβασαν και τον υπηρέτη στο υπόγειο όπου τον έδεσαν με τριχιά σε μια γρεντά.

Το Σπύρο Γκότζο τον πήραν με δεμένα μάτια και πορεύθηκαν προς άγνωστη κατεύθυνση. Μετά από ώρες κάποιος εργάτης του κτήματος ακούγοντας τις φωνές του δεμένου υπηρέτη, πήγε και τον έλυσε. Ειδοποιήθηκε η Αστυνομία, αλλά δεν γι-

νόταν τίποτα.

Σε λίγες μέρες ήρθε στο σπίτι του Γκότζου ένας καλαούζος (αγγελιοφόρος δηλαδή) των ληστών, παρέδωσε ένα γράμμα κι έφυγε.

Με το γράμμα τους οι ληστές ζητούσαν 800 χρυσές λίρες μέσα σε 15 μέρες ειδάλως θα σκότωναν τον κρατούμενο αν δεν τις έδωσαν.

Οι Γκοιζαίοι είχαν μεγάλη περιουσία, αλλά δεν είχαν τόσες πολλές λίρες και προσπαθούσαν να βρουν δανεικά. Στις 15 μέρες εμφανίστηκε και πάλι ο κολαούζος ζητώντας τα χρήματα.

Οι Γκοιζαίοι δεν κατόρθωσαν να τα συγκεντρώσουν σ' αυτό το διάστημα και ο κολαούζος έφυγε με άδεια χέρια.

Σε μερικές μέρες ξανά ήρθε μ' ένα κομμάτι από το αυτί του Σπ. Γκότζου και μια κόλλα χαρτί όπου ο ίδιος είχε γράψει με το αίμα του και τους υποδείκνυε από που θα πάρουν δανεικά. Ο κολαούζος, φεύγοντας, τους είπε ότι την άλλη φορά που θα'ρχόταν, αν δεν είχαν τα χρήματα θα τους έφερνε το κεφάλι του Σπύρου.

Τότε η οικογένεια δανείστηκε από το Μιχάλη Ζήση και το γιατρό Νικόλα Μπεκιάρη συγκεντρώνοντας το ορισμένο ποσό το οποίο έδωσαν σε

λίγες μέρες στους ληστές.

Παραλαμβάνοντας τα χρήματα οι ληστές έφεραν το Σπ. Γκότζο, με δεμένα μάτια και τον άφησαν έξω από την Κόνιτσα (στην Πλάκα). Όταν πήγε στο σπίτι τους διηγήθηκε ότι τον είχαν φυλακισμένο σ' ένα υπόγειο στο Κεράεσοβο Κόνιτσας όπου βρίσκοντας μια περόνα προσπάθησε ν' ανοίξει τρύπα, τη σκέπαζε με την κάπα του να μη φαίνονται τα χώματα, αλλά κάποια φορά που του έφεραν φαγητό είδαν χώμα έξω από την κάπα και τραβώντας την ανακάλυψαν την τρύπα.

- Όστε έτσι Γκότζο, του είπαν, πήγες να μας το σκάσεις.

Μια βραδιά ακόμα να τον άφηναν και θα τρυπούσε τον τοίχο.

Μετά απ' αυτό τον έκλεισαν σ' άλλο υπόγειο ώσπου ήρθαν οι λίρες και τον απελευθέρωσαν.

Το Σπ. Γκότζο τον έφθασα εγώ. Έζησε περίπου εκατό χρόνια. Όταν πέθανε ήμουν γύρω στα 8 χρόνια και τον θυμούμαι με κομμένο το αυτί στο πάνω μέρος. Όπως έλεγε η ίδια η κόρη του τους ληστές τους είχε στείλει κάποιος Καλτσούνης από την Κλειδωνιά που συνεργάζονταν μαζί τους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΓΟΥΡΤΖΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Αν και ο καιρός δεν ήταν και τόσο αλός την Πρωτομαγιά, πολύς κόμος κινήθηκε στην περιοχή μας. Η μεγαλύτερη κοσμοσυρροή ήταν, όμως και κάθε χρόνο, στο Βοϊδομάτι αι στο Μπουραζάνι.

- Στα πλαίσια υλοποίησης της Κοινοτικής πρωτοβουλίας (LEADER), η αναπτυξιακή Εταιρεία "ΗΠΕΙΡΟΣ" διοργάνωσε ημερίδα στην αίθουσα του Δημαρχείου Κόνιτσας στις 5/5 για ενημέρωση των πολιτών σε θέματα που αφορούν χρηματοδοτήσεις επενδυτικών προγραμμάτων.

- Εκδήλωση για την Ειρήνη πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της 5ης Μαΐου στην αίθουσα του Δημαρχείου με συνδιοργανωτές την ΕΕΔΥΕ, Ιωαννίνων, το Δήμο Κόνιτσας και τον εμποροεπ/κό Σύλλογο.

Στην εκδήλωση έγιναν ομιλίες με ανάλογο περιεχόμενο, απαγγελίες ποιημάτων και ακούστηκαν παραδοσιακά τραγούδια από τη χορωδία του Πνευμ. Κέντρου του Δήμου Κόνιτσας.

- Πραγματοποιήθηκε και φέτος η διοργάνωση του "ΕΥΑΘΛΟΥ" από τις 28-31 Μαΐου στην Κόνιτσα με:

Αλεξίπτωτο πλαγιάς

Αετός

Αγώνας rafting

Ποδήλατο βουνού

Ορειβ. μαραθώνιος.

- Βροχερός ήταν ο φετινός Μάης και πολύ κρύος, αφού για πρώτη φορά ύστερα από πολλά χρόνια ά-

ναψαν σόμπες και καλοριφέρ ως το τέλος του μήνα.

- Συνεχίζονται τα έργα του Δήμου στη Δημ. Αγορά και στο χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων στην πλατεία Φριζή.

- Προς το τέλος βαδίζει η πλακόστρωση στο Κέντρο της Κόνιτσας για τον πεζόδρομο.

- Κανονικά συνεχίζεται η εκπαίδευση των Δημ. Αστυνομικών στη νεοδημιουργηθείσα Σχολή της Κόνιτσας.

- Την Κυριακή 20/6 έγινε το ετήσιο μνημόσυνο για τον ευεργέτη Μιχαήλ Αναγνωστόπουλο και με αυτή την ευκαιρία, στην αίθουσα της Σχολής, απονεμήθηκαν στους αριστούχους απόφοιτους μαθητές του έτους 2003 Γυμνασίου-Λυκείου βραβεία και υποτροφίες από το Κληροδότημα Αναγνωστοπούλου στους επιτυχόντες του 2003-2004.

- Η Αναστασία, κόρη του Ιερέα Σπ. Γιαντισούλη επέτυχε στην Ιατρική (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

Στις 3/6 ο Αθανάσιος και η Ουρανία Ζώτου στην Κόνιτσα απόχτησαν κοριτσάκι.

- Στο Άμστερνταμ ο Οννο Zveers και η Μαρία Καραφέρη απόχτησαν στις 4/6 αγοράκι.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ:

Στις 2/5 ο Θεόδωρος Περώνης και η σύζυγός του, βάπτισαν το κοριτσάκι

τους στην Κομοτηνή. Όνομα Ελένη.

- Στην Κόνιτσα βαπτίστηκε η Πελαγία Χατζή του Παναγιώτη στις 8/5
- Στις 9/5 η Άννα Βασιλείου Βαγενά.
- Στις 17/5 η Ιωνία Κων/νου Κίτσιου
- Στις 20/6 ο Σπύρος και η Ιωάννα Τσινώλη βάπτισαν στην Κόνιτσα το κοριτσάκι τους. Όνομα Γεωργιάννα. Ανάδχος η Μηνίτσα Κολόκα.

ΓΑΜΟΙ:

Στις 24/4 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Μανώλη Μπατσαρά και της Ελένης Μαυρίδου.

- Στις 15/5 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Παναγιώτη Ζαχαράκη και της Αγλαΐας Μυτιληναίου.
- Στις 22/5 έγιναν στη Θεσ/νίκη οι γάμοι του Κων/νου Π. Χούψια και της Καλλιόπης Ευ. Μέρμηγκα από τις Σέρρες.
- Στις 20/6 έγιναν στην Πηγή Κόνιτσας οι γάμοι του Νίκου Πετμεζά από την Κομοτηνή και της Μάρθας Κίτσιου.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

Απεβίωσαν:

Τέλη Απριλίου 2004 στην Αθήνα ο καταγόμενος από την Κόνιτσα (γόνος της γνωστής οικογένειας Δόβα) Μάνος Δόβας που συχνά έγραφε στην εφημ. "ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" εμπειριστατωμένες επιστολές για εθνικά θέματα και ιδιαίτερα για θέματα που αφορού-

σαν την Κόνιτσα και τους κατοίκους της.

- Στις 2/5 στους Πάδες, η Σοφία Σκίρτα ετών 93.

• Στις 4/5 στην Κόνιτσα ο Χρήστος Τσαρούχης από το Δίσπρατο, υπάλληλος του Δασαρχείου Κόνιτσας, σε ηλικία 95 ετών.

- Στις 7/5 ο Χρήστος Κίτσιος ετών 65 στην Κόνιτσα.
- Στις 16/5 ο Κων/νος Χρήστου ετών 94 στη Μολυβδοσκεπάστη.
- Στις 17/5 ο Πέτρος Νικηφοράκης ετών 89 στην Κόνιτσα.
- Στις 17/5 ο Απόστολος Χατζηρούμης ετών 29 στην Κόνιτσα.
- Στις 18/5 ο Γεώργιος Καλτσούνης ετών 39 στην Κλειδωνιά.
- Στην Κόνιτσα η Λουκία Βέν ετών 83 στις 18/5.
- Στις 20/5 η Αικατερίνη Κουφάλα ετών 94 στην Κόνιτσα.
- Στις 25/5 ο Σωτήρης Τσιρώνης ετών 77 στο Ελεύθερο.
- Στις 26/5 η Γεωργία Ζήκα ετών 79 στο Κεράσοβο.
- Στις 27/5 η Αλεξάνδρα Κοντογιάννη ετών 88 στην Πουρνιά.
- Στις 28/5 ο Γεώργιος Κοκκινάκης, σύζυγος Κούλας Ματσά, πέθανε

στις Η.Π.Α. και κηδεύτηκε στην πατρίδα του τη Χίο.

- Στις 28/5 ο Κων/νος Κέντρος ετών 90 στην Κλεδωνιά.

- Στις 31/5 ο Ιωάννης Κατσούκης, ετών 82 στη Λαγκάδα.

- Την 1/6 ο Απόστολος καβάς, ετών 81 στην Φούρκα.

- Στις 3/6 ο Βασίλειος Ρήγας 83 ετών στον Πύργο Στράτσιανης.

- Στις 6/6 η Άννα Ραπακαούσιου ετών 85 στο Μοναστήρι.

- Στις 12/6 η Δέσποινα Κωστρόγλου ετών 83 στην Κόνιτσα.

ΜΝΗΜΕΣ

Η Χρυσάνθη Ευαγγελίδη και τα παιδιά της με τη συμπλήρωση έξι μηνών από τον αδόκητο χαμό του αγαπημένου και αλψμόνητου αδελφού της Ευάγγελου Ευαγγέλου και 9 ετών από το θάνατο του αλψμόνητου συζύγου και πατέρα Κώστα Ευαγγελίδη προσφέρουμε στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 50 Δολ. στη μνήμη τους.

Αιώνια η μνήμη σας αγαπημένοι μας.

- Η Πηνελόπη Καλογήρου από Καστανέα στη μνήμη του πατέρα της Χαριλάου με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από την αποδημία του.

Προσφέρει 300 € στο Γηροκομείο Κόνιτσας και 50 € στο περιοδικό μας.

- Στη μνήμη του Δημητρίου Χατζή ετών 70 από την Πηγή Κόνιτσας που απεβίωσε στη Γερμανία στις 28/4 η οικογένειά του προσφέρει στο περιοδικό μας 20 €.

- Στη μνήμη του αξέχαστου συνεργάτη του περιοδικού μας, Αναστασίου Ευθυμίου, η σύζυγος, τα παιδιά και εγγόνια του προσφέρουν στο περιοδικό μας 10 €.

- Στη μνήμη της Σταυρίδη τα παιδιά και τα εγγόνια της προσέφεραν στο Γηροκομείο Κόνιτσας 500 €.

Νεκρολογίες

† "Με νότες ή Ο Μπάρμπα - Νάσιος Χαλκιάς ή Χριστόπουλος

Όταν πρωτοήρθα στην Κόνιτσα, τέλος του 1969, μεταξύ των πελατών μου, ήρθε στο Γραφείο μου και ο μακαρίτης Μπάρμπα-Νάσιος, (Αθανάσιος Χαλκιάς ή Χριστόπουλος), από την Πυρσόγιαννη-Κονίτσης, καλλιτέχνης οργανοπαίκτης.

Με τους απλούς ανθρώπους μου αρέσει να πιάνω κουβέντα. Έξυπνος καθώς ήταν κατάλαβε τις διαθέσεις μου και για να με καλοπιάσει, όταν του υπέγραφα κάποιο συμβόλαιο που μου το είχε ζητήσει, μου είπε: "Α, κυρ. Γιάνν', γλέπου σαν του Σπυρίδουνα του Δισπότη' υπογράφ'ς".

"Μπάρμπα Θανάσ', τον ρώτησα, τι όργανο παίζεις;

"Βιουλί παίζου κυρ-Γιάνν', μου είπε και συνέχισε, έχου έρθ' κι στού χωριό σ' του Πάπιγκου, είχαμαν κι συγγινείς ικεί, τουν Κώτσιου Ζαχαρή, κι σ' άλλα κουριά πήγα, και που

δεν πήγα. Ιγώ δεν είμι σαν τους άλλους, ιγώ παίζου βιουλί μί νότις”!

Α, τότε μπάρμπα-Θανάσ’, του είπα, θάρθω κάποια μέρα στην Πυρσόγιαννη να σ’ ακούσω, αφού παίζεις τόσο ωραία βιολί.

“Νάρθ’ς όπουτι θέλ’ς, θα σ’ παίξου κί του τραγούδ’ “Στου Πάπιγκου του Μαχαλά, είνι μια κρύα βρύση...”, να ιδείς πως παίζου ιγώ. Κί για καλό, όπουτι μί φωνάξεις θα νάρθουν”.

‘Εμ κι εγώ, δεν τώκανα του χατήρ’ να πάω μια φουρά.

Βαρέθηκε να με περιμένει, έφυγε.

Και σαν να μην έφθανε αυτό, πριν από τρεις μήνες έφυγε κι ο κυρ-Μήτσος, ο γυιός του. Καλός οργανοπαίκτης, καλός σιδηρουργός και καλός άνθρωπος. Αιώνία τους η μνήμη!

Άξιος διάδοχός των και δάσκαλος μουσικής, (στο Μουσικό Γυμνάσιο των Δολιανών), είναι ο έγγονος του μπάρμπα-Θανάσ’ ο Θανάσης Δημ. Χριστόπουλος.

Ι.Γ. Παπαϊωάννου Κόνιτσα

Ο Θανάσης Χριστοδούλου με το βιολί. Στην Πυρσόγιαννη το 1959 (γάμος Νέστορα Αλεξίου). Δεξιά με το ακορντεόν ο Δημ. Χριστόπουλος

† Παντελής Α. Κίτσιος

Στις 12 Φλεβάρη του 2003 έφυγε πρόωρα από κοντά μας ο Παντελής Α. Κίτσιος από την Πηγή Κόνιτσας. Εκεί στο νεκροταφείο Καλλιθέας

Απικής μαζευτήκαμε γνωστοί και φίλοι για το ετήσιο μνημόσυνο, να πούμε στην αγαπημένο μας Παντελή ότι δεν τον ξεχνάμε ποτέ.

Οι γονείς του, η γυναίκα του, τα παιδιά, τα αδέρφια, τα ανήψια, οι θείοι του και όλοι οι συγγενείς του είπαμε για μια ακόμα φορά αιώνια η Μνήμη του.

Η οικογένειά του ευχαριστεί όλους τους φίλους μας που μας συμπαραστάθηκαν στο βαρύ πένθος μας και στη μνήμη του προσφέρει 30 ευρώ στο περιοδικό “ΚΟΝΙΤΣΑ”.

† Ευαγγελία και Δέσπω Πίσπα

Τον Ιούνιο συμπληρώθηκαν 20 χρόνια από τότε που έφυγε από τη ζωή η αγαπημένη μάνα μου Ευαγγελία Γ. Πίσπα ή Μακρυγιώργαινα.

Γεννήθηκε το 1901 στο Δίστρατο και ήταν κόρη του Γεωργ. Ν. Μάϊπα που έβοσκε το κοπάδι του χωριού.

Λόγω των δυσκόλων εργασιών του χωριού δεν μπόρεσε να τελειώσει το

σχολείο, αλλά έξυπνη και καλοπροαίρετη από τη φύση της συγκέντρωνε τη συμπάθεια όλου του χωριού.

Με τη φτώχεια στις δύσκολες εποχές της κατοχής και του εμφύλιου μοίραζε τη μπουκιά της με τους πεινασμένους και έτρεχε να βοηθήσει όπου την καλούσαν σε ώρες ανάγκης πάντα πρόθυμα.

Χήρα με τρία παιδιά στη φωτιά του εμφύλιου με έστειλε μαζί με την αδελφή μου Ελένη στην Αλβανία (με την πρώτη αποστολή)...

Γυρίζοντας ύστερα από χρόνια από την Ουγγαρία ένωσε τη μεγαλύτερη χαρά τη ζωή της. Η επιθυμία της ήταν να πεθάνει Άνοιξη με τα λουλούδια και έτσι έγινε. Έφυγε ήσυχα ήσυχα στις 11 Ιουνίου 1984 σε εποχή που το χωριό μας είναι μέσα στο πράσινο και στα λουλούδια.

Τούτα τα λόγια ας είναι μια μικρή αναφορά στη μνήμη της και στη μνήμη της αδελφής μου Δέσπως που συμπληρώνει 3 χρόνια από το θάνατό της, δυο ψυχών που ταλαιπωρήθηκαν πάρα πολύ στους δύσκολους καιρούς της φτώχειας και των κατατρεγμών.

Η. Πίσπας

† Στο καλό καλή μας Παναγιώτα

Στις 15-6-2004, στους 50 Μήνες απεδήμησε εις κύριον από τα επίγεια, τα φθαρτά και πρόσκαιρα στην αιωνιότητα, όπου ε-

κεί δεν υπάρχει "πόνος", λύπη και στεναγμός αλλά ζωή ατελεύτητος".

Η αγαπημένη μας Γιώτα Κοντοζήση-Ντέμου, γεννήθηκε στην Καλόβρυση Κόνιτσας από πολύ φτωχούς αλλά έντιμους και εργατικούς γονείς. Γνώρισε όπως και οι δύο άλλες αδερφές της Χριστίνα και Γιαννούλα τη φτώχεια, την ανέχεια, και τη μιζέρια σε μεγάλο βαθμό.

Αλλά να που η μοίρα τους στέρησε πολύ γρήγορα και τους δυο γονείς τους και τα πράγματα τώρα είναι μαύρα και άραχνα, έμειναν με λίγα λόγια στους πέντε δρόμους.

Αλλά όμως η θεία Πρόνοια τους βρίσκει τους προστάτες, για να συνεχίσουν το δύσβατο μονοπάτι της ζωής. Η θεία τους, αδελφή της μητέρας των Αντιγόνη και ο θείος και νουνός των Κων/νος Κουρούτης, γίνονται οι πραγματικοί τους προστάτες. Έχουν τέσσερα παιδιά δικά τους και τρία τα ορφανά γίνονται ε-

πτά και η κατσαρόλα τώρα πρέπει να λειτουργεί για έντεκα άτομα με τους γονείς και τους παππούδες τους. Και τα χρόνια είναι δύστυχα και μαύρα. Οι μεγαλύτερες ξαδέλφες τους Μάχη, Ουρανία, Ελένη και Δημήτριος, έγιναν και εκείνες προστάτες, τους βοηθούσαν σε κάθε βήμα της ζωής τους, ήταν τόσο αγαπημένα και τα επτά αδέρφια, έτσι θα το πω, που μόνο αγάπη και μέλι έβγαίνε από το στόμα τους.

Εδώ να σημειώσω πρέπει και την αγάπη των χωριανών, τη συμπαραστάσή τους που ήταν όντως αμέριστη και άψογη προς τα καλά αυτά παιδιά.

Η καλή μας Παναγιώτα πέρασε από διάφορα ιδρύματα και οικοκυρικές σχολές και απέκτησε τη στοιχειώδη παιδεία και επαγγελματική κατάρτιση, επιστρέφει και πάλι για λίγο στο χωριό μέχρις ότου έρχονται και κάποιες άσπρες μέρες, παντρεύεται στην Καλόβρυση, τον καλό της Κων/νο Ντέμο από την Κλειδωνιά και μετά το καράβι της ζωής, τους μετέφερε στο μεγάλο κωνευτήρι που λέγεται Αθήνα. Τακτοποιήθηκαν και οι δύο τους σε εργασία και έρχονται σε λίγο τα δυο αγγελούδια τους ο Θανάσης και ο Άγγελος.

Έτσι κυλούσαν τα χρόνια, φτωχά μεν, αλλά ευτυχισμένα και έντιμα.

Όμως ο άνθρωπος άλλα βούλεται και άλλα ο θεός κελεύει.

Η καλή μας Γιώτα, Γιωτάκι τη φώνζαν στην “ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ” που εργάζονταν το καλό και γελαστό παιδί, αρρώστησε. Η επάρατη και αγίατρευτη ασθένεια την ταλαιπώρησε για ενάμισι περίπου χρόνο, υπόφερε, πόνεσε πολύ, όμως εκείνος που παιδεύεται στα επίγεια και αντιμετωπίζει με πίστη το πόνο, δικαιώνεται στα Ουράνια, σύμφωνα με τα λόγια του Μοναχού πατρός Παΐσιου του Αγιορείτη από την Κόνιτσα και ελπίζουμε κι εμείς εδώ να γίνεις καλός προσβευτής που θα μας βοηθήσεις να εισέλθουμε στη χαρά του Κυρίου.

Θα ήταν εδώ μεγάλη αχαριστία να μην ευχαριστήσω τις άοκνες προσπάθειες όλων των γιατρών της “ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗΣ” του ανθρώπινου Νοσηλευτικού προσωπικού συγγενών της που ο κάθε ένας από τη θέση του πρόσφερε, ό,τι ανθρωπίνως καλύτερο μπορούσε.

Χαμογελαστό κορίτσι μας, ευγενικό έντιμο και καλοσυνάτο, ο άντρας σου που τόσο σ’ αγαπούσε, τα παιδιά σου τόσο σε λαχταρούσαν και που θα υποφέρουν από την παντονινή απουσία σου, οι πραγματικές ξαδέλφες (αδερφές) σου, οι λοιποί συγγενείς σου και όλος ο κόσμος που σε γνώρισε με το αυθόρμητο και κριτσανωτό σου χαμόγελο, θα σε θυμόμαστε πάντα, δεν θα σε λησμονήσουμε ποτέ μα ποτέ. Αλήθεια συγχώρεσέ με που δεν μπόρεσα να

Γούρης Χρήστος Γιάννινα	7	Τζάλλας Αθαν. Κόνιτσα	7
Αναγνώστου Ιωαν. Γιάννινα	15	Εξάρχου Σοφία Κόνιτσα	10
Παπαδιαμάντης Αρετή Γιάννινα	15	Ζδράβος Δημ. Κόνιτσα	10
Τζιάλλας Κων. Γιάννινα	12	Παπαθεμιστοκλέους Δημ. Κόνιτσα	15
Ντίνος Φώτιος Γιάννινα	10	Κούγιας Παναγ. Κόνιτσα	10
Πρωτοσυγγέλου Χρυσάνθη Καλλιθέα	14	Ιερ. Καλλιντέρης Χρ. Κόνιτσα	10
Γκουντούλης Κων. Κεράσοβο	20	Καβελίδης Ιορδ. Κόνιτσα	10
Εξωρ. Σύλλογος Πηγής	10	Τούσιας Θωμάς Κόνιτσα	7
Πρόκος Βασ. Μολυβδοσκέπαστη	14	Δεμερτζιδης Ευ. Κόνιτσα	10
Κοντοδήμος Δήμος Κεράσοβο	15	Γκόγκος Κων. Κόνιτσα	10
Βακόλας Γεωργ. Κλειδωνιά	15	Μαλάμης Ιωαν. Κόνιτσα	10
Γέγιος Παναγ. Γιανναδιό	10	Ιατρού Ιφιγ. Κόνιτσα	10
Κατσώτας Χρ. Λαγκάδα	10	Βανδέρας Δημ. Κόνιτσα	100
Δούκας Θωμάς Κωστανέα	10	Εξάρχου Αλέκος Κόνιτσα	10
Καραφλιά Γιαννούλα Κλειδωνιά	7	Νίκου Χρήστος Κόνιτσα	7
Κουρτίνος Στεργ. Παλαιοσέλλι	20	Εξάρχου Ελένη Κόνιτσα	10
Γρέντζιος Θ. Γεωργ. Παλαιοσέλλι	15	Δερδέκης Χρ. Κόνιτσα	10
Φασούλης Τάσος Κεφαλοχώρι	10	Ζωγράφου Ιωάννα Κόνιτσα	7
Μάκκας Γεωργ. Αμάραντος	7	Ρούκα Ευθυμία Κόνιτσα	10
Γρέντζιος Πούλιος Παλαιοσέλλι	10	Γαϊτανίδης Σπύρος Κόνιτσα	10
Πασχάλης Χαρ. Καλλιθέα	7	Χατζηφραιμίδης Α. Κόνιτσα	10
Γαζώνα Ερασμία Γραμμενίτσα	7	Λούδας Κώστας Κόνιτσα	10
Σίββας Κων. Κλειδωνιά	8	Νίκου Βασ. Κόνιτσα	10
Τσιλίφης Κων. Τράπεζα	10	Ράγγας Φώτης Κόνιτσα	10
Παπαϊωάννου Χαρ. Παπίγκο	20	Παπαχαρίση Όλγα Κόνιτσα	15
Γεωργάκη Λευκ. Βούρμπιανη	10	Τζόμπος Χρήστος Κόνιτσα	20
Κατσαούνης Νικ. Γανναδιό	20	Κούγιας Χρήστος Κόνιτσα	50
Μαργαρίτης Θωμάς Δίστρατο	7	Κυρίτσης Γιάννης Κόνιτσα	20
Γκάσιος Μιχ. Πυρσόγιαννη	10	Ιερ. Γιαντσούλης Σπ. Κόνιτσα	10
Δημητρούλης Δημ. Δροσοπηγή	7	Αντωνίου Νικ. Κόνιτσα	20
Κέντρο Νέοτ. Κόνιτσα	10	Ζδράβος Σπυρ. Κόνιτσα	7
Γαϊτανίδης Γ. Μάκης Κόνιτσα	50	Χαλούλος Πέτρος Κόνιτσα	20

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Αγαπητοί Συμμαθητές - Συμμαθήτριες θα ανταμώσουμε στις 13 Αυγούστου στην πόλη που μας ανάθρεψε στην πόλη που μας μαθήτευσε.

Σ' αυτή την πόλη θα ζωντανέψουμε μνήμες, θα αποτυπώσουμε πορείες και θα ολοκληρώσουμε σκέψεις.

Μετά τριάντα χρόνια οι απόφοιτοι του 1974, του εξαταξίου Γυμνασίου Κόνιτσας θα συναντηθούμε στις 6 το απόγευμα στο κέντρο "Γεφύρι" δίπλα στο ποτάμι. Το υπόλοιπο πρόγραμμα είναι έκπληξη.

Καλή συνάντηση.

Πληροφορίες: Τηλ. 2655022283

παραβρεθώ στο ύστατο ξεπροβόδι-
σμά σου, πιστεύω πως ήξερες το λό-
γο που δεν ήρθα.

Ευχόμαστε όλοι μας, ελαφρύ ας
είναι το Απικό χώμα που σε σκέπα-
σε, ο δε καλός Θεός που τόσο πολύ
πίστευε, ας παρηγορήσει την οικογένε-
νιά σου και ας τους απαλύνει τον

δυσβάσταχτο πόνο τους.

Για την ανάπαυσή της ψυχής της κα-
λής μας Γιώτας Κοντοζήση-Ντέμου
προσφέρουμε 20 € για τις ανάγκες
του τόσο ενήμερου και διαφωτιστικού
περιοδικού μας "ΚΟΝΙΤΣΑ".

Αιωνία ας είναι η μνήμη σου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΝΙΚΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ευαγγέλου Χρυσάνθη U.S.A.	Δολ. 50	Μουλαϊδης Θεοφ. Θεσ/νίκη	15
Σίμος Νίκος U.S.A.	100	Λύρας Δημ. Θεσ/νίκη	15
	€	Νικοπούλου Αριστέα Θεσ/νίκη	10
Βλάχος Απόλλων Κάιρο	30	Νικόπουλος Αντώνης Θεσ/νίκη	10
Σγούρος Θεοφ. Ελβετία	25	Γιαϊτανίδης Δημ. Θεσ/νίκη	10
Παντζούρης Γεωργ. Ελβετία	25	Μεσσής Αναστ. Θεσ/νίκη	10
Μωυσίδης Χρήστος Γερμανία	25	Μάτσικα Νίτσα Θεσ/νίκη	20
Καρρά Σούλα Καναδά	30	Μήτση Θεοδώρα Θεσ/νίκη	10
Πάντος Κώστας Βερολίνο	30	Μήτσης Κώστας Θεσ/νίκη	10
Πηγαδάς Πέτρος Αυστραλία	25	Ξεφτέρης Ιωαν. Θεσ/νίκη	15
Παπαγεωργιάδης Χαραλ. Αθήνα	20	Ράππου Δανάη Καβάλα	15
Στέρτσου Ανθούλα Αθήνα	10	Τσιρώνης Αθαν. Πάτρα	15
Γεράσης Αθαν. Αθήνα	10	Σπανού Μαρία Καλαμάτα	14
Πρίτσης Αλέκος Αθήνα	20	Ράππου Κατερίνα Τρίκαλα	10
Τσίου Ρούλα Αθήνα	10	Τουτουδάκη Μαρία Κρήτη	10
Βαρδάκης Θεοφ. Αθήνα	10	Ζήκας Αντ. Κορωπί	10
Σιώρος Σωτ. Αθήνα	10	Σκούφιας Γεωργ. Πρέβεζα	10
Παπαχρήστου Επαμ. Αθήνα	20	Ανδρονιάδης Δημ. Καματερό	15
Ζιακόπουλος Δημ. Αθήνα	20	Πλατής Βασ. Αλεξάνδρεια	30
Οικονόμου Ειρήνη Αθήνα	20	Βέτσας Φάνης Αγρίνιο	10
Αναστασίου Αγνή Αθήνα	50	Κασκαβέλης Αθαν. Λάρισα	10
Κυρίτσης Σωτ. Αθήνα	10	Καλογήρου Πηνελόπη Λάρισα	10
Σκούρτης Αθαν. Αθήνα	10	Πορφυριάδης Κώστας Βέροια	15
Λύτη Καίτη Αθήνα	14	Γιαννούσης Σπ. Καβάλα	15
Θεοδοσίου Κώστας Αθήνα	10	Μαρκόπουλος Σπυρ. Γιάννινα	10
Οικονόμου Ελευθ. Αθήνα	10	Τζάλλας Ευάγγελος Γιάννινα	10
Φασούλης Δημ. Αθήνα	20	Μπλιθικιώτης Κώστας Γιάννινα	14
Νούτσος Γεωργ. Αθήνα	10	Οικονόμου Χρήστος Γιάννινα	30
Σταύρου Χρ. Αθήνα	7	Χαρισιάδης Γεωργ. Γιάννινα	21
Ζδράβος Χαραλ. Αθήνα	7	Τζιόβας Φρίξος Γιάννινα	15
Θεοδώρου Αθαν. Αθήνα	20	Νάτση Μαριάνθη Γιάννινα	7
Σέττα Δήμητρα Αθήνα	7	Τσαλογιάννη Μαρία Γιάννινα	10
Εξάρχου Αλεξάνδρα Πειραιάς	10	Βλαχόπουλος Θωμάς Γιάννινα	7
Ντίνης Κων. Θεσ/νίκη	10	Μάντζιος Παύλος Γιάννινα	10
Παπαθεμιστοκλέους Ιωαν. Θεσ/νίκη	15	Σταυρίδης Γιάννης Γιάννινα	20
		Τσούνη Βασιλική Γιάννινα	10

Προς

Τον κ. Δήμαρχο και τους κ.κ. Δημοτικούς Συμβούλους

Ενταύθα

Κοιν. Αρχαιολογικήν Υπηρεσίαν Νομού Ιωαννίνων

Ιωάννινα

Δια της παρούσης μας σας γνωρίζομεν τα κάτωθι:

Πλησίον του εξωκλήσιου Αγίου Νικολάου υπάρχει γέφυρα πέτρινη μονότοξη η οποία έχει χαρακτηρισθεί διατηρητέα.

Η εν λόγω γέφυρα κινδυνεύει να γκρεμισθεί διότι η παραπλεύρως τοιχοποιία αντιστήριξης έχει σε μεγάλο μέρος γκρεμισθεί και συνεχίζει να γκρεμίζεται λόγω των καιρικών συνθηκών με αποτέλεσμα να φθάσει μέχρι τη γέφυρα και να την παρασύρει.

Το πρόβλημα δημιουργήθηκε με την της ως άνω της γεφύρας κατασκευή της επαρχιακής οδού, όταν ο εργολάβος με τα μηχανήματά του προωθούσε όγκους χωμάτων στο σημείο αυτό και να κλείσει και τον δρόμον πρόσβασης πεζών προς την γέφυραν το εν λόγω εξωκλήσι και να συνεχίζει όπως παλαιά γινότανε.

Παρακαλούμε όπως το ταχύτερον δυνατόν επιληφθήτε δια την αποκατάστασιν των ζημιών και τον καθαρισμό του δρόμου δια να είναι δυνατή η πρόσβασις στο σημείο αυτό και διασωθεί και η γέφυρα.

Παρακαλούμεν όπως μας ενημερώσετε δια τις ενέργειές σας.

Εάν χρειασθεί είμαστε πρόθυμοι να σας υποδείξουμε που είναι οι ζημιές αυτές.

Μετά τιμής οι απούντες

Ιωαν. Παπαϊωάννου

Δημ. Παπαθεμιστοκλέους

Βασ. Πήλιας

Ανασ. Πηγαδάς

Σπυρ. Ζδράβος

Χρ. Μηλιώνης

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΥΡΟΕΚΛΟΓΩΝ (13-6-2004)

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΕΚΛ. ΤΜΗΜΑ	ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ	ΨΗΦΙΣΑΝ	ΑΚΥΡΑ	ΛΕΥΚΑ	ΝΔ	ΠΑΣΟΚ	ΚΚΕ	ΣΥΝ	ΛΑΟΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
218	14ο ΚΟΝΙΤΣΑΣ	731	486	4	8	239	135	44	22	12	5
219	14ο ΚΟΝΙΤΣΑΣ	663	428	2	5	207	143	32	15	9	1
220	14ο ΚΟΝΙΤΣΑΣ	685	437	8	5	203	128	48	25	6	2
221	14ο ΚΟΝΙΤΣΑΣ	721	470	1	4	223	150	34	24	15	0
222	1ο ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	168	40	0	0	27	7	2	3	0	0
223	2ο ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	766	129	0	0	69	29	22	0	2	0
224	3ο ΑΕΤΟΠΕΤΡΑΣ	335	152	0	1	81	49	12	5	1	1
225	4ο ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ	291	118	0	0	61	29	15	4	1	2
226	5ο ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ	426	105	2	0	52	28	8	7	3	0
227	6ο ΑΡΜΑΤΩΝ	145	55	0	0	24	21	7	0	1	1
228	8ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ	301	159	0	0	72	59	16	2	3	2
229	9ο ΕΞΟΧΗΣ	154	80	1	0	27	33	6	4	4	1
230	10ο ΗΛΙΟΡΡΑΧΗΣ	228	124	0	3	77	25	4	6	2	1
231	11ο ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ	133	64	4	1	29	25	3	2	0	0
232	12ο ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	303	208	0	3	88	87	10	9	1	0
233	13ο ΚΛΕΙΔΩΝΙΑΣ	292	195	1	0	83	74	23	1	2	0
234	15ο ΜΑΖΙΟΥ	378	220	1	4	131	54	11	9	5	0
235	16ο ΜΕΛΙΣΣΟΠΕΤΡΑΣ	254	153	3	3	76	56	4	3	3	0
236	17ο ΜΟΛΙΣΤΗΣ, 7ο ΓΑΝΑΔΙΟΥ και 19ο ΜΟ-ΝΑΠΗΡΙΟΥ	451	141	0	0	95	32	3	10	1	0
237	18ο ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ	195	99	0	3	69	22	1	2	1	0
238	20ο ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ	165	67	0	0	48	17	2	0	0	0
239	21ο ΠΑΔΩΝ	154	43	0	0	18	16	1	4	0	2
240	22ο ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΟΥ	279	122	2	1	64	26	7	2	12	1
241	23ο ΠΗΓΗΣ	369	189	1	2	46	96	15	16	2	0
242	24ο ΠΟΥΡΝΙΑΣ	259	100	0	0	42	42	8	2	1	0
243	25ο ΠΥΡΓΟΥ	268	90	0	0	36	29	21	2	0	0
	ΣΥΝΟΛΟ	9114	4474	33	43	2187	1412	359	179	87	19
ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ											
258	11ο ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ	494	228	5	2	91	64	39	12	5	2
259	1ο ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΟΥ	261	90	1	0	33	8	7	2	5	1
260	2ο ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ	360	102	1	4	48	34	7	4	1	0
261	3ο ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ	205	79	1	1	33	27	8	5	1	1
262	4ο ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ	597	225	5	3	44	82	46	36	6	1
263	5ο ΚΑΠΑΝΕΑΣ	336	151	4	2	47	57	26	4	1	3
264	6ο ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	506	223	3	1	49	94	61	4	2	1
265	7ο ΛΑΓΚΑΔΑΣ	331	143	1	0	75	34	23	3	2	1
266	8ο ΟΞΥΑΣ	213	70	0	0	25	31	14	0	0	0
267	9ο ΠΛΑΓΙΑΣ	510	133	1	1	36	46	30	10	0	1
268	10ο ΠΛΗΚΑΤΙΟΥ	323	140	2	1	55	39	17	12	10	1
269	12ο ΧΙΟΝΑΔΩΝ	158	39	0	1	20	10	2	3	0	1
	ΣΥΝΟΛΑ	4294	1623	24	16	556	546	280	95	33	13
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ											
408	1ο ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ	672	364	2	0	189	97	49	6	9	0
417	1ο ΦΟΥΡΚΑΣ	359	100	0	1	83	15	1	1	4	3